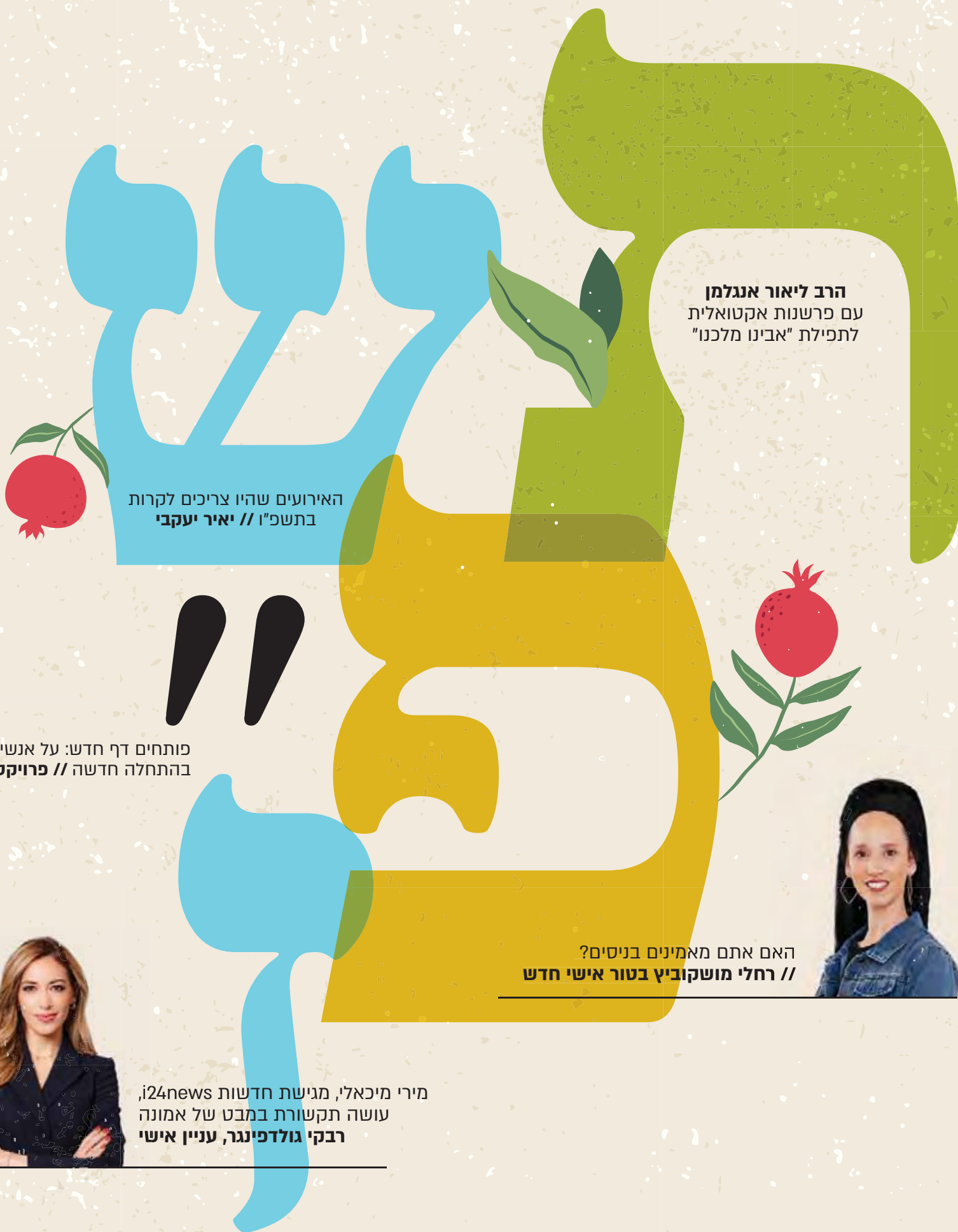

אתגתא

בשבע 1212 | כ"ח באלול תשפ"ו, 10.09.26

הרב ליאור אנגלמן
עם פרשנות אקטואלית
לתפילת "אבינו מלכנו"

האירועים שהיו צריכים לקרות
בתשפ"ו // יאיר יעקבי

פותרים דף חדש: על אנשים שבחרו
בהתחלה חדשה // פרויקט מיוחד

האם אתם מאמינים בניסים?
// רחלי מושקוביץ בטור אישי חדש

מירי מיכאלי, מגישת חדשות 24news,
עושה תקשורת במבט של אמונה
רבקי גולדפינגר, עניין אישי

גיליון חג • ראש השנה

הבית בע"מ

חבל בנימין

שנה טובה מעל ומעבר!

Triple

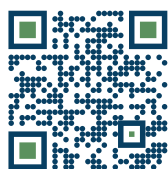
90%

באכלוס

10%

בחתימה

073-777-2333

סרקו את הקוד
או התקשרו

צ.פ.
בונים מכל הלב

הבית שמתעלה על כל מה שציפיתם.

תנאי התשלום
מעל ומעבר

הנוף
מעל ומעבר

המפרט
מעל ומעבר

התכנון
מעל ומעבר

היישוב
מעל ומעבר

הקהילה
מעל ומעבר

דירות 4-6 חדרים
דירות גן ופנטהאוזים
1,750,000 ₪

בראש סרט 2020

חזק טעם יטבתה פרווה

NNN...טעם יטבתה

המכללה

האקדמית חמד

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

שנה חדשה? זה הזמן לכבוש פסגה חדשה! נרשמים ללימודים באקדמית חמד

תואר שני M.Ed.

בשנה אחת!
לימודי בוקר / ערב

בתוכניות:

- ניהול וארגון מערכות חינוך | אפשרות לשילוב תזה
- תרבות יהודית*
- חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים / מתמטיקה
- חינוך מיוחד בהתמחויות: לקויות למידה / אוטיזם

נסגרה ההרשמה

תואר שני M.A.A.T

טיפול באמצעות אמנויות - ביבילותרפיה**

תואר ראשון B.Ed.

לימודי בוקר / ערב
אפשרות למסלול מקוצר

בחוגים:

- מתמטיקה | מדעים | אנגלית | ספרות | מקרא
- תושב"ע | הגיל הרך | חינוך בלתי פורמלי**
- חינוך מיוחד + הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה, כתיבה וחשבון

רכבת

רום
תוכנית מצוינות

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

בשילוב למידה
היברידית

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

לפרטים נוספים חייגו: *5280

*התרבות היהודית בזיקתה אל התנ"ך והוראתה
**ההענקת התואר מותנית באישור המל"ג

עד
120

AVRAHAM.

קומפלקס מגורי ה-LONGEVITY 'עד 120' מודיעין!

עכשיו במחירי השקה מיוחדים

*6120

רשת מגורי ה-LONGEVITY 'עד 120' בפריסה ארצית:
תל אביב | כפר סבא | הוד השרון | ראשון לציון | מודיעין
בקרוב: קריית מוצקין | נס ציונה | ירושלים | קריית אונו

תואר שני

בהוראת מחשבת ישראל ותושב"ע בין תחומי

תכנית ייחודית, מותאמת ומרתקת:

ליווי רוחני לחיים תכנית למובילי/ות חינוך

מיועד לנשים וגברים,
לימודים בימים נפרדים

נוער בסיכון, קידום נוער, נוער נושר,
הגיל השלישי, כלי גישור,
ייעוץ אישי ומשפחתי ועוד.

תואר שני +
לימודי תעודה בליווי רוחני לחיים

1+1

מסלולים נפרדים לנשים ולגברים

למידה היברידית מותאמת אישית

אלפי בוגרים ומוסמכים! הצטרפי/י גם את/ה להצלחה!

בנוסף מסלול מיוחד למנהיגי קהילות
בשיתוף איגוד רבני קהילות

לפרטים ולהרשמה:

rishumsheni@michlalah.edu | 02-6750715
מכללה ירושלים, רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים

תואר שני (M.A.A.T)

טיפול באמצעות אומנויות - מוסיקה*

החל
הרישום!
לשנת הלימודים
תשפ"ז

* מותנה באישור המל"ג

ההרשמה בעיצומה לשאר מסלולי תואר שני עם מלגה משמעותית:

הוראת מחשבת ישראל
ותושב"ע בין תחומי

+ תעודה בכלי גישור (נשים)
+ מסלול לרבני קהילות (גברים)

ניהול וארגון
מערכות חינוך

+ תעודה בהוראה מתקנת (נשים)
+ כלים בהדרכת הורים (גברים)

ייעוץ
חינוכי *לימודים עד
פסח תשפ"ח

+ תעודה בהדרכת
הורים טיפולית

הוראת המדעים
והמתמטיקה

+ תעודה בהדרכה
לתזונה נכונה

להרשמה ותנאי קבלה:

02-6750715/736
rishumsheni@michlalah.edu
מכללה ירושלים, רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים

שכנים שלנו תודה

תודה לשכנה שביטלה סיר קובה והביאה לדירה
תודה לשכן על החיוך האהבי במוקד
על השיחות הקטנות בדרך למכולת
על כל הדברים הקטנים
שהופכים בניין לחום שנים לאור בו
זו תחושת שייכות. זו קהילה. זה בית

שנה טובה

שלווה | דיור בקהילה

052-3191018

bogrim@shalva.org

משרד הרווחה
והביטחון החברתי

נעל שלוה
נותנים תקווה. משנים חיים.

אתם מוזמנים להצטרף אלינו >>

אפשר ללכת לעשות דוקטורט,
לפענח דגימת מח עצם ולהשתיל לחולה

ואפשר גם פשוט

לתרומת כסף

הסעות חולים באמבולנסים

השאלת ציוד רפואי

תמיכה בחולי סרטן

ami.org.il
***2236**

תרמו עכשיו לעזר מציון והצילו חיים

הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

איורים: שאול גרד

אבינו מלכנו

את המילים הללו אנחנו אומרים מדי שנה בעשרת ימי תשובה, אבל הפעם הן מוגשות כאן עם פרשנות אקטואלית ונגיעה של הבקשות העתיקות בימינו אנו, עם הכאב והתקווה הגדולה שבהם

אבינו מלכנו חטאנו לפניך.

קהילות רבות נהגו שלא לומר את "חטאנו לפניך" בראש השנה, מפני שביום הזה אנחנו לא עוסקים בחטאים שלנו ולא מתוודים. גם אני נוהג כך. אבל ה"אבינו מלכנו" הזה ילווה את כולנו בעשרת ימי תשובה וביום הכיפורים. מכל מקום הניסוח של ה"אבינו מלכנו" הזה מיוחד במינו. אנחנו לא אומרים "חטאנו לך" כפי שצפוי היה שנאמר. אנחנו אומרים "חטאנו לפניך". גם כשחטאנו, לרגע אחד לא השלינו את עצמנו שכביכול אינך רואה ומשגיח. גבר עלינו יצרנו, אבל ידענו היטב: אנחנו חוטאים לפניך, לנגד עיניך.

אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה.

כל האלטרנטיבות קרסו, המלכים האנושיים והאלילים, המנהיגים ומשיחי השקר למיניהם. אין לנו מלך, ורק מתוך השוקת השבורה הזאת צומחות ודאות - אלא אתה. אתה המנהיג האמיתי של המציאות, ורק כך ראוי להימלך ולקבל עצה והדרכה. הוודאות המוחלטת הזאת היא לב היום הזה. המלכה.

אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך.

אנחנו לא מבקשים ביום הזה רק בעבורנו, אלא גם בעבור שמך. שהרי הופעתך בעולם הזה כמלך תלויה במידה רבה בנו, עם ישראל, מבשרי אמונתך. רחמים עלינו הם גם רחמים על שמך, על כן עשה עימנו למען שמך.

אבינו מלכנו חדש עלינו שנה טובה.

ביום שבו עלה העולם במחשבה להיבראות, העולם שב ומתחדש. אנחנו מבקשים להשתנות, ומתפללים שכל ההתחדשות של השנה הקרובה תהיה טובה. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הרי עושה לטובה, גם קללות השנה שחלפה היו לטובה. אבל אנחנו לא מסתפקים ב"לטובה", אנחנו מבקשים טובה - שנראה בעינינו את הטוב של השנה המתחדשת.

אבינו מלכנו בשל מעלינו כל גזרות קשות.

ביום הזה מטפסים עד ספירת הכתר, עד גורלו של העולם, וניתן לשנות את כל הדברים שנראים ככאלה שאינם בני שינוי. על כן גם גזרות שכבר נגזרו עלינו אנחנו מבקשים לבטל מכוחו של היום הזה.

אבינו מלכנו בשל מחשבות שונאינו.

כל מחשבה נגד עם ישראל, אפילו מחשבה שלא יצאה לפועל, היא פגימה רוחנית במציאות. ביום הזה, שמבקשים בו בקשות שלמות על עולם מושלם כפי שעלה במחשבה, אנחנו לא מסתפקים בסיכול מעשי טרור. אנחנו מבקשים ביטול למחשבות השנאה נגדנו, עוד בעודה רק מחשבה.

אבינו מלכנו הפר עצת אויבינו.

באשר למחשבות שלא יתבטלו, וייהפכו ממחשבה לדיבור, מהרהור לעצה - אנא, הפר את העצה, לבל יהפוך הדיבור למעשה.

אבינו מלכנו כלה כל צר ומשטין מעלינו.

אנחנו מכנים את האויב צר ומשטין. הוא צר, כלומר מצר את צעדינו, מצמצם את הופעת עם ישראל בעולם. כל זמן שהצר נוכח אנחנו צריכים להשקיע משאבים כלכליים ונפשיים בלוחמה ובמיגון במקום בשפע ובהתפתחות רוחנית וחומרית. ההופעה הישראלית בעולם צרה ומצומצמת. והוא גם משטין, כלומר מקטרג עלינו, שהרי הלוחמה של האויבים בנו, לא פחות משהיא בשדה הקרב היא בשדה התעמולה וההכפשה ופוגמת בשמם הטוב של ישראל. ועל מנת שישאל ימלאו שליחותם בעולם אנחנו מבקשים: כלה כל צר ומשטין, על אחת כמה וכמה שלא יהיו מעלינו.

אבינו מלכנו סתום פיות משטינו.

הפה והמילה הכתובה הפכו לכלי נשק מכריעי מלחמות. לפעמים מדובר במקטרגים על עם ישראל שבאים מבחוץ, אויבים של ממש, משטינינו, ולפעמים מדובר בקולות פנימיים שלא מצליחים אלא לומר דברי קטגוריה על ישראל. סתום פיות משטינינו מבחון ומקטריגינו מבפנים.

אבינו מלכנו כלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ופון מבני ברייתך.

לפעמים יש את כל הסיבות המוצדקות להעמים עלינו דבר, חרב, רעב, שבי ומשחית, אבל אנחנו בני ברייתך, והברית בינינו מחייבת כל צד בפני עצמו. כמו ברית בין הורים לילדים, גם אם הילדים לא יעמדו בחלקם בברית - ההורים ימשיכו להשפיע כהורים. ומכל הבקשות הללו חווינו לאחרונה מהו שבי ואיך הוא משנה חיים של עם שלם. אנא כלה כל אלה.

הבקשה לכלות עוון היא מפתיעה, הרי הכול בידי שמיים חוץ מיראת שמיים. אבל הדברים כרוכים זה בזה: דבר, חרב, רעב ושבי בהכרח יולידו מצוקה שתהיה כר נרחב לעוונות. השפע עלינו שפע וניחלץ גם מן העוונות.

אבינו מלכנו מנע מגפה מנחלתך.

שנים ארוכות נראתה הבקשה הזאת כאיוז שארית תפילה מימים עברו. פעם היו מגפות, עכשיו הן נחלת יבשות נחשלות. עד שבאה הקורונה ולימדה איך ברגע יכול העולם להשתנות, להיסגר ולהדבך. למדנו גם איך קשה לעצור מגפה כשהיא כבר מתחילה להתפשט, על כן אנחנו

מבקשים: מנע מגפה מנחלתך, עוד בטרם תצא אל הפועל.

אבינו מלכנו סלח ומחל לכל עוונותינו.

גם את ה"אבינו מלכנו" הזה רבים לא אומרים בראש השנה מפני שלא מזכירים עוונות. ומכל מקום זו תקוותנו הגדולה, סליחה ומחילה. סליחה שלא הבחנו בנוכחות האלוהית וחטאנו, ומחילה שלא עמדנו בחובות שלנו, בציפיות מאיתנו.

אבינו מלכנו מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך.

פשעים הם הדברים החמורים, חטאים הם הקלים. כאן אנחנו מבקשים שלנגד עיני הקדוש ברוך הוא כל אלה לא יופיעו, לא אלה יהיו הדברים שיגדירו אותנו לעיניו.

אבינו מלכנו מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו.

בניגוד לשפה הרווחת היום, שמניחה את זכויות האדם במרכז הקיום ודנה בשאלה מהן זכויותיו ומה מגיע לי לקבל, תפיסת החיים היהודית מניחה במקום את החובה. החיים הם מתנה ויש בהם שליחות וייעוד, על כן חובות ואתגרים רבים רובצים על הכתפיים שלנו. לא תמיד אנחנו מצליחים להצדיק את הקיום ולפרוע את השטרות. אנחנו זקוקים לרחמים, למחיקת חובות.

אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך.

פתחנו ב"אבינו מלכנו חטאנו לפניך", אבל אנחנו לא מוותרים על פניך, על כן החזירנו בתשובה שלמה, זה מה שבאמת יאפשר לנו לעמוד לפניך. והכול בידי שמיים, אבל נסיבות החיים יכולות לזמן לפתחנו מעוררי תשובה ונסיבות החיים בידך. ותחילת התשובה בידנו, אבל תשובה שלמה היא סיוע משמיים. אחרי שפתחנו פתח כחודה של מהט, פתח לנו תשובה שלמה כפתחו של אולם.

אבינו מלכנו שלח רפואה שלמה לחולי עמך.

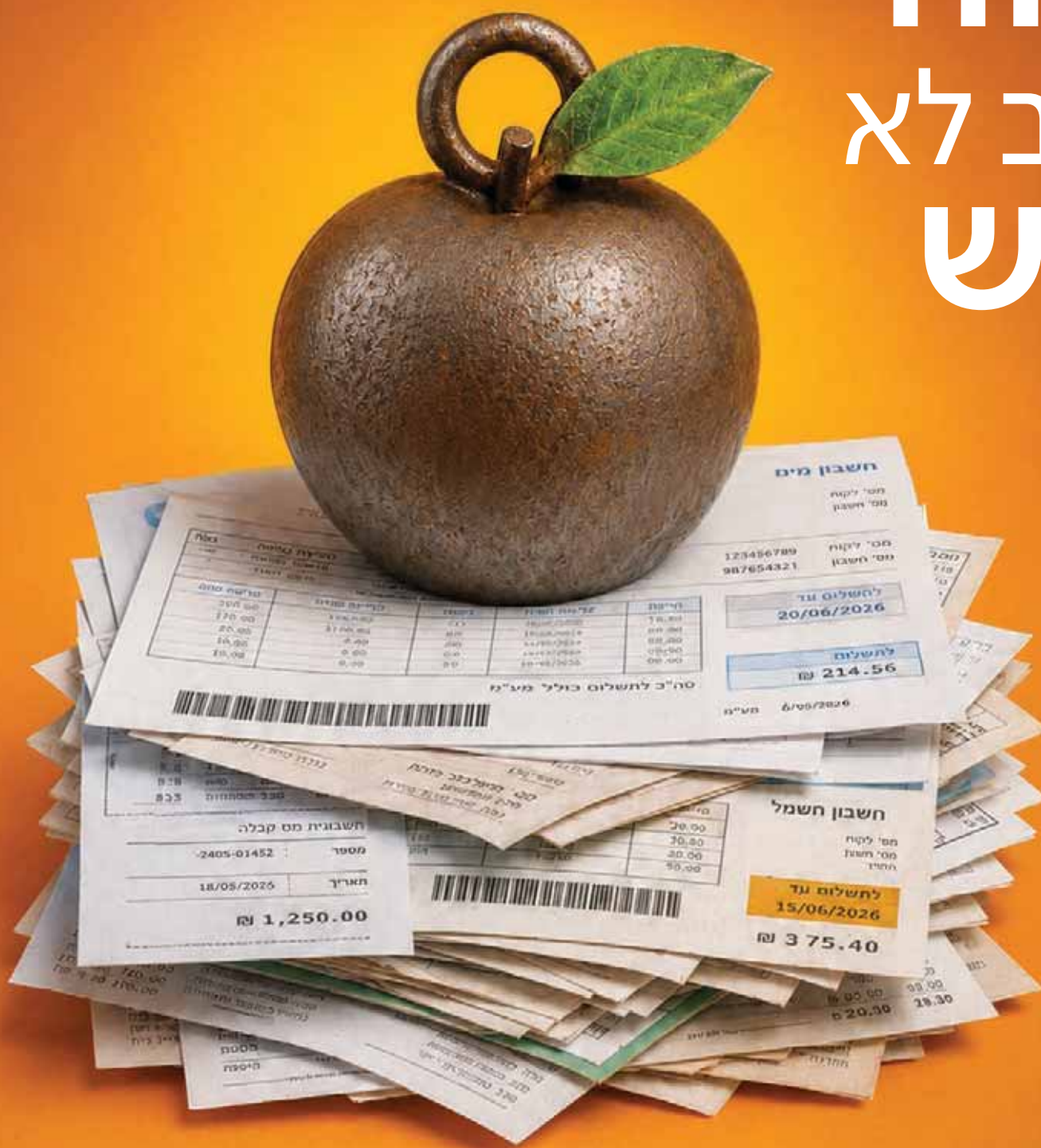
מלך מתנאה בשלמותה של סמלכותו ובבריאותם של נתיניו. אנחנו עמך. על מנת שמלכותך תופיע בשלמות שלח רפואה שלמה לחולים, שישבו לעצמם, שיוכלו לחיות במלוא כוחם.

אבינו מלכנו קרע רע גזר דינו.

ביום הדין אנחנו מצהירים שאין לנו את היכולת לעמוד בכל תביעות מידת

המינוס תפוח והמצב לא דבש

שלוש שנים של מלחמה הכניסו
אלפי משפחות נוספות בישראל לסחרור כלכלי.
'פעמונים' פועלת לסייע להן להשתקם ולצאת לדרך חדשה
בואו נעשה להן שנה מירוקה באמת

הדין, על כן קרע רוע גזר דינו, גם אחרי שכבר נגזר.

אבינו מלכנו זכרנו בזכרון טוב לפניך.
הזיכרון הוא המשמעות, ואף שאין שכחה לפני כיסא כבודו, הוא בוחר מה לזכור ולמה לייחס משמעות. ביום הזיכרון אנחנו מבקשים זיכרון טוב. הטוב יגדיר אותנו והוא שייזכר לפניך.

אבינו מלכנו כתבנו בספר חיים טובים.

חיים טובים הם לא רק חיים שטוב ונעים לנו בהם, הם גם חיים שאנחנו מצליחים להיות בהם טובים. להיות אנחנו בגרסה הטובה והמיטיבה שלנו. ויש את ספר הייעוד של העולם ובתוכו פרקים פרקים, שליחויות שליחויות, אנחנו מבקשים שחלקנו בספר הזה יהיה חיים טובים.

אבינו מלכנו כתבנו בספר גאולה וישועה.

בספר הזה יש פרקים של חורבן וגלות ובסופו גם פרקי גאולה וישועה, הם הפרקים החשובים בספר. הרי כשעלה העולם במחשבה להיבראות, עלתה לפניו תמונה שלמה. מתפללים להיכתב בספר הגאולה והישועה ולכתוב פרקי גאולה וישועה כמו ידנו.

אבינו מלכנו כתבנו בספר פרנסה וכלכלה.

בספר הזה יש פרקי מחסור ופרקי שפע. גאולה וישועה בהכרח כרוכות בשפע, היכולת להיות את החיים במלואם תלויה בשפע, וביום הזה שבו נחתכים חיים ונקצבים מזונותיו של אדם, אנחנו מבקשים להיות שייכים לפרקי השפע. למדנו על בשרנו איך עצמאות כלכלית למדינת ישראל היא גם עצמאות מוסרית, ואנחנו מבקשים ליחיד ולכלל פרנסה וכלכלה.

אבינו מלכנו כתבנו בספר זכויות.

נפתחים ביום הזה ספרי צדיקים ורשעים, זכויות וחובות, אלה שהפריעו לעולם להתקדם אל ייעודו הטוב ואלה שדחפו אותו בזכויותיהם אל תכליתו. אנחנו מבקשים להיזכר כמי שזכו לקדם, להיכתב בספר הזכויות.

אבינו מלכנו כתבנו בספר סליחה ומחילה.

כשחיים ופועלים, כשכותבים וחותמים את ידנו בספר, גם חוטאים וטועים. כותבים במקום הלא נכון, משפיעים השפעות רעות, פועלים בניגוד לכוונת הסופר, הקדוש ברוך הוא. אבל בספר תוכנית העולם יש גם פרקי תיקון ומחילה, כאלה שמצביעים על כך שהרע שיצא מאיתנו איננו מגדיר אותנו, הוא איננו נצחי ועל כן בר מחיקה. בספר הזה, שמאפשר להיוולד מחדש ולא להיות מוכתמים מרוב עוונות, אנו מבקשים להיכתב.

אבינו מלכנו הצמח לנו ישועה בקרוב.

ישועה היא תהליך, היא צמיחה, והיא דורשת אורך רוח. יש דורות שלא ראו אותה כלל, היא צמחה בסתר, במעבה האדמה. אנחנו זכינו לראות אותה צומחת. אנחנו לא מכתיבים "עכשיו", אבל אנחנו מבקשים לראות אותה צומחת עוד ועוד, בקרוב.

אבינו מלכנו הרם קרן ישראל עמך.

יש לנו ייעוד גדול, הוא לא מצטמצם בסיפור הלאומי, הוא אוניברסלי. אנחנו בניו של אברהם שביסס מהפכה אמונית מוסרית בעולם ותכליתו להשלים את שליחותו, להיות אור לגויים. זה תלוי בקרנם של ישראל, בשמנו הטוב ובפתיחות של אומות העולם לקבל. הרבה רוחות רעות מנשבות נגדנו וכנגדן אנחנו מבקשים: הרם קרן ישראל.

אבינו מלכנו הרם קרו משיחך.

משיחיות היא תקוות העולם. ההגרה שהעולם צועד

לשוב ולתיקון, שיש תכלית לכל הקיום פה, איננה מנותקת מן החיים ואיננה הווה, היא מאמינה בהם. לפעמים משיחיות נתפסת לא נכון, עולבים בה, רואים בה סכנה, חוסר אחריות. הרם קרן משיחך, הרם את קרנה של האופטימיות המשיחית.

אבינו מלכנו מלא ידיו מברכותיך.

הידיים שלנו לא לגמרי ברשותנו, "לך ידיי" אנחנו שרים בפיוט "לך אלי תשוקתי". אנחנו תלויים בברכותיך תלות מוחלטת, מבקשים שתמלא ידיו ברכה.

אבינו מלכנו מלא אסמינו שבע.

אנחנו חיים בחברת שפע, אבל עלולים להיות כל העת בתחושת חיסרון מדאגה, מקנאה, מתאוה. אנחנו מבקשים שתמלא באסמינו שובע, שמחה בשפע, נחת, חיים בהודיה.

אבינו מלכנו שמע קולנו חוס ורחם עלינו.

כך התחיל הקשר בינינו ובין בוראנו: "וישמע ה' את קולנו", כך התחילה גאולת מצרים. כבר אז היה פער בין המראה החיצוני שלנו ובין הקול הפנימי. למראית עין היינו במ"ט שערי טומאה, אבל הקול הפנימי ביקש קשר עם ה'. כך אנחנו מבקשים גם עכשיו: שמע את קולנו, את הפנימיות שלנו, את הכמיהה אליך, ואם למראית עין איננו ראויים - חוס ורחם עלינו.

אבינו מלכנו קבל ברחמים ובכרצון את תפלתנו.

אנחנו עד כדי כך לא שלמים, שאפילו התפילות שלנו זקוקות לרחמים. לא בכוונה הראויה, לא בריכוז הראוי, אבל גם את התפילות הפגומות תוכל לקבל ברחמים, ואחרי הרחמים יבוא הרצון - תתרחצ לנו כאילו התפללנו בשלמות.

אבינו מלכנו פתח שערי שמים לתפלתנו.

מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה. אומנם שערי דמעה לא ננעלו, אבל אנחנו לא מצליחים תמיד להניע את אמות הסיפים של הדמעות. מבקשים שתפתח לנו לפניך משורת הדין את כל השערים.

אבינו מלכנו זכור כי עפר אנחנו.

אנחנו הפתעה גדולה לטובה. הרי עפר אנחנו ומידת העפריות המושכת למטה, אל הארציות, אל העצלה וחוסר המעש, היא ראשית הווייתנו. לפיכך כל הצלחה לנסוק כלפי מעלה אל חלק אלוהי ממעל שבנו היא הפתעה גדולה. כך אנחנו מבקשים להיזכר.

אבינו מלכנו נא אל תשיבנו ריקם מלפניך.

זה הפחד הכי גדול, לשוב ריקם. שחלילה נגלה שכל מסע ההתקרבות הזה היה לשווא, שנותרנו בדיוק כפי שהיינו לפני שהתחיל. נא אל תשיבנו אל נקודת ההתחלה ריקים מקשר ומקדושה. אל תשיב ריקם את כל מאמצי הקרבה. אל תשיבנו מלפניך - השאירנו לפניך.

אבינו מלכנו תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך.

אנחנו עומדים ביום הדין, אבל כל העיתים בידו יתברך, וברצונו דין הופך לרחמים. תהא השעה הזאת שעת רחמים. רחמים ועת רצון הם גילויי אהבה, וממילא הם יהיו "מלפניך" - פנים בפנים.

אבינו מלכנו חמול עלינו ועל עוללינו וטפנו.

אנחנו לא עומדים כאן לבד ביום הדין,

אנחנו חלק מעלילה ארוכה רבת דורות, ועוללינו וטפנו הם שימשיכו את העלילה הזאת, ומה שלא זכינו אנחנו ימשיכו הם. על כן רחמים עלינו הם גם רחמים על עוללינו וטפנו, על ההמשכיות והנצח.

אבינו מלכנו עשה למען הרוגים על שם קדשך.

אנחנו עומדים בראש השנה ומזכירים את זכות העקדה, אבל לאורך הדורות וגם בדור שלנו נהרגו על שם קודשך ולא קרא מלאך "אל תשלח ידך", ועמדו בניסיון. עשה למענם.

אבינו מלכנו עשה למען טבוחים על יחודך.

גם לגבי הבקשה הזאת התבדלנו. חשבנו שטבח יהודים הוא נחלת העבר. אבל טבחו בנו על שמך. אלה שטבחו בנו נשאו על פיהם את שמך, עיוותו את שמך וחיללו את שמך. עשה למען אלה שנטבחו, ולא יחולל שמך עוד כשם שעשו הטבוחים.

אבינו מלכנו עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך.

האש והמים, כוחות החיים, נהפכו לנו למיתה, ונאנו בהם על קידוש שמך, ונלחמנו למען שמך באש ובמים. עשה למען אלה שנכונים היו להקריב חיים על שם קדושך.

אבינו מלכנו נקום נקמת דם עבדך השפון.

נקמה היא צדק, נקמה היא הנהגת העולם ביושר, לבל יהיה העולם שבראת גן עדן לרשעים.

אבינו מלכנו עשה למענך אם לא למעננו.

היינו מעדיפים להיות ראויים, שתעשה למעננו. אבל חלילה אם לא - אנחנו הגילוי שלך בעולם, בלעדינו אתה מלך בלי עם, עשה למענך.

אבינו מלכנו עשה למענך והושיענו.

הישועה שלנו היא כביכול הישועה שלך.

אבינו מלכנו עשה למען רחמיך הרבים.

מכל עשר הספירות המצויות כביכול בדמות אדם, ספירת התפארת, שהיא הרחמים, היא הספירה הדומיננטית והמרכזית ביותר. היא מאופיינת כחוט השדרה, הכול תלוי בה. את העולם בראת במידת הרחמים. רחמיך חייבים להופיע, שאם לא כן מה תעשה לרחמיך הרבים?

אבינו מלכנו עשה למען שמך הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו.

שמך מופיע בעולם על ידנו, עשה למען שמך הגדול, מידת החסד. שהופיעה על ידי אברהם. שמך הגיבור, הגבורה שהופיעה על ידי יצחק. והנורא - התפארת והרחמים שהופיעו על ידי יעקב שאמר "מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלוהים וזה שער השמים". הם האבות שלנו, השמות הללו ממשכים דרכנו, השם שלך נקרא עלינו. אנחנו ישרא'ל.

אבינו מלכנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו.

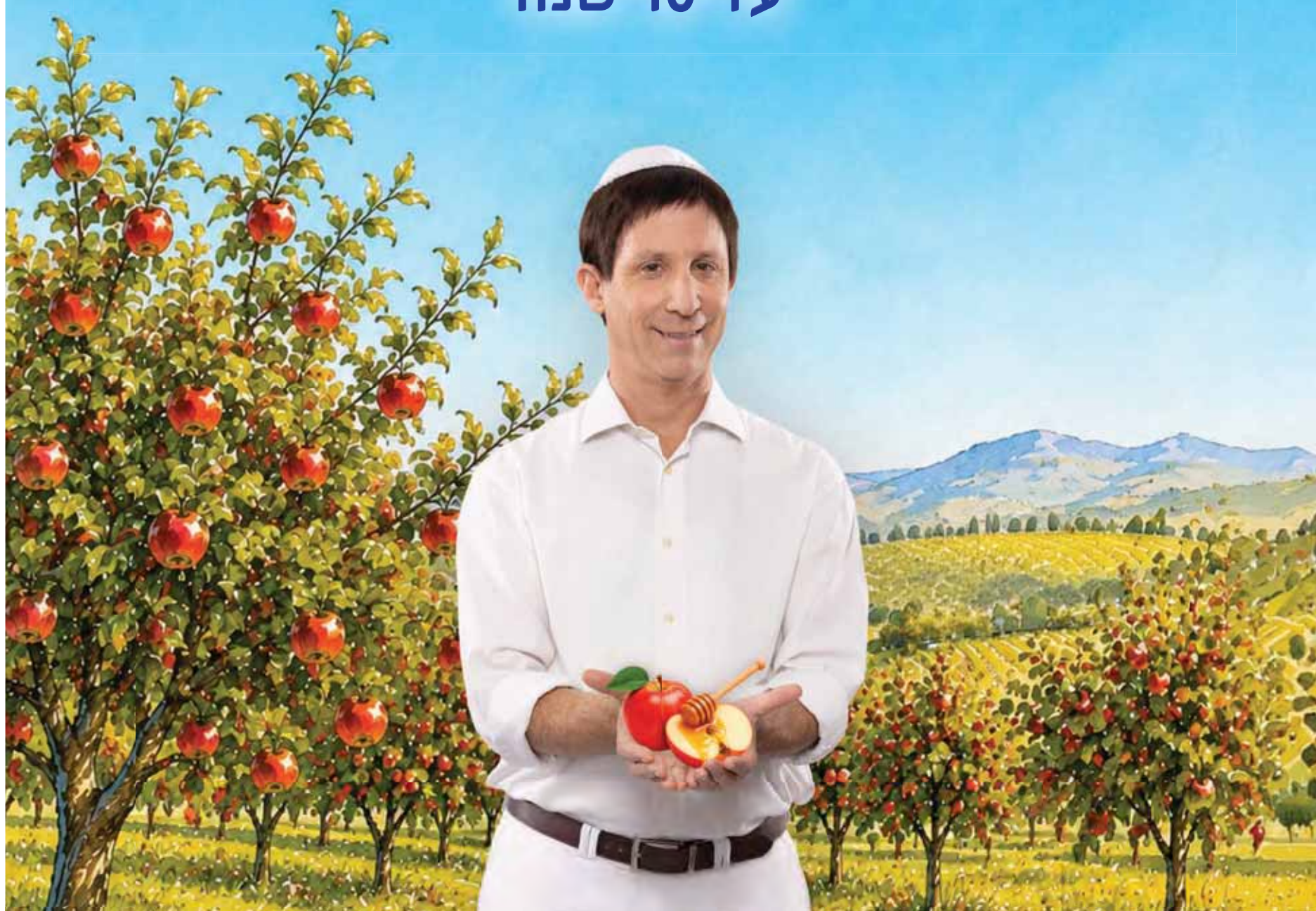
חן איננו יופי. יופי הוא מראה חיצוני, חן הוא קשר פנימי שמבטא יחסים עמוקים, מציאת חן. לא תמיד אפשר להסביר את מציאת החן, אין בהכרח סיבות מגובשות ונראות לעין. לפעמים זה לא יפה, אבל הקשר עמוק. חן - בחינם. בעלי התפילה שלנו נקראו על שם החן - רבי חנינא בן דוסא, חוני המעגל, חנן נכדו של חוני, ולפני כולם חנה. כולם באו בחינם, בלי תביעות, לא מפני שמגיע לנו ואנחנו יפים, אלא מפני שאנחנו מבקשים מתנת חנים, מציאת חן. אין בנו מעשים, אנחנו מבקשים צדקה וחסד, אנחנו מבקשים ישועת חנים.

שנה טובה ומתוקה

אם כבר מתוק, שיהיה גם בחשבון!

הצטרפו ותוכלו לקבל חשבון ללא עמלות עו"ש
וגם הלוואה עד 120,000 ₪ בריבית פריים + 1%
עד 18 שנה

בנק יהב
הכי משתלם. הכי בשבילך.

אפתוח חשבון

*2617

עמלות עו"ש: עמלת ערוץ ישיר ועמלת פקיד כמפורט בתעריפון הבנק. ריבית מתואמת שנתי 5.90%. ריבית הפריים = 4.75% נכון ל-6.9.26. במידה וריבית הפריים תשתנה הריבית על ההלוואה תשתנה בהתאם. כפוף לתנאי הבנק. למצטרפים חדשים מעבירי משכורת/קצבה בסך מצטבר של 5,000 ₪ ומעלה. אפשרות לדחיית תשלום קרן ההלוואה בשנה הראשונה. פטור מדמי טיפול. כל האמור בפרסום זה נכון למועד הפרסום והבנק רשאי להפסיק או לשנות את התנאים בכל עת. מתן האשראי, שיעור הריבית, קביעת הביטחונות ותנאי האשראי נתונים לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק וכפופים למתן הסכמה לקבלת דו"ח אשראי, לביצוע חיווי אשראי ולהוראות הדין. ההטבות אינן תקפות לחשבונות עסקיים. אי עמידה בפירעון ההלוואה עלולה לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל.

האירועים שלא קרו בתשפ"ו - וחבל

מאוד ענייניים. הם לא נתקעים ולא נותנים לשום דבר לעצור אותם, כך שאין מתאים מהם לדלג מעל יער עבות של בירוקרטיה מיושנת ומטריפה. השתלטות מתונה של זומבים על משרד התחבורה, למשל, הייתה מייעלת לחלוטין את האופן שבו כבישים נבנים בארץ ואיך מנתבים את התנועה פה באופן שלא יגרום לאנשים לבזבזו שלוש וחצי שעות רק כדי להגיע מפתח תקווה לתל אביב. מאז קום המדינה אנחנו מנסים לפתור את הבעיה הזאת עם בני אנוש תבוניים ולא הצלחנו, אז אולי הגיע הזמן לתת לזומבים הזדמנות. לצערי, נכון לזמן כתיבת שורות אלה אף מפלגת זומבים לא קמה, ולפחות ממה שנראה לי באף רשימה לא שורין נציג זומבי, וחבל. אפילו מפלגת פיראטים יש במדינה הזאת, אז זומבים? מתבקש.

י"ב בתמוז: לא נופל טיל באמצע משחק בין איראן למצרים

היה מונדיאל השנה, זוכרים? הפעם החליטה פיפ"א להגדיל את מספר הנבחרות שמשתתפות בטורניר ל-48 כדי לאפשר לעוד שונאי ישראל לשחק בשביל הסיכוי לזכות בגביע המוזהב. אוי כמה איחולים מרנינים שאני חילקתי לשחקנים האנטישמים שהתרוצצו על כר הדשא. אם היו מתגשמות רק חצי מהפציעות שאליהן פיללתי לא היה נשאר מיניסקוס אחד תקין בכל ונקובר. אבל אם יש אירוע שראוי היה שיקרה הרי שמדובר על נחיתת טיל קרקע-קרקע באמצע מגרש הכדורגל לומן-פילד בסיאטל במשחק בין איראן למצרים. אפשר היה גם רעידת אדמה אסטרטגית, אני לא פיינשמקר.

עכשיו תראו, זה לא שהייתי רוצה שיהיו נפגעים בנפש. רק, אתם יודעים, חבלות סמליות שיוזכרו לכל הפרו-חמאסניקים שיש מנהיג לבירה ושומדי פעם רשע ורע לו. הטיל המדובר לא נחת כנראה כי ריבונו של עולם בונה פה מהלך קצת יותר גרנדיוזי, ואולי כי היו בקהל עשרה צדיקים. אין לדעת.

אז זו הייתה שנה מלאה בהחמצות פנומנוליות, באיומים שלא התממשו, ובתשתיות סייבר לאומיות שלא הוקמו על גב ההר. אבל אם יש אירועים שלא קרו השנה, הרי שזו אחריותנו לדאוג שהם עוד יקרו. כל אחד בתחומו, עד כמה שידו משגת.

אמא שלי תעשה מאמץ למצוא במה פומבית לדעותיה הנחרצות, סמוטריץ' ירים בעזרת ה' את כפפת הסייבר, והאיראנים... הם כנראה לא יהיו במצב להשבית את הרכבים החשמליים בישראל, אבל אני כן יכול להתנגב באישון ליל ולחתוך לפינקלשטיין את כל הצמיגים. ● זה המעט שאני יכול לעשות.

אפשר לשלם לאיש סייבר כדי שיסתנן לשרתים של חברות הרכב החשמליות וישבית את כולן. זה הרי ווין ווין סיצ'ואיישן: האיראנים יצליחו לשבש את שגרת חיינו בזול, ואנחנו נשמה לאידם של כל בעלי הרכבים החשמליים שחושבים שהם יותר טובים מאיתנו. אני מדבר עליך, מר פינקלשטיין. ועוד לא דיברתי על כך שההשבתה המחוכמת הזאת תקל באופן מיידי על העומס בכבישי ארצנו. אבל לאאאאא, במקום זה האיראנים משנעים אורניום מאתר כושל אחד למשנהו ומבזבזים לכולנו את הזמן. האמינו לי, גם עם מי לעשות מלחמות צריך לדעת.

הרי הם גם ככה לא ייתנו לנו לנצח, השופטים האנטישמיים האלה. אז בואו נשלח להם את הלפגוט וזהו. שיעלה לשם וירביץ את "מכניסי רחמים" בשבע וחצי דקות. אני לא רוצה אף נקודה מהשופטים, אבל שיקבלו קצת יידישקייט לפרצוף, מה יש. דמיינו את הלפגוט ופמלייתו מתפללים ערבית בגרין רום ויקינג שהתמזג עם אשכולית, יש יותר קידוש השם מזה?

כ"ט באייר: ישראל לא שולחת לאירוויזיון את החזן יצחק מאיר הלפגוט

הרי הם גם ככה לא ייתנו לנו לנצח, השופטים האנטישמיים האלה. אז בואו נשלח להם את הלפגוט וזהו. בואו נהיה הכי יהודים שאפשר להיות. שיעלה לשם וירביץ את "מכניסי רחמים" בשבע וחצי דקות. אני לא רוצה אף נקודה מהשופטים, אבל שיקבלו קצת יידישקייט לפרצוף, מה יש. דמיינו את הלפגוט ופמלייתו מתפללים ערבית בגרין רום לצד המתחרה הפיני שלבוש כמו ויקינג שהתמזג עם אשכולית, יש יותר קידוש השם מזה? אין דרך טובה יותר להגיד "אנחנו יהודים ואנחנו לא הולכים לשום מקום". מה שכן צריך לקחת בחשבון זה הסיכון שהלפגוט יהפוך ללהיט כי אירופה תחשוב שמדובר בון חדש של היפסטר עם קול של פברוטי, אבל זה צ'אנס שהייתי מוכן לקחת. במקרה הכי גרוע היינו עושים את האירוויזיון הבא בשטיבלך בקטמון.

ד' בניסן: זומבים לא משתלטים על משרדים ממשלתיים חשובים

מתקפת זומבים היא בדרך כלל תרחיש אימים שמסמל את קץ הימים, אבל אני חושב שמתקפת זומבים היא בדיוק מה שהמדינה הזאת הייתה צריכה. הרי זומבים הם טיפוסים

מפה לשם השנה מתחדשת, ואם למדתי משהו מטיולים עם ילדים זה שאם אתה לא עושה בסוף הטיול סיכום טיול אז הם לא יזכרו שהיה משהו בכלל. אז הבה נישיר גם אנחנו מבט אמיץ אל השנה החולפת ונסכם אותה כדי שנבין מה היה לנו פה. אממה, המבט האמיץ מגלה שנה סבירה בסך הכול. לא איזו בוננוזה. כשאני מסתכל על תשפ"ו ברמה הלאומית אני רואה לא מעט חמצות. לכן החלטתי השנה לעשות סיכום של האירועים שלא עשו לנו את השנה. אירועים שלא קרו וחבל. בואו נצא לדרך.

ט"ו במרחשוון: סמוטריץ' לא מקים חוות שרתים על גבעה ביהודה ושומרון יותר מ-200 חוות הקים השר סמוטריץ' ביהודה ושומרון, אבל אף אחת מהן לא חוות שרתים.

וזה הרי כל כך מתבקש. חברות הטכנולוגיה צמאות לכוח מחשוב פנוי כדי לתפעל את כל ה-AI שהתרגש עלינו בשנתיים האחרונות, והן בונות חוות שרתים איפה שרק אפשר. חנוכת החווה החדשה "מעלה לענן" בשטח C צפונית לכפר ח'רבת זנוטה שבהר חברון הייתה יכולה להיות התשובה לגירעון התקציבי של ישראל. אבל פרט לכך הייתה יכולה להיות פה גם הקלה משמעותית על נוער הגבעות, שבמקום לרדוף אחרי עיזים מתרוצצות יוכלו לשמור על מעבדים של אנבידיה שעומדים במקום אחד ולא אוכלים לך את הסוודר כשאתה לא מסתכל. שלא לדבר על התנדמות החדשה של ציבור המתישבים שייטפס כחוד החנית של הסייבר הלאומי.

ג' בכסלו: אמא שלי לא משיקה פודקאסט שבועי עם עוזרת הבית שלה

לכל אדם שני במדינה יש פודקאסט, אבל מי שהמדינה הזו באמת תפור עליו יושב על הידיים ולא עושה כלום. אני מדבר עלייך, סבתא שושי. מה שהמדינה הזאת צריכה זו אישה חסרת עכבות שתדבר חופשי חופשי על הכול עם עוזרת הבית שלה, שגם לה לא חסר. לפודקאסט יקראו "שטיפה יסודית", ובאופן אירוני אף אחד לא יצא ממנו נקי. בטח לא הבן הקומיקאי שלה, שרק עליו אמא שלי יכולה לעשות חמישה או שישה פרקים מסמרי אוזניים. יותר פיקנטי מזה לא יהיה. פוליטיקה, ספורט, תרבות, גיוס. על הכול יש להן דעה שעוררייתית, שרק מלחשוב אותה רוב הסלבס שאתם מכירים היו מאבדים את מקור פרנסתם. אבל במקום זה אנחנו תקועים עם הסכתים משמימים של אנשים שמספרים על ההצלחות המינוריות שלהם בפאתוס מופרך. פספוס עצום.

י"ג באדר: האקרים איראנים לא משביתים את כל הרכבים החשמליים בישראל

איפה האיראנים כשצריך אותם. במקום לשלם עשר אלף שקל לבחורה מגדרה שתרכס "אנחנו מטיילים ספק בהתנהלותו של ראש ממשלתנו" על חומות הקריה, היה

משרד הבריאות קבע:
לאומית מובילה עם
שיעור תלונות המבוטחים
הנמוך ביותר מבין
כל קופות החולים

ע"פ סקר ישראל היום:
לאומית
במקום הראשון
בזמני המתנה

ע"פ משרד הבריאות:
לאומית הכי מהירה
גם ברפואה
יועצת

הכול דבש

מכל זווית שתסתכלו
לאומית במקום הראשון!

שנה טובה

סקר השירות של גלובס:
לקוחות לאומית
הכי מרוצים
מהשירות

אתר מידרג קבע:
לאומית במקום הראשון
מבין כל הקופות
בכל הקטגוריות

מדד החברות של BDI:
הכי טוב לעבוד בלאומית
כבר 10 שנים
ברציפות

Brilliant & co.

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

זכות הבחירה

כל המפלגות מנכחות את המוח, כולם שולחים הודעות בלי הפסקה ומתקשרים אליי בלחץ. חוץ משיחה אחת מפתיעה

הולכים לבחור במלך כל הארץ. אילוסטרציה

ברור שכשאגיע ל"ותעביר ממשלת זדון מן הארץ", כל השמאלנים בראש שלי יגידו בקול גדול אמן. וב"יחד כולם קדושה לך ישלשו" בנט ולפידי יצוצו ביחד (כי 'ביחד' משיגה בסקרים שליש ממה שהיה לה פעם). ועופר וינטר כרגיל יגיע אחרי כולם כדי להגיד במנחה של השבת הבאה "ומי כעמך ישראל", ויוסף חדאד יוסיף בשקט "גוי אחד בארץ"

השילוב של ימי אלול עם תקופת הבחירות גורם לכך שבכל כמה דקות הטלפון מצלצל, ומעבר לקו שואל איזה בוט במי אני מתכוון לבחור. זה הולך בערך ככה:
בוט: שלום, כאן עדן מהדמוקרטים/מלי מהמילואימניקים/גוי ממכון הסקרים מדבר סקר תרחק. אפשר דקה מזמנך?
אני: לא.
בוט: נפלא. למי תצביע בבחירות הקרובות?
אני: (מנסה לנתק)
בוט: למפלגה המדהימה שלנו שרק היא תציל את ישראל, הקש אחת.
אני: (לוחץ בלחץ על הכפתור שמנתק את השיחה. היא לא מתנתקת)
בוט: למפלגה של הרעים, הקש שתיים.
אני: (מנסה להוציא את הסוללה מהטלפון, נזכר שאנחנו לא בשנות התשעים)
בוט: למפלגה של הרשעים המרושעים שרוצים רק להרוס את המדינה ובשום פנים ואופן לא נשב איתם בקואליציה אלא אם כן זה יהיה אחרי סגירת הקלפיות, הקש שלוש.
אני: (מטיח את הטלפון בקיר, זורק אותו על הרצפה ודורך עליו)
בוט: אם עדיין לא החלטת, הקש ארבע.
אני: (מנסה לחייג לכוחות ההצלה)
בוט: תודה שבחרת במפלגה הטובה בישראל, הצבעתך נרשמה ואנחנו מחכים לך בקלפי. לקבלת חומרי הסברה ולהתנדבות במטה הבחירות, הקש...
אני מקיש על ראשי בייאוש בזמן שהבוט ממשיך להציע בחירה בכי רע, עד שבמאמצים גדולים אני מצליח לנתק את השיחה ואז הטלפון שוב מצלצל. "הצעה לחגים שאי אפשר לסרב לה", מכריז בוט אחר בחגיגות, ומכיוון שאי אפשר לסרב אני עושה לטלפון תשליך ורץ להתחבא מתחת לשמיכה עד יעבור זעם או החגים או הבחירות או הטעינה בסוללה.

גולדקנופף באמצע מוסף

כל כמה דקות אני מקבל טלפונים ומסרונים ופרסומות שקופצות מכל פינה, גם מאפליקציות שאין להן פינוח. אחת מציעה משכנתא, אחת הלוואה, אחת דיל של הרגע האחרון לחופשה במצרי הורמוז, אחת מבקשת תרומה, אחת מציעה דיאטה, אחת טיפול פסיכולוגי לכישלון הדיאטה, אחת עם הצעה חד-פעמית לביטוח מפני בוטים שמתקשרים לפני החגים. לפני כמה ימים התקשר נער אחד מבויש ושאל אם אני רוצה להזמין ממנו ארבעה מינים. ניסיתי להיזכר מיהם ארבעת הראשונים ברשימה של יאיר גולן, אבל הוא אמר בקול גבוה שהוא מתכוון לאתרוג (לא איזנקוט, למרות שהתקשורת מאתרגת אותו), לולב (לא גניץ, למרות שהוא ארוך ומתנענע ברוח מצויה), הדס (לא, נו, לא כל מיני מפלגות שעושות ריח טוב ואין בהן שום טעם) וערבה (הצמח, לא אחמד טיבי ומנסור עבאס). אמרתי לו שעוד לא החלטתי ושידבר איתי אחרי החגים. עד עכשיו לא הבנתי למי הוא ניסה לשכנע אותי להצביע.

הבחירות האלה מציפות את חיינו עד כדי כך שאני מתחיל לחשוש שתכף יקפצו לנו פרסומות של מפלגות גם באמצע התפילה. ואני לא מדבר על עלוני שבת למיניהם, אלא מתוך הסידור ממש. אני יודע, פשוט יודע, שכשאגיע בתפילת מוסף ל"ישתחוו לפניך כל הברואים וייעשו כולם אגודה אחת" יקפץ לי בדמיון איזה גולדקנופף שילחש לי ביידיש משהו לגבי אגודת ישראל. אני אנסה כמובן להתעלם, אבל ב"ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו", מתן כהנא יטיף לי ש"ישרים יעלוזו זה ישר, כל השאר סתם שורפי אסמים". ברור שאעצום את העיניים בניסיון נואש להתרכז, אבל ברור גם שכשאגיע ל"ותעביר ממשלת זדון מן הארץ", כל השמאלנים בראש שלי יגידו בקול גדול אמן. וב"יחד כולם קדושה לך ישלשו" בנט ולפידי יצוצו ביחד (כי 'ביחד' משיגה בסקרים שליש ממה שהיה לה פעם). ועופר וינטר כרגיל יגיע אחרי כולם כדי להגיד במנחה של השבת הבאה "ומי כעמך ישראל", ויוסף חדאד יוסיף בשקט "גוי אחד בארץ", בבחינת

יוסף עליכם ככם אלף פעמים.

ובחלק של הזיכרונות אני אזכור שפוליטיקאים נוטים לשכוח, במלכיות אשאל את עצמי מהי ממלכתיות בימינו, בשופרות בטח אחשוב משום מה על כל מיני אנשי תקשורת. קשה עד בלתי אפשרי להתנתק מהמחשבות, זה כמו לנסות להתנתק מהשיחות האלה עם הבוטים. אתה רוצה לחבוט בבוט, אבל כל שאתה יכול לעשות זה למרוט את הגבות. בוט ללא תחתית, אין מה לעשות.

אילוצים קואליציוניים אישיים

כשהטלפון שוב צלצל השכם בבוקר החלטתי לא לענות. אז הבוט הקטן שבתוכי ענה במקומי, כי הוא הבוט. זאת אומרת הבוט. כדי להקדים רפואה למכה אמרתי שכבר תרמתי, אני לא צריך כרטיס אשראי חדש ואין לי כוח לסקרים. באופן מפתיע, הקול מעבר לקו היה רגוע מאוד. "רק התקשרנו לאחל שתזכה לבחור נכון", הוא אמר, "שנה טובה".

כל הבוטים במוחי התעוררו. "רגע", התקוממתי, "אתם לא מתכוונים לייבש אותי על הקו במשך שעה ולהסביר לי למה אתם הבחירה הנכונה?"

"לא צריך", אמר הקול בשלווה, "אתה כבר יודע".

"מאיזו מפלגה אתה?"

"אנחנו לא מפלגה. אנחנו האחדות".

"את זה כולם אומרים".

"כולם אהובים, כולם ברורים, וכולם עושים באימה וביראה רצון קונם".

"לא הבנתי. אנחנו מדברים עכשיו על פוליטיקאים?"

"גם הם, בסופו של דבר, רק שליחים".

"של מי?"

"אתה יודע. אתה הרי בוחר בו, גם כשאתה חושב בתפילה על גולדקנופף".

"מאיפה אתה מדבר איתי? מהשמיים?"

"גם. כבודו מלא עולם".

"והתקשרת להזכיר לי לבחור בו?"

"לאחל לך שתזכה לבחור בו, ושנאנחנו נבחר בך".

"יש פה טעות, אני לא עומד לבחירה".

"זה מה שאתה חושב".

"נו באמת, מי יבחר בי?"

"מי שהכול גלוי וידוע לפניו. או שאתה מתכוון למשהו אחר כשאתה אומר בתפילה 'אתה בחרתנו'?"

"טוב כן, אבל... רגע, אם כבר נבחרתי, למה אני עומד לבחירה?"

"גם אתם מעמידים את הנציגים שלכם לבחירה כל תקופה. גם אתם הרי רוצים לבחון מחדש את העשייה שלהם".

"אנחנו עכשיו מדברים על פוליטיקאים?"

"גם".

"אלה שלפני הבחירות מבטיחים ואחר כך עושים התרת נדרים?"
"למיטב זיכרוני גם אתה הבטחת כמה דברים שלא בהכרח עמדת בהם".

"באופן עקרוני אתה צודק, אבל אתה חייב להבין - היו אילוצים, היו לחצים..."

"...היו שיקולים קואליציוניים, הכול צפוי והרשות נתונה. השאלה היא אם בקדנציה הקרובה אתה מתכוון להשתפר".

"אני... אה... בעזרת השם..."

"יפה. אז שתהיה בחירה מוצלחת ושנה טובה".

"רגע, אז - תבחרו בי?" שאלתי.

"כבר בחרנו", הוא אמר, "אתה רק צריך להצדיק את הבחירה".

"אפשר לשאול שאלה?"

"תנסה".

"תגיד רגע, גולדקנופף - מה אתם חושבים עליו?"

"תראה..." הוא אמר, ואז הבוט הקטן שבתוך הטלפון שלי הפעיל את השעון המעורר, והתעוררתי, וקמתי והלכתי לבחור במלך על כל

הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ●

אכלוס
מיידי

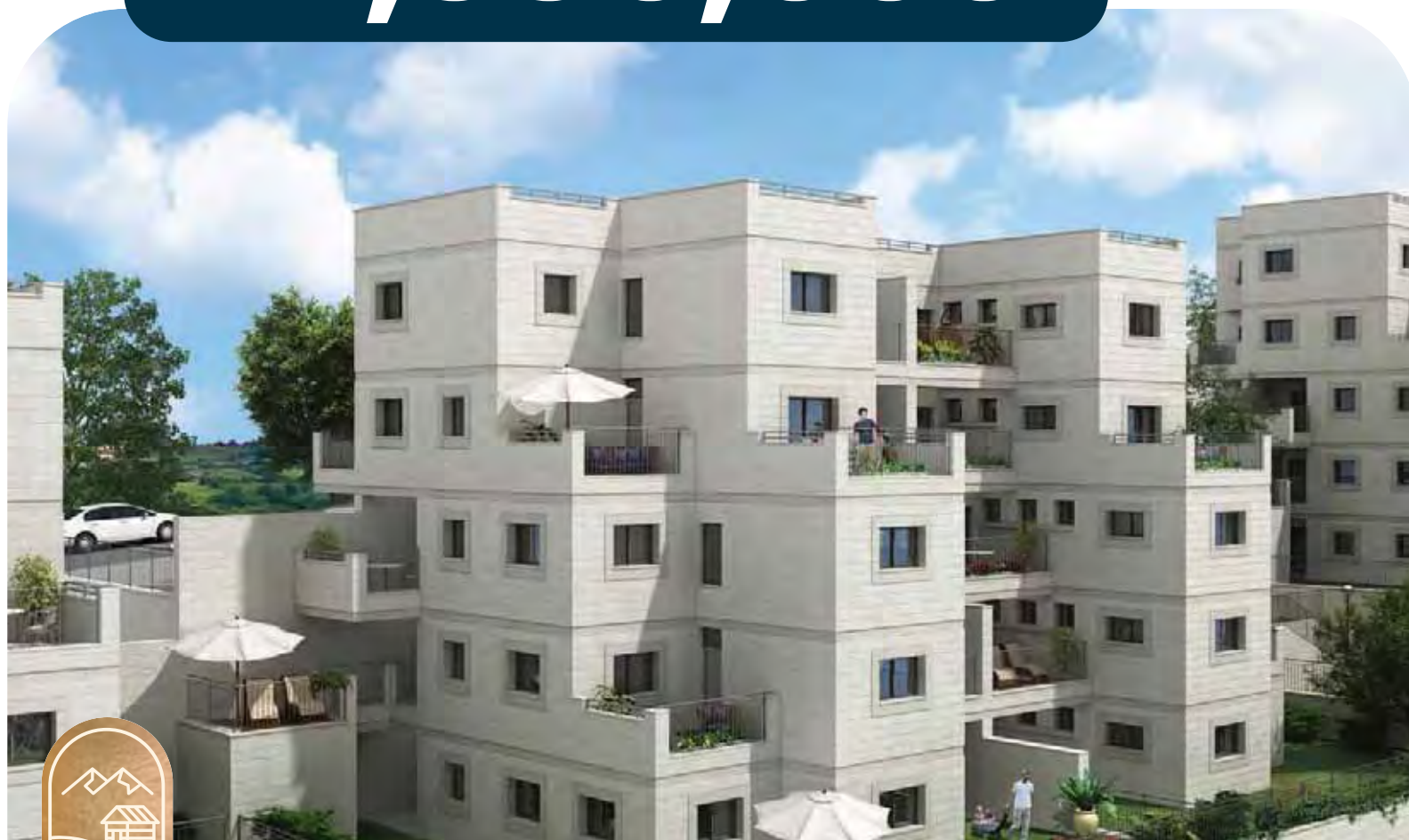
לחיות בטופ

לטלם פחות

דירות ענקיות ביישוב עלי

₪ 1,550,000

החל מ-

טופ עלי
כמה טוב שבאת הביתה

החברה לפיתוח
מטה בנימין

052-7-710-710

הפסיקה על יפא

אנחנו בגיהינום: שיחת הטלפון למוקד החירום שנקטעה באיבה || עבודת נמלים: חיפוש נמרץ בכל באר שבע אחר אישה עם שם ללא פרטים מזהים || שאלת רב: ההתערבות של הרב שמואל אליהו שהאירה את העיניים || המבצע הדרמטי: חילוץ לאור יום

"לא התקשרתי כדי לשפוט אותך או את המשפחה", אמרה שרה ברכות. "אבל צר לי לומר שמישהו נורא קורה גם ברגעים אלו. אחותך התקשרה וביקשה שיצילו אותה. יש איתה שלושה ילדים".

האחות נשמה עמוק. "אני לא בטוחה שאני יכולה לקרוא לה אחותי", אמרה בקול כאוב ונחרץ. "לפני יותר מעשר שנים ישבנו עליה שבעה. מהרגע שנודע לנו שהיא חיה שם איתו, מחקנו אותה מהזיכרון ומהתודעה שלנו".

שרה הקשיבה. "אני מבינה שנפגעתם מאוד", אמרה. "אבל עכשיו היא מבקשת לחזור. לא רק היא נמצאת שם. יש איתה שלושה ילדים שלא בחרו בדבר". גם לאחר הדברים הללו הסדק בחומה לא נפער.

האחות התקשתה להניח בצד עשר שנים של כאב, אכזבה ובושה. היא חששה מפגיעה מחודשת במשפחה, ואולי גם מכך שפ' תשנה שוב את דעתה.

שרה הציעה לה שלא לקבל את ההחלטה לבדה.

שאלת הרב שהאירה את העיניים

"תהיי מוכנה לשמוע דעת תורה לפני שתאמרי את דברך הסופי?" שאלה שרה. האחות הסכימה.

המקרה הובא בפני הרב שמואל אליהו רבה של צפת, המכיר את המקרה באופן אישי ולאחר ששמע את הפרטים, הייתה תשובתו ברורה: כאשר אישה יהודייה וילדיה נמצאים במצוקה

טלפון. לא היה ידוע אם שם משפחתה השתנה במהלך השנים, ואם היא עצמה עדיין מתגוררת בבאר שבע.

עבודת האיתור החלה מיד. אנשי הסניף הפעילו קשרים מקומיים, עברו על מקורות מידע מותרים ובדקו בזהירות שמות ופרטים. כל אפשרות נבחנה, וכל נתון הוצלב עם מידע נוסף.

היה צורך לפעול במהירות, אך גם בזהירות רבה. פנייה לאדם הלא נכון עלולה הייתה לחשוף את עצם קריאת המצוקה ולסכן את פ'. כמו בכל פעם שבה מתקבלת קריאה מסוג זה, נקודת המוצא הייתה שאין זמן מיותר. איש לא יכול היה לדעת מה מידת הסכנה הנשקפת לה ולילדיה, ואסור היה להניח שהכול יישאר כשהיה עד שיימצא פתרון.

שלושה ימים לאחר השיחה נמצא קצה החוט.

שרה, עובדת סוציאלית ותיקה ועתירת ניסיון ביד לאחים, יצרה קשר עם האחות. היא הזדהתה בשמה המלא, הציגה את הארגון שבשמו היא פועלת וביקשה לשוחח עמה מספר דקות. ההיענות לא הייתה מיידית.

"שמעתי עליכם לא מעט", אמרה האחות. "אני מתארת לעצמי מדוע אתם מתקשרים אליי פתאום ביום בהיר. אם אתם רוצים לספר לי שקרה משהו נורא, תמשיכי. אבל אם אתם מבקשים את העזרה שלי, אני לא בטוחה שאני מוכנה לכך".

שרה לא הופתעה. ביד לאחים מכירים היטב את השבר הפוקד משפחות שבתן ניתקה קשר ועברה לחיות בחברה זרה. לעיתים הכאב הופך לכעס, והכעס הופך במשך השנים לחומה של ניכור.

להיות האחרונה בשיחה.

"אני לא יכולה להמשיך לדבר", נשמע לפתע קולה. "אתן לך את השם של אחותי. היא גרה בבאר שבע. אין לי מספר טלפון שלה. אני גם לא בטוחה שהיא תסכים לשתף פעולה. המשפחה שלי ניתקה איתי כל קשר לפני יותר מעשר שנים. הם כבר לא רוצים להכיר בי".

לפתע נשמע מעבר לקו רחש עמום. "חמותי באה", לחשה פ'. "אני שומעת אותה במדרגות. אני מנתקת. בבקשה, תצילו אותי".

השיחה נקטעה.

בידי אנשי המוקד נותרו הקלטה קצרה, שמה של האישה, שמה של אחותה והעיר שבה, ככל הנראה, היא מתגוררת.

בדיקה מקצועית הצביעה על כך שהשיחה בוצעה מאזור העיר יטא שבדרום הר חברון. זה היה נתון פתיחה קשה.

יטא היא עיר גדולה, צפופה ומורכבת, שאליה לא ניתן להיכנס ללא היערכות מתאימה. לא הייתה כתובת מדויקת, לא היה מספר טלפון פעיל ולא הייתה אפשרות לדעת אם פ' תצליח ליצור קשר נוסף.

אולם דבר אחד היה ברור לכל מי שהאזין להקלטה: לא מדובר בפנייה מקרית. מאחורי הקול הלוחש עמדה אישה אמיתית, אם לשלושה ילדים, השרויה במצוקה קשה ומבקשת שיצילו אותה.

קצה חוט בבאר שבע

על אנשי יד לאחים בבאר שבע הוטלה משימה שנראתה בתחילה כמעט בלתי אפשרית: למצוא אישה בעיר שלמה על סמך שם בלבד. לא הייתה כתובת. לא היה מספר

// ב. אלקנה

שיחת הטלפון שהתקבלה באותה שעת בוקר במוקד החירום של יד לאחים לא הותירה מקום לספק. הקול מעברו השני של הקו נשמע לוחש, נואש ומעורר רחמים.

המוקדן המאייש את הקו בשעות הללו נדרש להתאמץ שוב ושוב כדי להבין את המילים שבקעו מפי הדוברת, שאך בקושי הצליחה להזדהות.

"אני לא יכולה לדבר הרבה", אמרה בלחש. "הוא אמנם יצא לעבודה, אבל בכל רגע עלולה להופיע אימא שלו, האימא של החמולה. אני לא מסוגלת אפילו לחשוב מה היא תעשה אם תראה אותי מחזיקה טלפון ומדברת עם מישהו".

המוקדן המיומן, שכבר שמע במהלך עבודתו סיפורים אנושיים קשים, הבין מיד כי זמן רב אינו עומד לרשותו. הוא ניסה לשמור על קול רגוע ובוטח ולהפנות את השיחה לפרטים החיוניים ביותר.

"אני מבין היטב", אמר. "לא נבזבז זמן. תוכלי לומר לי היכן בדיוק את נמצאת?"

שתיקה מעיקה השתררה בקו.

"אולי תוכלי לתת לנו מספר טלפון של מישהו מהמשפחה שלך", הוסיף. "אחות, אח, הורים, כל אדם שיוכל לעזור לנו להבין את התמונה".

קולה של פ' רעד.

"אני בדרום הר חברון. יש לי שלושה ילדים. אני והילדים עוברים כאן גיהינום. גיהינום".

קול של בכי חנוק קטע את דבריה.

המוקדן חיכה בסבלנות. הוא ידע שאסור לו להלחין אותה, אך גם הבין שכל שנייה עלולה

ומבקשים להיחלץ, יש לעשות כל מאמץ אפשרי כדי להצילם.

אין זה הזמן לערוך את חשבונות העבר. כעת מוטלת החובה לפתוח את הדלת ולאפשר להם לשוב.

דברי הרב חוללו שינוי. האחות חזרה אל שרה והודיעה כי תשתף פעולה.

בתוך זמן קצר החלו להגיע למטה יד לאחים פרטי מידע חיוניים.

האחות סיפרה על בן הזוג, על משפחתו ועל האזור שבו התגוררה פ'. היא נזכרה בשמות, בתאריכים ובאירועים שיכלו לסייע באימות זהותה.

אחר כך הוציאה ממגירה מעטפה ישנה.

בתוכה היו תצלומים שצולמו שנים קודם לכן, כאשר בני המשפחה עדיין ניסו להבין היכן נמצאת בתם ומה עלה בגורלה. התצלומים הצביעו על הבית שבו ככל הנראה התגוררה החמולה.

במשך שנים נותרו התמונות חתומות במגירה. עכשיו הפכו לחומר יקר ערך.

מפות נפרשו, המידע הוצלב ופרטים החלו להתחבר זה לזה. הקול הקצר שבהקלטה קיבל פנים, והשם הפך לסיפור חיים שלם. לראשונה היה בידי אנשי יד לאחים מידע שאפשר להם להתחיל לבחון ברצינות את האפשרות להוציא את פ' ואת ילדיה משם.

הרב שמואל אליהו מעניק תפילין לילד שחולץ מהכפר

מאחורי הדלת הסגורה

ככל שהצטבר המידע, התבררה תמונה קשה.

פ' כמעט שלא יצאה מן הבית. היא הייתה נתונה לפיקוח של בני המשפחה, וכל ניסיון שלה ליצור קשר עם העולם החיצון עלול היה להיחשף.

שלושת הילדים, בנים בני ארבע, שבע ועשר, יצאו מדי יום לבית הספר המקומי. האב הסיע אותם והחזיר אותם ברכבו. הם לא הכירו מסגרת אחרת, לא דיברו עברית באופן שוטף ולא ידעו כמעט דבר על משפחת אמם בישראל. האפשרויות שעמדו בפני הצוות היו מצומצמות. אי אפשר היה להתקשר אל פ' ולתאם איתה את פרטי היציאה. לא היה ברשותה טלפון קבוע, ולא היה ידוע אם היא תצליח להשיג מכשיר נוסף. גם ניסיון להעביר אליה הודעה דרך גורם חיצוני היה עלול לחשוף אותה.

זו הייתה אחת הפעמים הנדירות שבהן נדרשו אנשי ההצלה להתכונן לפעולה מבלי לדעת בוודאות כיצד תגיב האישה ברגע האמת.

האם תבין מיד מי עומד מולה? האם יהיה לה האומץ לעזוב את הבית בתוך דקות?

האם תסכים לצאת לפני שילדיה יהיו לצידה? האם תצליח לשתף פעולה למרות הפחד שהוטבע בה במשך שנים?

הצוותים המקצועיים בחנו שוב ושוב את האפשרויות. הם למדו את סדר היום במקום, בדקו דרכי גישה ויצאה ונועצו בגורמים המכירים את האזור ואת הסיכונים שבו.

הוחלט כי לא תהיה פעולה בלי אפשרות ממשית להוציא גם את הילדים. לא היה די בחילוץ האם בלבד. הפרדה פתאומית בינה לבין בניה הייתה עלולה ליצור משבר קשה ולסכן את המשך המהלך.

לאחר ימים של הכנות, בדיקות ותיאומים,

נקבע מועד הפעולה.

עם יציאת הצוות לדרך נשלחה הודעה שקטה לפעילי יד לאחים ברחבי הארץ: להתאחד, כל אחד ממקומו, באמירת פרקי התהילים של אותו יום ולהוסיף את תפילת "אחינו כל בית ישראל". באותן דקות עצרו עובדים סוציאליים, חונכים, מרצים, פעילים, אנשי חינוך ויועצים משפטיים את עיסוקיהם.

מאות אנשים שלא הכירו את פ' ולא ראו מעולם את שלושת ילדיה התפללו שהדרך תצלח.

קומו צאו

השעה הייתה מעט לפני עשר בבוקר כאשר כלי הרכב התקרבו אל נקודת היעד.

הנסיעה האחרונה עברה כמעט ללא מילים. כל אחד מאנשי הצוות ידע את תפקידו. המסלול נבדק מראש, נקודות העצירה נקבעו, ואפשרויות שונות נלקחו בחשבון.

איש לא ידע כיצד ייראו הדקות הבאות.

הרחובות היו פעילים. מכוניות נסעו בין הסמטאות, תלמידים חלפו בדרכם ומדי פעם נראו אנשים עומדים בפתחי הבתים.

הצוות התקדם בצורה שלא תמשוך תשומת לב מיותרת.

כאשר התקבל האות, החלה הפעולה.

אנשי הצוות הגיעו אל הבית במהירות. לא היה מקום לעיכובים, אך גם לא לפעולה פזיזה. מטרתם הייתה להימנע מעימות ולסיים את השהות במקום בתוך זמן קצר ככל האפשר.

אחד מאנשי הצוות הבחין בפ'.

היא עמדה קפואה במקומה. על פניה ניכרו בהלה וחוסר אמון. במשך שנים למדה לחשוש מזרים, ובאותו רגע לא ידעה אם האנשים שמולה באו לסייע לה או שמא מדובר במלכודת. אחד המחלצים פנה אליה בשמה המלא.

פ' נרתעה לאחור.

הוא אמר לה בעברית, בקול שקט אך ברור: "אל תפחדי. אנחנו מיד לאחים. את התקשרת אלינו וביקשת שנבוא. אנחנו כאן כדי להוציא אותך ואת הילדים למקום בטוח".

עיניה נפערו.

"אני לא מאמינה", לחשה. "באמת באתם?" "באנו. אבל אנחנו חייבים לצאת עכשיו".

לרגע היא נראתה כאילו רגליה מסרבות לזוז. כל מה שחלמה עליו בחודשים האחרונים התרחש לפתע מול עיניה, אך הפחד הישן עדיין אחז בה.

"והילדים?" שאלה.

"לא עוזבים בלעדיהם", השיב איש הצוות.

פ' יצאה מהבית ועלתה לרכב. הדלת נסגרה, והרכב החל לנוע לעבר נקודת המפגש הבאה.

רק אז התברר עד כמה היא רועדת.

"אני לא יוצאת מכאן בלי הילדים שלי", אמרה שוב.

איש מאנשי הצוות לא ניסה להרגיע אותה בהבטחות ריקות.

"בדיוק לשם אנחנו נוסעים", נאמר לה. "יש לנו מעט זמן, ואנחנו צריכים שתעזרי לנו".

בהתאם לתוכנית שנבנתה מראש, נדרשה פ' להיכנס אל בית הספר ולהוציא את ילדיה באופן שלא יעורר חשד.

אנשי הצוות המתינו בקרבת מקום, מוכנים להגיב לכל שינוי.

פ' ירדה מן הרכב.

לפני שסגרה את הדלת פנתה לאחד המחלצים.

"אל תיסעו בלעדיי".

"אנחנו לא זזים מכאן בלעדייך ובלעדיהם".

השניות החלו לחלוף.

בתוך כלי הרכב שררה דממה. אחד מאנשי הצוות עקב אחר הזמן. האחר הביט לעבר הרחוב.

כל אדם שיצא מבניין סמוך נראה לפתע כמי שעלול לשבש את הפעולה.

דקה חלפה. אחריה עוד אחת. הרחוב המשיך

"אל תפחדי. אנחנו מיד לאחים. את התקשרת אלינו וביקשת שנבוא. אנחנו כאן כדי להוציא אותך ואת הילדים למקום בטוח".
עיניה נפערו. "אני לא מאמינה", לחשה. "באמת באתם?"
"באנו. אבל אנחנו חייבים לצאת עכשיו".
לרגע היא נראתה כאילו רגליה מסרבות לזוז. כל מה שחלמה עליו בחודשים האחרונים התרחש לפתע מול עיניה, אך הפחד הישן עדיין אחז בה.
"והילדים?" שאלה. "לא עוזבים בלעדיהם", השיב איש הצוות

להתנהל כרגיל, אך בתוך הרכב הלם הלב בקצב אחר.

התוכנית כללה גם אפשרות למקרה שפ' לא תחזור בזמן. איש לא רצה להגיע אליה. לאחר כמה דקות שנדמו ארוכות בהרבה, נראתה פ' בקצה הרחוב. לצידה הלכו שלושת הילדים. הבן הקטן אחז בידה. שני הגדולים יותר הלכו אחריה, מבלבלים.

פ' האיצה בהם, אך ניסתה שלא להיראות כמי שנמלטת.

"תמהרו", אמרה להם. "מחכים לנו".

כאשר הגיעו לרכב נפתחה הדלת במהירות. הילדים נכנסו בזה אחר זה, פ' עלתה אחריהם, והרכב החל לנוע.

איש לא הרים קול. איש לא פרץ בקריאות שמחה. עדיין היה צורך לצאת מן האזור בשלום. רק לאחר שהתרחקו מן העיר ועלו על הדרך המובילה צפונה, נשמעה ברכב אנחת רווחה ראשונה.

פ' הסתכלה בילדיה, העבירה את מבטה בין אנשי הצוות ופרצה בבכי.

"את הכול עשיתם בגלל שיחת הטלפון ההיא?" שאלה. "השיחה שנמשכה רק כמה דקות?"

אחד מאנשי הצוות השיב: "בגלל השיחה שלך, ובגלל שלא ויתרת".

הדרך אל האור

הילדים ישבו בשקט.

מהרגע שעלו לרכב הבינו שמשהו בלתי רגיל מתרחש, אך לא ידעו מי האנשים שסביבם, לאן נוסעים ומדוע אמם משוחחת איתם בעברית.

פ' הביטה בהם.

"ילדים", אמרה, "אתם זוכרים שמדי פעם הייתי לוחשת לכם שאנחנו יהודים?"

השלושה הביטו בה. הבן הגדול הנהן באיטיות. "ואתם זוכרים שאמרתי שיש לנו משפחה ויש

אנשים טובים שלא שכחו אותנו?"

הילד בן הארבע הצביע על אנשי הצוות. "אלה האנשים הטובים?"

פ' חייכה מבעד לדמעות. "כן. הם באו להוציא

אותנו מהמקום שבו היינו. אנחנו נוסעים עכשיו למקום בטוח".

הבן הגדול הביט דרך החלון. ניכר היה עליו שהוא מנסה להבין מה פירושם של החיים החדשים שעליהם מדברת אמו.

"אבא ימצא אותנו?" שאל.

פ' השתתקה.

אחד מאנשי הצוות השיב ברוגע: "עכשיו אתם במקום בטוח. יש אנשים שישמרו עליכם ויעזרו לכם".

קרוב לשעתיים לאחר מכן הגיעו כלי הרכב לדירת מסתור שהוכנה מראש בצפון הארץ. במקום חיכו לאם וילידים בגדים, מיטות, מזון, משחקים וכל מה שנדרש לימים הראשונים.

עובדות סוציאליות הגיעו לפגוש אותם. הן דיברו עם הילדים גם בערבית, השפה שהייתה מוכרת להם, והסבירו להם בהדרגה כי הם אינם צריכים לפחד. הילדים בחנו כל חדר. הקטן נמשך מיד אל הצעצועים. האמצעי שאל היכן יישן. הבכור נותר צמוד לאמו והמשיך להביט בדלת.

פ' עצמה התקשתה לעכל את השקט. במשך שנים כל קול במסדרון גרם לה להיבהל. כעת הייתה הדלת סגורה, אך היא ידעה שמאחוריה נמצאים אנשים שבאו לשמור עליה ולא לפגוע בה.

אנשי יד לאחים ידעו כי ההצלה אינה מסתיימת ברגע שבו הרכב יוצא מן האזור המסוכן.

לפעמים דווקא אז מתחילה העבודה המורכבת באמת. צריך לבנות אמון. לטפל בפחדים. להשלים פערי לימוד. צריך לסייע לילדים להכיר את זהותם ואת משפחתם, בלי לזלזל בעולם היחיד שהכירו. וצריך לעזור לאם לקבל החלטות, להתנהל מול הרשויות ולבנות בפעם הראשונה חיים עצמאיים.

בלילה הראשון כמעט לא עצמה פ' עין. מדי פעם קמה, עברה בין מיטות הילדים ובדקה שהם עדיין לצידה. רק לפנות בוקר נרדמה. זו הייתה הפעם הראשונה זה שנים שישנה בלי לחשוש שמישהו יכנס לחדרה.

מקום המשפט

בשעות ובימים שלאחר מכן ישבה פ' עם העובדות הסוציאליות ועם נציגי המחלקה המשפטית וגוללה בפניהם את מסכת חייה.

היא סיפרה על תחילת הקשר, על הניתוק ממשפחתה, על המעבר ליטא ועל השנים שבהן הלכה ונשללה ממנה היכולת להחליט על חייה. לאחר שקיבלה הסבר וליווי מקצועי הגישה תלונה רשמית במשטרה.

במקביל ננקטו צעדים שנועדו להגן עליה ועל הילדים ולמנוע את החזרתם למקום שממנו חולצו.

המאבק המשפטי לא היה פשוט.

במהלך הדיונים הועלו טענות שלפיהן יש להתחשב בכך שהילדים גדלו בסביבה מסוימת, דיברו ערבית והכירו עד כה אורח חיים אחד בלבד. נטען כי מעבר חד עלול לפגוע בהם ולהקשות על התפתחותם.

אנשי המחלקה המשפטית של יד לאחים לא התעלמו מן הקושי. להפך. הם הסבירו כי דווקא משום שהילדים זקוקים ליציבות, לטיפול ולליווי, אין להחזירם לבית שבו חיו בפחד ובצל אלימות.

הם הציגו את התמונה המלאה: מצבה של האם, הסכנה שממנה נמלטה, תלותה בבני החמולה והצורך לאפשר לה וילידיה להתחיל תהליך שיקום במקום מוגן. בסופו של הליך ממושך נקבע כי הילדים יישארו במשמורת אמם.

עבור פ' היה זה רגע של הקלה, אך לא סוף הדרך. היא נדרשה ללמוד לנהל בית בכוחות עצמה, להכיר מערכות שלא פגשה שנים, לרשום את הילדים למסגרות חינוכיות

כנגד הטענה העוינית. פסק הדין הקובע כי המשמורת תהיה בידי האם בלבד

שומר דלתות ישראל. עוד שלב בלתי נמנע. זימון לדיון בבית הדין השרעי לצורך גירושין

אף פעם לא מאוחר. אישור השבה ליהדות

האחים שחולצו מיטא השתתפו במחנה הנופש של יד לאחים

כמדי שנה הגיעו גם השנה בחופש הגדול ילדים שחולצו מכפרים ערביים על ידי ארגון יד לאחים, למחנה נופש שנועד לחזק את זהותם היהודית ולהכיר להם ילדים נוספים במצב זהה. עם הילדים נמנו גם שלושת האחים שחולצו במבצע החילוץ המסעיר מהעיר יטא, המתואר בגוף הכתבה.

מחנות הנופש נערכו במתכונת נפרדת לבנים ולבנות, בוילות רחבות ידיים בצפון הארץ. המשתתפים נהנו משלל פעילויות חווייתיות, ובהן ביקור בלונה פארק, שייט טורנדו, בילוי בבריכה, טיולים ואטרקציות נוספות - ומעל לכול: תפילה נרגשת וסוחטת דמעות בציון רבי מאיר בעל הנס.

ביד לאחים מסבירים כי אחת ממטרות המחנה היא להעניק לאימהות כמה ימים של מנוחה, באמצעות הפוגה נדירה והזדמנות לאסוף כוחות.

עוד מציינים ביד לאחים כי במחנה נוצרת קבוצת שווים, כאשר רבים מהילדים מסתירים בסביבתם הקרובה את סיפור חייהם ואת זהות אביהם, וחוששים מחשיפת הרקע המשפחתי שלהם. באחד המחנות נכנס אחד הילדים למתחם, הביט סביבו ושאל בפליאה: "לכל הילדים כאן אבא ערבי?". כשנענה בחיוב, נשם לרווחה והבין לראשונה שאינו היחיד שחוזה מציאות דומה. לדבריהם, רגעים כאלה ממחישים את החשיבות הגדולה של המפגש בין הילדים ואת תחושת הביטחון שהם מקבלים במסגרת מחנה הנופש.

אחד מרגעי השיא במחנה הקיץ של הבנות היה ערב הפרשת חלה מרגש שהונחה על ניצולה של יד לאחים, ששיתפה את המשתתפות במסע חייה ובתהליך שעברה והרעיפה עליהן חיזוק בדרך החדשה.

הבנות בכו והתרגשו לשמוע את סיפור החיים שלה והבינו שגם אמא שלהן עברה דברים לא פשוטים, שלא שיתפה אותן בהם. הן אמרו שעכשיו מעריכות יותר את אמא שלהן וגאות בה. לסיום נערכה סדנה בה סיכמו הבנות את החוויה וכולן בלי יוצא מן הכלל קיבלו על עצמן החלטות טובות של הידור במצוות, תפילת שחרית, ברכת המזון, נטילת ידיים, כיבוד אם ועוד.

פעולה רבת משמעות זו חוברת לכל מעטפת הליווי שמעניק יד לאחים לניצולות ולילדיהן בדרך העולה בית א-ל.

שבו פ' ושלושת ילדיה עלו לרכב ויצאו מיאתא. אבל עבור יד לאחים, אותו רגע היה רק תחילתה של דרך ארוכה. מאז מלווים אותם עובדים סוציאליים, חונכים, אנשי חינוך ומשפטים. הילדים משתלבים במסגרות חדשות, לומדים את השפה החדשה ומכירים בהדרגה את מורשתם ואת בני משפחתם.

האם מקבלת ליווי אישי וסיוע בבניית חיים יהודיים עצמאיים ובטוחים.

יש ימים של התקדמות גדולה, ויש גם רגעים של פחד, בלבול וגעגוע. ילד אינו מוחק ביום אחד את כל מה שהכיר, ואישה שחיה שנים תחת שליטה אינה לומדת בתוך שבוע לסמוך מחדש על העולם.

השיקום דורש סבלנות, התמדה ומשאבים רבים. צריך לדאוג לקורת גג, למזון ולביגוד. צריך לממן טיפול רגשי, מסגרות חינוכיות, ליווי משפטי וחונכים שילכו עם הילדים צעד אחר צעד.

צריך להיות שם גם לאחר שהכותרות נעלמות, כאשר נשארים הקשיים היומיומיים שאיש מבחוץ אינו רואה.

כיום פ' וילדיה חיים במקום בטוח.

בביתם קבועות מזוזות. השבת נכנסת באור נרות. הילדים יודעים שיש להם עם, משפחה ואנשים שלא ויתרו עליהם.

באחד ממוצאי השבתות שלחה פ' לעובדת הסוציאלית תמונה של שולחן ערוך וכתבה: "בזכותכם שמרנו בפעם הראשונה שבת שלמה".

מאחורי כל תמונה כזו עומדת פעילות ארוכה ורגישה.

מאחורי כל ילד שנכנס לראשונה למסגרת יהודית עומדות שעות של ליווי.

מאחורי כל אם שמצליחה לפתוח דלת של בית חדש עומדים אנשים שהיו מוכנים לענות לטלפון.

גם כאשר מעבר לקו לא נשמעה כתובת, לא נמסר מספר טלפון והשיחה נקטעה לאחר דקות ספורות.

התמיכה שלכם היא שמאפשרת ליד לאחים להמשיך לענות לשיחות הללו.

לחפש גם כאשר קצה החוט דק. לפעול גם כאשר הדרך נראית חסומה. ללוות גם לאחר שרגע החילוץ חלף. ולהיות מוכנים לשיחה הבאה, שבה יישמע מעבר לקו קול לוחש המבקש שתי מילים בלבד: "תצילו אותי".

וזהתמודד עם שאלות שלא הייתה רגילה להכריע בהן.

הצעד הבא והמתבקש היה טקס השבה ליהדות של האם ושל הילדים, בבית הדין הרבני, וזאת לאחר שבשלב מוקדם של אותו שבי אזור נאלצה פ' לעבור תהליך התאסלמות בבית הדין השרעי.

המסמר שבמשקוף

רק לאחר שבועות וחודשים, כאשר הרגישה בטוחה מספיק, פתחה פ' את סגור ליבה וגילתה לעובדת הסוציאלית סוד שנצרה בתוכה.

כחצי שנה לפני שהעזה לחייג למוקד יד לאחים, החלה להתחזק באמונה.

היא נזכרה בבית שבו גדלה, בשבתות, בתפילות ובמזוזה שהייתה קבועה בפתח חדרה. בבית שבו התגוררה ביטא לא הייתה יכולה לקבוע מזוזה. גם אילו הצליחה להשיג אחת, עצם גילוייה היה עלול לסכן אותה.

יום אחד מצאה מסמר קטן.

בשקט, הרחק מעין רואים, קבעה אותו במשקוף הימני של דלת חדרה. "ידעתי שזה רק מסמר", סיפרה. "אבל התחננתי לקדוש ברוך הוא שיקבל אותו כזכר למזוזה הקדושה, לשמירה ולהצלה".

בכל בוקר, כשאיש לא ראה, הייתה מניחה את ידה על המסמר ולוחשת ללא קול: "שמע ישראל, ה' אלוהינו, ה' אחד".

"המסמר הזה הזכיר לי מי אני", אמרה. "הוא נתן לי כוח לשרוד. לא ידעתי איך אצא משם, אבל הרגשתי שאסור לי לוותר על התקווה". היא לא ידעה אם משפחתה תסכים לקבל אותה.

היא לא ידעה אם מישוה ישמע את הקריאה הקצרה שלה.

היא רק ידעה שבכל בוקר היא שבה אל המשקוף, מניחה את ידה על המסמר ומתפללת. "כשאנשי יד לאחים הופיעו ואמרו שבאו להציל אותי, הרגשתי שהתפילה שלי הגיעה ליעדה", אמרה. "המסמר לא היה מזוזה, אבל הוא שמר בתוכי את התקווה שיום אחד תהיה לי שוב מזוזה אמיתית".

זמן קצר לאחר שהגיעה לדירת המסתור נקבעו מזוזות בפתחי הבית. פ' עמדה לצד ילדיה, הניחה את ידה על המזוזה החדשה ובכתה. הפעם לא נאלצה להסתתר.

ההצלה שנמשכת

קל לחשוב שסיפור ההצלה הסתיים ברגע

אוניברסיטת
אריאל
בשומרון

חדש ובלעדי

באוניברסיטת אריאל! תואר שני בחינוך, הוראה ולמידה (M.A.)

טכנולוגיה מתקדמת | יזמות וחדשנות | מנהיגות חינוכית

למה אצלנו?

- שילוב בין תיאוריה מחקרית ופרקטיקה חינוכית בשדה
- תרגול מעשי במרכז היזמות, מרכז הסימולציות ובמרכז החדשנות
- שיתופי פעולה גלובליים והכשרת מנהיגים שיובילו שינוי במערכת
- מסלול עם תזה / ללא תזה

קואו־הוקי את הדור הבא.

לפרטים נוספים סרקו:
או חייגו *3387

כנס ירושלים

קבוצת בשבע

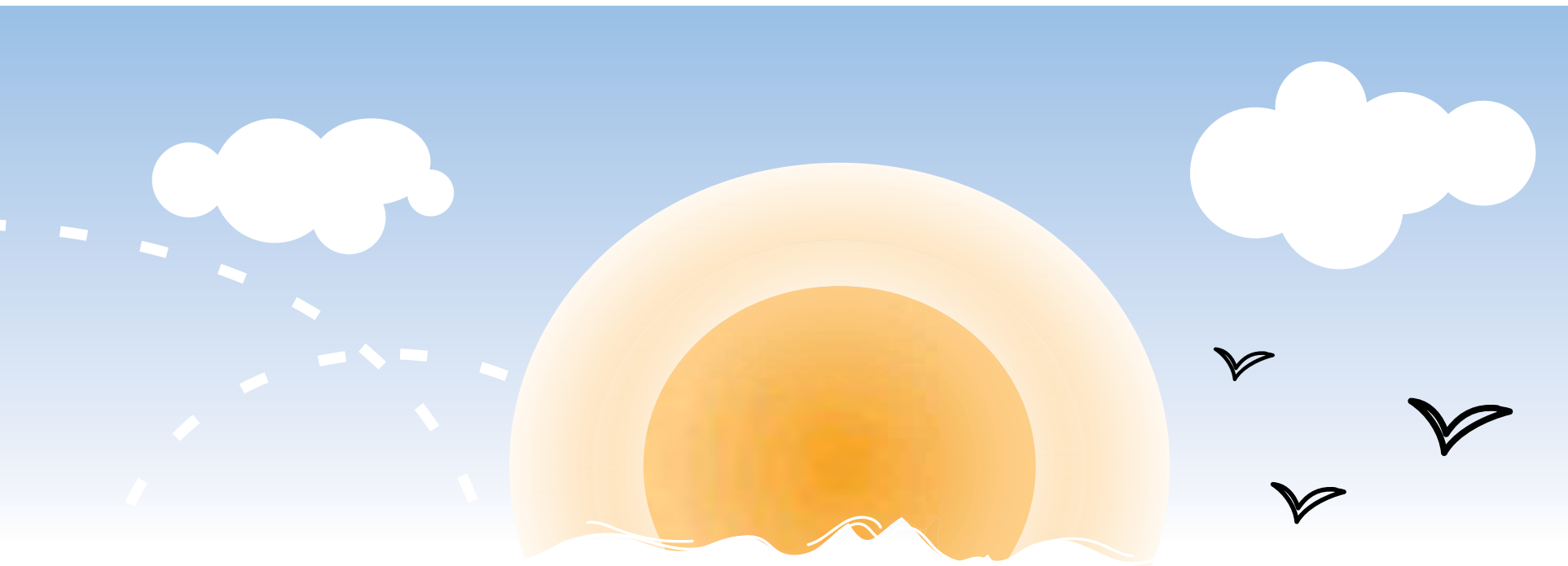
אחריות לאומית

תודה

לשרים, לח"כים, לרבנים, לאנשי תקשורת,
לארגונים, לעמותות, לבכירי המשק בתחומי
הכלכלה, החינוך, החברה, הרוח והמדע,
ולמאות המשתתפים שכיבדו אותנו בנוכחותם

צילום: חיים טויטו

בנות חיים דרך חדש

אלמנת מלחמה שהחליטה לבנות את ביתה מחדש ולהינשא בשנית, עובד הייטק שבחר להתגייס למקצוע ההוראה, מכור כבד להימורים שחולל שינוי דרמטי בחייו והפך למטפל בהתמכרויות, וזוג שעזב את החיים הנוחים בבית־אל לטובת מושב זרעית בגבול לבנון ♦ ארבעה סיפורים של התחלות חדשות לרגל החג

"חדר חדש שנולד בתוך הלב"

איך בונים בית מחדש אחרי אובדן כואב? רחל גולדברג, אלמנת הרב אבי גולדברג הי"ד שנפל בלבנון, משתפת בריאיון עומק ברגע שבו ידעה שתינשא בשנית, בהתמודדות עם הרכבת שתי משפחות, ובהרגשת הלב שמצא בתוכו מקום גם לגעגוע וגם לאהבה חדשה // **רבקי גולדפינגר**

גבורה בלבנון".

מה חשים ברגעים הללו?

"אני זוכרת שישבתי וקראתי: בבקשה לא, בבקשה לא. כאילו אני יכולה לשנות את הבשורה הזאת. הרגשתי ואקום לא סביר. כאב מפלח. אבל אמרו לי שאני צריכה לבשר לילדים והתחלתי להעייר אותם, אחד אחד, לדבר הכי נורא בעולם".

מתי ראית אותו בפעם האחרונה?

"שבוע קודם, בשבת בבוקר, הוא יצא בפעם האחרונה מהבית. בשמונה בבוקר הוא כבר היה אחרי תפילה ומצאנו את עצמנו בפיג'מות כשהוא עוד מתארגן ליציאה. אני זוכרת שישבתי על הספה והבטתי בכולם במין תחושה שהדפתי אותה מיד. אמרתי לעצמי: וואו, כולנו נמצאים באותו חדר. איזה יפים ומתוקים כולם, ואיזה נורמלי, אבל לא נורמלי כי אבי עוד מעט הולך. למפרע אלה באמת היו הדקות האחרונות שלנו יחד בעולם".

"אני אלמנה שנשואה באושר"

החלל שנפער עם נפילת בעלה ממשיך ללוות אותה עד

והאמת היא שעד היום הוא בלתי נתפס", היא נאנחת.

"בשנה ההיא בעלי היה יותר מ־250 ימים במילואים. כמעט כל השנה. באותם ימים שאלו אותי איך אני מתמודדת, ואני זוכרת שהייתי עונה שבשיחות עם אבי מדי פעם, לפעמים גם באמצע הלילה, כשהוא אי שם בצבא, הוא נתן משמעות לזמן הזה. להיותנו יהודים בדור הזה, ישראלים שזוקפים קומה ורוצים להביא תורת חיים לכל העולם. הוא העניק משמעות לכל הדבר הזה וזה החזיק אותי. נראה לי שהרוח הזאת היא גם זאת שמחזיקה אותי עד היום", היא מציינת וחוזרת לאותו בוקר נורא: "השעה הייתה 5:21 בבוקר כשמעתי זמזום בדלת, לא דפיקה. ניגשתי לדלת, הצצתי בעינית וראיתי שלושה אנשים. באוטומט של הכנסת אורחים פתחתי את הדלת, אבל אז בשבריר שנייה של הבנה מה קורה פה, סגרתי מהר ופתחתי שוב. אני בפיג'מה, ושישה מתוך ילדי נמצאים בבית ישנים. ואז הוא הודיע את ההודעה הרשמית הקשה מנשוא: 'קירך, סרן הרב אבי, אברהם יוסף גולדברג, נהרג בקרב

כמעט לפני שנה נישאה רחל גולדברג לעמינדב רוטנברג תחת חופה לבנה בקיבוץ כפר עציון. גולדברג, אלמנתו של סרן במילואים הרב אבי גולדברג הי"ד שנהרג בלבנון, נשאה דברים מתחת לחופה ושיתפה בהתרגשות: "אני מרגישה אתכם אהובים שלנו שבשמיים, אבי הי"ד ונעה'לה ז"ל (רעייתו של עמינדב, ר"ג), נוכחים איתנו פה ממש, מלווים אותנו בתוך השער הזה אל הבית המתחדש. רוקדים ומחבקים אותנו... הבית הזה נבנה כקומה נוספת, מתוך כל מה שהיה. בית שנבנה באמונה גדולה, בתפילה גדולה".

21 שנים הייתה נשואה רחל לרב אבי גולדברג. ביחד הם הקימו בית לתפארת והביאו לעולם שמונה ילדים, עד שבשבת כ"ד בתשרי תשפ"ה, במהלך היתקלות עם מחבלים בעיירה עייתרון שבדרום לבנון, נהרגו שישה לוחמים ובהם גם הרב אבי. "השבר של חיי החל בדפיקה בדלת שקיבלתי ביום ראשון בבוקר, למחרת שבת בראשית. אלה רגעים שהעולם קורס. זה שוק בלתי נתפס.

להתחיל פרק ב' וחושש?

"כשהתארסנו ואנשים היו אומרים לנו:

וואו, איזה צעד אמיץ, הסתכלנו זה על זה לא מבינים, כי אנחנו לא מרגישים שאנחנו אמיצים. בעיניי להיות לבד זה להיות אמיץ. שנינו אנשים מאוד זוגיים. יש לי חברות אלמנות שלא מרגישות בודדות, הן מרגישות שהן עדיין נשואות, רק שהבעל שלהן בשמיים. ואני חושבת שאנחנו גם צריכים זרועות פיזיות לחיבוק, אנחנו צריכים פנים, וקולות, ודינמיות של חיים. יש לי המון אמון בעולם. זה בא מההורים שלי. המון אמון באנשים, המון אמון בקדוש ברוך הוא, והמון אמון במציאות - גם בתוך השבר שלי", היא נושמת עמוק.

"אצלי זה כנראה מאסט. להתהפך במיטה לבד לאורך שנים, עד מאה ועשרים, כשכל הזמן הריסים מלוחים מדמעות, זה לא התאים לי. אני חושבת שלהיות מחובק בתוך זה - זאת הברירה שלי, זה הדבר שאני מרגישה שהוא כדאי ונכון. אני לא יודעת איך אפשר להיות בלי זה".

כמה זמן אחרי הנפילה של הרב אבי נישאת בשנית?

"שנה ועשרה ימים בדיוק. בתוך העוצמה של הכאב והגעגוע, יש גם את העוצמה של הבחירה ושל להתאהב מחדש. וזה לא סותר", היא שבה ומדגישה. "הלב, מסתבר, הוא שריר גדול מאוד שיכול להכיל בתוכו את כל הרגשות כולם בעוצמה".

אצלנו ברוך השם רוב הילדים מקבלים אותנו בידיים מלאות, בטח הקטנים והאמצעיים. זה מאוד לא מובן מאליו, כי יש משפחות שזה ממש לא ככה אצלן. אצל הגדולים גם, אבל זה לוקח יותר זמן עד שזה בא אל הלב. הם מבינים שזה מאוד נכון ושמצאתי אדם כל כך טוב".

שני בתים שהם אחד

היום בפרק ב' מקובל לגור בשני בתים, איך זה אצלכם? "אנחנו בעיקר בירושלים, בגלל שהילדים שלו הם כבר במסגרות ובשליבים גדולים יותר של החיים, כך שהם הרבה לא בבית. עמינדב איתנו רוב ימות השבוע, ובימי חמישי הוא חוזר לכפר עציון. שבתות אנחנו עושים לסירוגין. כך שבעצם יש לנו כמו שני בתים, אבל זה שלנו, זה לא בנפרד", היא מבקשת להדגיש. "ויש לנו גם שבתות שהן בנפרד, כדי לשמר את הדבר היקר שנבנה קודם. זה תמהיל אישי שלנו".

מה את אומרת למי שלקראת פרק ב', או תוהה אם

"כשהתארסנו ואנשים היו אומרים לנו: וואו, איזה צעד אמיץ, הסתכלנו זה על זה לא מבינים, כי אנחנו לא מרגישים שאנחנו אמיצים. בעיניי להיות לבד זה להיות אמיץ. שנינו אנשים מאוד זוגיים. יש לי חברות אלמנות שלא מרגישות בודדות, הן מרגישות נשואות, רק שהבעל שלהן בשמיים. ואני חושבת שאנחנו צריכים גם פנים, וקולות, ודינמיות של חיים"

היום. "האובדן הגדול הופך את החיים לגמרי. כל המהות שלי נהייתה מהות של אדם שכוסף וכמה. אני מלאה בכיסופים, זה מה שאני חיה כל הזמן באופן רצוף. גם תוך כדי הפרק השני, בלי לפגוע זה בזה", היא מתארת בכנות, "זה מתקיים בד בבד".

מתי הגעת להחלטה שאת רוצה לפתוח פרק חדש ולהתחתן שוב?

"מרגע הבשורה", היא משיבה בפשטות. "זו הייתה מין ידיעה פנימית עמוקה שאני ממשיכה לחיות ובאהבה. הבן שלי גם הזכיר לי שבאותו יום נורא, עוד לפני הלוויה, עשיתי חיבוק לכולנו יחד ואמרתי להם: אנחנו נחיה, ונחיה בשמחה. אני לא זכרתי את זה ומאוד מאמינה שבסייעתא דשמיא גדולה מצאתי עוד איש נפלא לאהוב", היא אומרת בהדגשה. "זה כמו חדר חדש שנולד בתוך הלב".

היית בתוך השנה הנפילתו של בעלך, זה לא העצים את הקושי?

"דווקא כשזה בא בתוך הזמן הלא רחוק אחרי נפילתו, בתוך השנה הראשונה, בתוך העוצמה של הגעגועים, חשתי שזה נכון בשבילי. ממש לא רציתי להיות בתמונה כזאת של להתגעגע ולכאוב ולהתאבל נגיד שנה, שנתיים או חמש, לסיים את הפרק הזה, לסגור את הדלת של להיפרד מהאבל, ואז כאילו להיות מוכנה לפתוח דף חדש. אצלי זה ממש לא עובד ככה", היא מסבירה. "אני לא מוכנה להיפרד לא מהאבל ולא מהגעגועים. הם ילוי אותי עד מאה ועשרים. ובתוך זה, אני בוחרת להיות בעוצמה גדולה, בתוך הגם וגם, גם בכיסופים וגם באהבה".

זה נשמע מאתגר מאוד.

"ככה אני חיה. אנשים רואים אותי ומתרגשים, ואני מבינה למה, כי הם באמת רואים אדם שהוא חצי בהשתוקקות ובגעגוע, וחצי פה בארץ, ובמלואו בכל מקום".
את בעצם רואה את עצמך גם אלמנה וגם נשואה בו זמנית?
"בהחלט. המהות המאוד חזקה שלי היא אלמנה, ויחד עם זה אני נשואה בשמחה ובהודיה לבעלי האהוב והאהוב עמינדב, שהוא נפלא ואיש טוב. ואגב, ידעתי כמה הוא טוב כי אבי כל כך העריך ואהב אותו במשך השנים".

איך הכרתם?

"במשך חמש עשרה שנה אבי עבד איתו בתיכון התורני הימלפרב בירושלים, והוא גם בן דוד של גיסתי תמר. כך שאני מכירה את השם שלו כבר הרבה שנים. אני יכולה לספר שכאשר עמינדב התאלמן, בעלי אבי, מכוח החברות הקרובה שלו, משך אותי לנגן ביחד איתו באזכרה לאשתו. הוא בקלרינט ואני בכינור. כך שאני יודעת כמה אבי אהובי העריך וכיבד את עמינדב".

ובכל זאת, איך מצליחים לעשות את זה?

"היום אני יכולה להגיד שזה באמת אפשרי. יש בלב המון חדרים, כך למדתי מהרב קשתיאל, שמעביר שיעור שבועי לאלמנות. אחד הלימודים הכי משמעותיים שלו היה שלא סתם נבראנו עם חדרים בלב, ושיש לתת כבוד לכל חדר וחדר. ובכל חדר אפשר להיות בעוצמה, והכול נמצא באותו זמן ממש בתוך אותו הלב", היא מסבירה. "אני חושבת שהמצב הזה של להיות גם וגם הוא מאוד חזק בכלל בעם ישראל. זו אולי קריאה של הקדוש ברוך הוא להיות אנשים של שמיים וארץ בו זמנית, להיות בכל מיני גם וגם. יש לנו אפשרות לשאת ניגודים. במקרה שלי אני לא מרגישה שזה עניין של ניגוד", היא מבקשת לחדד, "כי אצלי זו אותה אנרגיה. אנרגיה גדלה של אהבה. הגעגועים לאבי בעוד שאני עם עמינדב זה מצב שקורה, זה לגמרי קורה. ולשנינו זה סביר וזה נכון. לשנינו הייתה זוגיות מאוד בריאה ואוהבת לפני כן. ובתוך זה אנחנו מסוגלים להיות באהבה חדשה, מיוחדת ושונה".

את מדברת פה על מורכבות מאוד גדולה.

"אני יכולה להגיד שאנחנו חיים בעדינות, בבנייה רגישה ומאתגרת".

ועוד לא דיברנו על הילדים.

"לעמינדב יש שלושה ילדים גדולים, שהם מעל גיל 21, ולי יש שמונה ילדים, שהגדול בן 22 והקטן בן שש.

"האבל ילווה אותי עד מאה ועשרים, ובתוך זה אני חיה בעוצמה גדולה". רחל גולדברג ועמינדב רוטנברג תחת החופה

הימור מנצח

16 שנים היה יעקב ישראל עמר שקוע בתהומות של התמכרות להימורים, כשהוא מציג כלפי חוץ תדמית נוצצת של איש תקשורת עשיר ומצליח. רק אחרי שביתו עמד להתפרק בפעם השנייה, הוא החליט לצאת לדרך חדשה שהופכת את הסבל שעבר למנוף הצלחה למכורים אחרים // **יוסף ארנפלד**

היה דרך למציאת פתרון. חשבו שאם אתחתן, המשכנתא, הילדים ועול הפרנסה כבר יאפסו אותי והכול יסתדר". אבל הנישואים המוקדמים לא יכלו לרפא את הפצע המדמם. "מגיל 11 ועד שנות העשרים המוקדמות חוויתי חוסר שקט מטורף. זה כמו בור עמוק בפנים שאתה מנסה למלא ללא הפסקה, חיפוש מתמיד אחר ריגושים שיכסו על הכאב - עד שמצאתי את ההימורים. למרבה האבסורד, דווקא ההתמכרות הזאת, שהרסה את חיי, העניקה לי שקט באותם ימים. היא הייתה התרופה והאינסולין שלא יכולתי לחיות בלעדיהם. כשאמרתי 'כן' להימורים, עשיתי 'השתק' לכל הרעשים והטראומה שהשתוללו לי בראש". בשלב הזה, בעודו שוקע אל תוך עולם ההימורים והאשליות, עמר כבר היה בעל ואב צעיר. "הייתי נשוי, וכשנה לאחר החתונה נולדה בתנו הבכורה. המציאות הלכה וסתרה את עצמה - מצד אחד משפחה צעירה שמתחילה להיבנות, ומצד שני בור נפשי ופיננסי שהלך והעמיק מדי יום".

מהיכן משיגים סכומי עתק כאלה - יותר משמונה מיליוני שקלים שנעלמו כלא היו?

"מכור בפעולה ישיג את המנה שלו בכל מחיר", הוא מזכיר. "אם מישוהו יצמיד לך אקדח לרקת וידרוש מאה אלף שקלים תוך יום - אתה תשיג אותם, גם אם אין לך שקל. בדיוק כמו שנרקומן יעשה הכול ויגנוב תיק מזקנה ברחוב בשביל המנה הבאה, כי הוא לא יכול לחיות בלעדיה, כך היה גם אצלי. תן לראש שלך לדמיין כל דרך אפשרית להשיג כסף: מדרכים ישרות כביכול - בנקים, הלוואות, כרטיסי אשראי, שוק אפור וגמ'חים - ועד למילים הקשות ביותר: הונאות, לקיחת כספים מאנשים והבטחות שווה להשקעות פירמידה. עשיתי הכול. קמתי בבוקר עם שני יעדים בלבד: להשיג את הכסף, ולהפסיד אותו. כל השאר - אוכל, שינה, סידורים - היה רק תחזוקה של המכונה".

כדי להמשיך להזין את המנגנון הזה, עמר היה חייב לתחזק תמונת מצב נוצצת של איש עסקים מצליח וגביר נדיב. "בלי המעטפת הזאת אנשים לא היו מאמינים לי ולא היו נותנים לי כסף", הוא מסביר. "הייתי קונה את העליות הכי יקרות בבית הכנסת ומסתובב במכוניות פאר, כשבפועל הייתי שקוע בחובות עתק. אני זוכר ששכרתי מכונית יגואר ב-12 אלף שקלים בחודש. יום אחד יצאתי ממועדון הימורים אחרי שהפסדתי שם 20 או 30 אלף שקלים, בלי שקל בכיס, ישבתי בתחנת דלק ולא היה לי אפילו כסף לתדלק. חיפשתי מישוהו שישים לי דלק כדי שאוכל לנסוע. אלה היו חיים של אקסטרים מטורף - ברגע אחד יכולים להיות לי 300 אלף שקלים וזרקים בתא הכפפות, וברגע השני אין לי שקל לאוכל או לדלק".

עמר מבהיר כי הדינמיקה הזאת אינה ייחודית להימורים בלבד, אלא משרטטת את קווי המתאר של התמכרות באשר היא. "חשוב להבין: התמכרות היא התמכרות. אין באמת הבדל בין הימורים, אלכוהול, סמים או מין. נכון שיש הבדל בין התמכרות פיזיולוגית לחומר שנכנס

ברבנות".

ההלם של אותה שיחה בדלת, לצד האובדן המיידי של המעמד והנוחות, העמיד אותו לראשונה בחייו מול בחירה נטולת מסכות או פשרות. "מצאתי את עצמי פתאום זרוק באוטו, מבין שאני צריך להפסיק את כל הפעילות התקשורתית שלי, לוותר על משהו שחלמתי עליו המון שנים ושרק התחיל להתגשם, ולהיכנס לקהילה טיפולית סגורה. הייתי חייב לבחור כאן ועכשיו: או המשפחה, החיים וההחלמה שלי, או להמשיך לחיות בעולם השקר הזה. זה היה הצומת החשוב ביותר של חיי".

הטראומה שלא נרפאה

כיום, יעקב ישראל עמר (45), נשוי ואב לארבעה מבית שמש, הוא מרצה ומטפל מוערך בהתמכרויות, מנהל קליניקה המציעה טיפול אמבולטורי לצד דירות אשפוז בבית שמש, ומלווה מטופלים על כל רצף ההתמכרויות:

"הייתי במהות שלי איש תקשורת ופוליטיקה - זה חלום שטיכחתי במשך שנים והתחיל להתגשם. ופתאום, בדיסוננס מטורף, אני זרוק באוטו בלילה, מבין שאני חייב להפסיק את כל הפעילות הציבורית שלי ולעזוב הכול. עמדתי בצומת דרכים קשה: לבחור במשפחה, בחיים ובהחלמה - או להמשיך לחיות בעולם השקר והאשליה"

מהימורים, סמים ואלכוהול, ועד התמכרויות למין ואובססיות קשות. את הריאיון ל'שבוע' הוא ניאות להעניק מתוך שליחות להצלת נפשות. מאחורי המקצועיות שלו כמטפל עומד ניסיון חיים כואב שנכתב בדם, דמעות והון עתק.

"הסיפור האישי שלי רצוף ירידות ועליות, בעיקר ירידות", הוא אומר בפתיחות. "גדלתי בבני ברק, ברחוב רשב"ם - שלושה בניינים ליד ביתו של הרב חיים קניבסקי זצ"ל. התפללנו בבית הכנסת לדרמן. גדלתי בבית ספרדי עם אוריינטציה אשכנזית חזקה מאוד, מעורה לחלוטין בהווי הבני-ברק. למדתי בתלמוד תורה תשב"ר, ומשם הלאה לשיבות הליטאיות הנחשבות ביותר. עשיתי את המסלול הקלאסי וההארד-קור של המגזר".

אלא שבתוך המסלול המוגן והיוקרתי הזה, הוא עבר טראומה קשה שהסיטה את חייו ממסלולם. "נקודת המפנה הדרמטית והכואבת ביותר הייתה בגיל 11, כשהייתי קורבן לפגיעה מינית קשה מאוד", הוא משתף בגילוי לב. "זה קרה בדרך מהתלמוד תורה לבית - מישוהו גרר אותי לעזרת הנשים וביצע בי מעשים נוראים. האירוע הזה הפך אותי מילד נורמטיבי, מוצלח עם ציונים טובים, לילד סוער, אלים ובעייתי שמבריו מהלימודים. ההורים שלי הוזמנו לשיחות חוזרות ונשנות והמסלול כולו התהפך. הניסיון לחתן אותי בגיל 17 וחצי

אחד הימים נכנס יעקב ישראל עמר הביתה, ונדהם מקבלת הפנים שחיכתה לו. אשתו עמדה בדלת, החזיקה בדף נייר רשמי - צו הרחקה מהבית למשך 30 יום שהוצא נגדו במשטרה בעקבות תלונה על אלימות - והציבה לו אולטימטום חד־משמעי: "יש לך חמש דקות לעזוב את הבית. אם לא, אני מזמינה משטרה ואתה מסיים את היום במגרש הרוסים".

הרגע הדרמטי טלטל מן היסוד את מה שנראה עד אז כסיפור הצלחה מטאורי במגזר החרדי. עמר ניהל בימים ההם חיים כפולים. מצד אחד, הוא היה כוכב עולה בשמי התקשורת והפוליטיקה - עוזר פרלמנטרי ש ל סגן ראש הממשלה ושר הפנים דאז ישי. קודם לכן הוא זכה במקום הראשון בתוכנית ריאליטי פופולרית ברדיו 'קול ברמה' לבחירת הדובר החרדי הבא, והחל לסלול את דרכו בעולם העיתונות, בכתיבת טורים ובתוכניות הטלוויזיה.

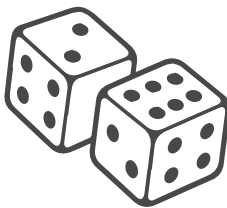
אך מתחת למעטה הציבורי המבטיח פעל מנגנון הרסני ושקט של התמכרות קשה להימורים, שאיים לבלוע ולפרק את כל מה שבנה. "נוצר אצלי דיסוננס מטורף: מצד אחד, בעקבות הזכייה בתוכנית אני מכניס רגל חזקה לתקשורת - יש לי סוכן, מתכננים לי תוכנית יומית בערוץ 20 דאז, אני כותב טורים

ב'כיכר השבת', מראיינים אותי בכל מקום. ומצד שני - בחדרי חדרים אני מהמר ומפסיד. הסוד הזה הלך וגדל, עד שהגיע הפיצוץ הגדול".

הדיסוננס הגיע לשיאו ביום שבו הגיע הביתה וגילה שאשתו נקטה בצעד הקיצוני ביותר כדי להציב לו תמרור עצור. "היא הלכה למשטרה והתלוננה שהכיתי אותה - תלונת שווא לכל דבר. בעקבות התלונה היא הוציאה נגדי צו הרחקה מהבית ל-30 יום. ברגע שנכנסתי והיא הראתה לי את הדף, רציתי אפילו להצדיק את התלונה מרוב כעס ותסכול. זה עצבן אותי, אמרתי לה: 'לא עשיתי לך כלום, למה את נוקטת בצעדים המלוכלכים האלה?' אבל בדיעבד, היא עשתה צעד שדה־פקטו הציג את החיים שלי".

"היא עמדה שם בדלת עם הצו ביד אחת והטלפון ביד השנייה, והבנתי שאין לי ברירה. כשיצאתי מהבית, היא אמרה לי: 'יעקב, תשמע. יש לך 30 יום של צו ההרחקה שבהם אתה יכול להחליט מה אתה עושה עם החיים שלך. אם במהלך ה-30 יום האלה אתה נכנס לרטורנו, לקהילה סגורה - לא עוד מטפלים, עובדים סוציאליים וטיפולים אמבולטוריים שלא עובדים, אלא הטיפול הכי רדיקלי של שבעה חודשים במקום סגור - אני

איתך באש ובמים. אני דואגת לפרנסה, באה לבקר ומטפלת בילדים. במידה ולא - תעזבן אותי, ובתום 30 הימים האלה אנחנו הולכים להתגרש. כבר פתחת תיק

פותרים דף חדש

עסקים עשיר. התחתנו בחתונה מפוארת ועברנו להתגורר בירושלים. במשך כמעט שלוש שנים היא חיה בתחושה שהכול לגיטימי. כשהייתי נעלם בלילות או טס לחו"ל, היא הייתה בטוחה שמדובר בפגישות עסקיות, בזמן שטסתי לקזינו להמר על מאות אלפי שקלים. מילאתי את הבית בכל טוב מכספים לא שלי - והכול רק בשביל לקנות את המצרך הכי חשוב: שקט. מכור מוכן לשלם הון רק כדי שלא ישאלו שאלות".

עימות מכריע בדלת הבית

אלא שהמסכה לא יכולה להחזיק מעמד לנצח. נורות אדומות החלו להידלק, חובות שלא שולמו עוררו חשד, ולבסוף אשתו שכרה חוקר פרטי וגילתה את המציאות. הקרקע תחת רגליה נשמטה. "כשחזרתי ערב אחד והיא ביקשה לדבר, הייתי בטוח שזהו, מתגרשים - בדיוק כמו בשיחה שהייתה לי עם גרושתו שמונה שנים קודם לכן. בדיוק אז נולדה לנו ילדה שנייה", משחזר עמר. "אבל למרבה ההפתעה, היא אמרה לי: 'עקב, בירדתי מה זה התמכרות. אני יודעת שאתה אדם טוב. אני רוצה שתלך לטיפול ונילחם בזה ביחד באש ובמים'. מבחינתי, זה היה נתיב מילוט. הסכמתי לכל תנאי, מתוך רצון לקבל בחזרה את השקט שלי. הלכתי למטפל, אבל בתוכי לא הייתה שום נכונות אמיתית להשתנות".

מכאן החל תהליך הסתרה נוסף שנמשך כארבע שנים, שבו עמר נכנס ויצא ממסגרות טיפוליות רק כדי לרצות את סביבתו. "הייתי הולך לעובד סוציאלי, ותוך כדי התהליך ממשיך להמר ולהפסיד כספים", הוא מודה. "כשהמטפל גילה שהכול שקר, הוא הפסיק את הטיפול. אשתי שלחה אותי למרכז אמבולטורי פרטי, ומשם למרכז 'מפגשים' של רטורנו. שלוש פעמים סיימתי תהליך ונפלתי שוב. הוצאתי המון כסף על הימורים, אבל הוצאתי סכומי עתק גם על מטפלים - רק כדי לעשות וי. היו מצבים שאמרתי למטפל: 'קח את ה-400 שקלים של הפגישה, רק תגיד לאשתי שהייתי אצלך ותן לי ללכת'. תמרנתי את כל המערכת הזאת, עד שהגעתי לנקודת הקצה - הפיצוץ הדרמטי בדלת הבית".

לכל מכור יש את היום השחור שלו, הנקודה הנמוכה ביותר שבה הקרקע נעלמת לחלוטין ונותרת רק ברירה אחת: לצמוח או לטבוע. בשביל עמר, הרגע הזה הגיע באותו לילה, סביב השעה אחת עשרה, כשמצא את עצמו יושב לבד במכונית, מגורש מהבית ומנותק מחייו. "זה הרגע שבו נשברתי", הוא נזכר ברגע המצמרר. "שם, בתוך האוטו, אמרתי לעצמי: יעקב, די! הבנתי שאני חייב להציל את החיים שלי. שם קיבלתי את ההחלטה להיכנס לקהילה הטיפולית 'רטורנו'".

הניגודיות בשעות ההן הייתה תהומית ובלתי נתפסת. "הייתי במהות שלי איש תקשורת ופוליטיקה - זה חלום שטיפחתי במשך שנים והתחיל להתגשם", הוא מסביר. "ופתאום, בדיסוננס מטורף, אני זרוק באוטו בלילה, מבין שאני חייב להפסיק את כל הפעילות הציבורית שלי ולעזוב הכול. עמדתי בצומת דרכים קשה: לבחור במשפחה, בחיים ובהחלמה - או להמשיך לחיות בעולם השקר והאשליה". הדרך לתוך המוסד הטיפולי לא הייתה פשוטה. הליכי הקבלה, הבדיקות ורשימות ההמתנה הארוכות דרשו זמן, אך עמר הפעיל את כל הקשרים שצבר בעולם הפוליטי כדי לזרז את תהליך הכניסה. בתוך שבועיים הוא כבר עבר את שערי הקהילה הטיפולית. אלא שהגעה פיזית למקום אינה ערובה להחלמה נפשית. "כשנכנסתי ל'רטורנו', עדיין לא הייתי באמת בהחלמה", הוא מודה.

עמר, כיום מטפל מוסמך שמכיר לעומק את שלבי תוכנית שנים עשר הצעדים, מסביר את היסוד הקריטי של התהליך:

להתגורר בדירה מפוארת ברמת גן, והידרדר לתקופה הסוערת וההרסנית ביותר בחייו. "בחמש-שש השנים שאחרי הגירושין הגעתי להתמכרות הכי פעילה ונוראית שלי", הוא מודה. "אם כשהייתי נשוי עוד היו גבולות ופחד - כגרוש לא הייתי חייב דין לאף אחד. הימרתי כמעט על כל דבר שזו: לוטו, חישגד, וויר, מרוצי סוסים, קזינו, ובייסבול מסריחים של משחקי פוקר".

במקביל, הטרלול הפיננסי שניהל כדי לממן את ההימורים גבל בדמיון פרוע. "פתחתי ותחזקתי כ-12 חשבונות בנק שונים. בימים ההם, לפני חוקי הלבנת ההון והסנכרון בין הבנקים, היית יכול להיות בחוב של מיליון שקל בבנק אחד, ובבנק השני לא ידעו מזה כלום. גלגלתי כספים, עשיתי קומבינות של הפקדות פיקטיביות כדי לייצר אשראי והסתובבתי עם ערימה של 15 כרטיסי אשראי, מכל החברות, כולל כרטיסים מוזהבים ושחורים. שאבתי כספים מההורים, מהמשפחה, מהחברים, מגמ"חים וממשקיעים שפיתיתי. קמתי כל בוקר למטרה אחת בלבד: להשיג כסף בכל דרך - כדי להפסיד אותו שוב".

אחרי כחמש שנים של חופש מוחלט ללא דין וחשבון, עמר הכיר את אשתו הנוכחית. המפגש ביניהם לא נעשה בדרך השידוכים החרדית הקלאסית, אלא באופן עצמאי. גם מולה, ומול סביבתו הקרובה, מנגנון ההסתרה פעל במלוא עוזו. "אף אחד לא ידע כלום", הוא נאנח. "חלק גדול מהמשפחה שלי, למעט ההורים, לא הבין עד כמה הבעיה עמוקה. כשהייתי חייב כסף, הצגתי את זה כעסקה שנפלה או כסיבוב נדל"ני. הסוד הכי גדול היה שגם בשנים הכי קשות, המילה 'הימורים' לא נאמרה. איש לא דיבר על טיפול".

כשפגש את אשתו, הוא בנה סביבו מצג שווא נוצץ. "היה שם המון שופוני ופווה - ג'יפ מרצדס, מסעדות יוקרה", הוא מתאר. "היא הייתה בטוחה שנפלה על איש

לגוף ובין התמכרות התנהגותית, אבל הסימפטומים, ההתנהגויות, השקרים וההסתרות הם בדיוק אותם סימנים. 16 שנה חייתי בתוך רכבת ההרים הזאת - תהומות ונסיקות, מעצרים ופסגות, רגשות קיצוניים ונישואים שהתפרקו. היום, כשאני 12 שנה נקי ומלווה אחרים, אני מבין לאן ההתמכרות הזאת עלולה להוביל אדם אם לא עוצרים אותה בזמן".

להתגרש בשביל כסף להימורים

רכבת ההרים הזאת נמשכה לא פחות מ-16 שנים של מרתון סיוזיפי וקשה. במהלך השנים הללו הספיק עמר להתגרש, לשקוע עמוק יותר בבור השקרים ולהחריף את קצב ההימורים. "לאחר כחמש שנים של נישואים רצופי הסתרות, אשתי גילתה את המציאות והחליטה לשים לזה סוף", הוא משחזר את פירוק נישואיו הראשונים. "היא הבינה שהיא חיה עם בעל מכור ורצתה להתגרש. לא עניינו אותה טיפולים או הבטחות. אבא שלה אמר לה אז: 'על כל דבר אפשר להתגבר, אבל מכור הוא לעולם מכור. אין לו תקנה ואת צריכה לברוח כמה שפחות מאוחר'".

התגובה שלו לא הייתה מלחמה על הבית, אלא כניעה מחושבת. "באופן אבסורדי, בגיל 22, למרות שהייתי אבא לילדה קטנה עם כל המשמעות של גירושין, מזונות והסדרי ראייה - גם אני רציתי להתגרש. לא בגלל הרצון לפרק את החבילה, אלא רק בגלל הפריזמה הבלתי נתפסת של ההתמכרות: ידעתי שיש לנו דירה משותפת שההורים קנו, וכשנתגרש נמכור אותה, אקבל את החלק שלי ויהיה לי עוד כסף להמר. לא נלחמתי בכלל. חתמתי על הסכם תוך שבוע. אמרתי לה: 'קחי מה שאת רוצה, אני מוכן לחתום שרצחתי את רבין - רק בואי נמכור ונחלק את הכסף'".

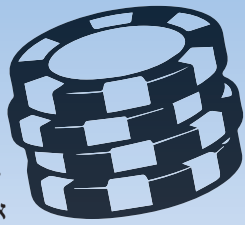
מכירת הדירה והגירושין לא פתרו דבר, אלא רק הסירו את הבלמים האחרונים שעוד נותרו לו. עמר עבר

צילום: לירון מולדבן

"אם אתה עדיין בטוח שאתה יכול להתגבר על זה לבד, אתה לא באמת פתוח לטיפול". יעקב ישראל עמר

עצמאית, המציעה מענה שלם: החל מטיפול אמבולטורי, דרך דירות אשפוז ועד צוות רבי מקצועי של עובדים סוציאליים ופסיכיאטר.

מבחינתו, ההחלמה היא תהליך מתמיד שלא נגמר ברגע שיוצאים מקהילה טיפולית. "התמכרות היא מחלה שדורשת תחזוקה לכל החיים, בדיוק כמו סוכרת", הוא מסביר. "אדם עם סוכרת לא יכול לקחת כדור אחד ולהבריא - הוא חייב אינסולין, תזונה נכונה ומדידות יומיומיות. כך בדיוק בהחלמה מהתמכרות: האופי ההתמכרותי תמיד שם. גם היום, כשאני יותר מ־12 שנים נקי, אם איקלע לסיטואציה קיצונית ולא אהיה מוגן, אני עלול ליפול חזרה. לכן אני הולך לקבוצות תמיכה, מעביר סדנאות צעדים, ומקפיד להיפגש אחת לשבועיים עם חונך אישי שמלווה אותי. מכור שלא מתחזק את ההחלמה שלו, ימצא את עצמו במהירות במצב סיכון. הסטטיסטיקה העולמית מראה שרק כ־10 עד 12 אחוזים מהמכורים שעברו טיפול מצליחים לשמור על נקיות לאורך שנים, בעיקר כי רבים מפסיקים לתחזק את התהליך".

הניסיון האישי שעבר הפך לכלי הטיפול העוצמתי ביותר שלו. בעולם ההתמכרויות, הוא מדגיש, רק מי שהיה שם יכול להבין את המטופל באמת. "כשאני יושב מול מכור או מול המשפחה שלו, הוא לא צריך לסיים את המשפט", אומר עמר, "אני יודע בדיוק מה הוא מרגיש, מה הוא מסתיר, ואפילו מזהה שמשנה לא בסדר לפי טון הדיבור שלו בטלפון - עוד לפני שהוא מספר לי שהוא נפל. הייתי שם. השילוב בין אישיות רגישה ובין טראומה מהעבר - בין אם זו פגיעה מינית ובין אם אירוע קשה אחר - הוא קטלני. הבושה והאשמה מובילות לבריחה, ולכן התמכרות היא מחלה ערמומית שקשה לזהות מבחוץ".

המסר העיקרי שלו הוא לא לעצום עיניים. "אם אתם מזהים נורות אדומות - שקרים קטנים, הסתרות, התנהגות מוזרה או דלתות סגורות - אל תגידו 'לי זה לא יקרה' ואל תמהרו להרים ידיים או לפרק את הבית", הוא מסכם. "פנו מיד לייעוץ עם בעל מקצוע שהיה שם ומבין את השפה. אני לא מצטער על שום דבר שעברתי, כי הדרך הזאת הביאה אותי לאיפה שאני היום. אם הניסיון שלי יכול לחסוך מאחרים את הסבל והכאב שאני והקרובים אליי עברנו - זו השליחות האמיתית של חיי".

שלי".

עמר מבהיר כי הנוכחות הפיזית במסגרת טיפולית אינה מספיקה כשלעצמה. "יש אנשים שמגיעים לחוסר אונים בשבוע הראשון, יש כאלה שזה לוקח להם חודשים, ויש מי שמבזבזים את הזמן בטיפול ולא מגיעים לזה לעולם כי הם עדיין לא כנים עם עצמם. המפתח להחלמה הוא חשיפת הטראומה, ההבנה ממה אתה בורח והטיפול בשורש הבעיה. כשהצוות הבין שאני מוריד את הראש ומקבל את התהליך בהכנעה, עברתי טיפול קשוח ואינטנסיבי מאוד". בתום התהליך יצא עמר מ'טורנו' בהחלטה נחושה לשנות את מסלול חייו מן היסוד ולסייע לאחרים. "נשבעתי לעצמי שאני הולך לעזור לאנשים שהיו במצבי", הוא חוזר לרגעים ההם. "בהתחלה עבדתי בארבע או חמש עבודות במקביל

"כשאני יושב מול מכור או מול המשפחה שלו, הוא לא צריך לסיים את המשפט. אני יודע בדיוק מה הוא מרגיש, מה הוא מסתיר, ואפילו מזהה שמשנה לא בסדר לפי טון הדיבור שלו בטלפון - עוד לפני שהוא מספר לי שהוא נפל"

כדי להחזיר את החובות, אבל תמיד ידעתי שיבוא יום ואפתח קליניקה, אהיה מטפל ואעביר הרצאות. כשישה חודשים לאחר שסיימתי את התהליך בקהילה, הציעו לי לחזור ל'טורנו' - הפעם מהצד השני, כעובד במרכז ימי העיון שלהם - ומשם החלה הדרך החדשה שלי".

"אל תעצמו עיניים"

הטלטלה הזאת התרחשה לפני כ־12 שנים וחצי. מאז לקח עמר את המורכבות והמשברים שעבר והפך אותם לשליחות של ממש. הוא החל להרצות במרכזי ימי העיון של 'טורנו' מול קהלים שונים ומגוונים - משופטים וסטודנטים ועד לצוותי חינוך וקבוצות ממגזרים שונים - ובהמשך ניהל קורסים של תוכנית שנים עשר הצעדים והחל ללוות מטופלים באופן פרטני. לפני כמה שנים הקים ביחד עם שותף קליניקה

"הצעד הראשון והבסיסי ביותר בהחלמה הוא הודאה בחוסר אונים. אדם חייב להבין ולהפנים שהוא פשוט לא יכול לעזור לעצמו יותר. רק כשהוא משחרר לחלוטין את השליטה, את ה'מבין' וה'יודע', ומסכים לעשות כל מה שיגידו לו - הוא נפתח לקבל עזרה אמיתית. אם אתה עדיין בטוח שאתה יכול להתגבר על זה לבד, אתה לא באמת פתוח לטיפול".

בימים הראשונים ההם, תחושת השליטה המדומה עוד ניהלה אותו. "נכנסתי לשם בעיקר כדי לרצות את אשתי. אמרתי לעצמי: אהיה פה כמה חודשים, אעשה וי ואחזור לחיים שלי. עדיין לא חוויתי חוסר אונים אמיתי. מה שפגשתי שם בתחילה הציב מולי מראה מורכבת: ראיתי קהילה שכללה נרקומנים, אלכוהוליסטים ואנשים שהשתחררו מבתי סוהר - אנשים שלא הגיעו מהעולם שלי ולא נראו כמו כוס התה שלי. רק כעבור חודשיים של טיפול קשה ומלטש, החלה להתרחש בתוכי קריסת המגננות האמיתית".

נקודת המפנה הגיעה כעבור חודשיים בקהילה הטיפולית. המטפלים, שהבינו שעמר עדיין מתבצר מאחורי חומות ההגנה ולא באמת עושה עבודה פנימית, זימנו אותו לקבוצה טיפולית מיוחדת ב'מערה' - חלל ייחודי הממוקם בבטן האדמה במתחם 'טורנו'. "יושבים שם על הרצפה, בחשכה, סביב נרות", הוא משחזר. "שם, בפעם הראשונה בחיי, אחרי 21 שנים שבהן לא דיברתי על כך עם אף אדם בעולם - לא עם המשפחה, לא עם ההורים ולא עם אשתי - חשפתי את הפגיעה המינית הקשה שעברתי בגיל 11. המטפל כיוון אותי לפתוח בדיוק את מה שקרה שם, להוציא את הכעס על הפוגע ולעבד את הטראומה. זה היה תהליך לא פשוט בכלל, אבל זה היה קו פרשת המים שלי".

המפגש הטעון במעמקי האדמה סדק לראשונה את מעטה השליטה המדומה שליווה אותו עשרות שנים. "שם הבנתי לראשונה שאני מכור ושאיבדתי שליטה", הוא מודה. "אחרי שנים שהייתי בטוח תמיד שאסדר את הכול, שאחזיר את כל החובות, שאוטוטו אשיג זכיה גדולה שתהפוך אותי לעשיר והכול יסתדר - פתאום הבנתי שזהו, אני חייב עזרה ואני לא יכול עוד לבד. רק בנקודה הזאת התחיל הטיפול האמיתי

רואים רחוק

ידידיה ורות מזרחי עזבו את החיים הנוחים בבית־אל, את המשרות המבטיחות ואת המשפחה העוטפת, והעתיקו את ביתם הכי רחוק שאפשר - למושב זרעית על גבול לבנון. נוכח החיבוק החם שקיבלו מתושבי המושב החילוני־מסורתי, ועל אף המחירים האישיים והאיום הביטחוני, השניים רואים את עתידם במקום וקוראים למשפחות הבאות להצטרף // **יוסף ארנפלד**

לצפון, והאח החליט להרים את הכפפה. "במקביל, אנחנו התבשלנו עם הרעיון הזה במשך כחצי שנה". הבישול האיטי כלל הגעה לשבת גיבוש בזרעית יחד עם שאר המשפחות המיועדות ושרת ההתיישבות אורית סטרוק, ובליווי צמוד של טל אוחנה, הפרויקטורית לשיקום יישובי הצפון. ככל שהשיחות והסיורים בשטח התקדמו, התגבשה ההחלטה המשפחתית לעשות את הצעד ולהעתיק את חייהם לקו הגבול הצפוני.

פרט לאחוות אחים וחברים, מה גרם למשפחה צעירה ומבוססת לעזוב הכול באמצע החיים ולעבור לקו החזית?

"אני לא אדם של שליחות וציונות במובן הבומבסטי של המילה", מודה ידידיה בכנות. "ברמה הרעיונית - בוודאי שכן. כולנו מחונכים על ערכים, על אהבת הארץ ועל נתינה. אבל ביומיום? אני ממש לא מהאנשים שקמים בקלות ויוצאים מאזור הנוחות שלהם. אהבתי את החיים השקטים,

והפכה לאחות מוסמכת. ידידיה פנה לתחום ההנדסה והבנייה והשלים את לימודיו באוניברסיטת אריאל בשנת 2023. הם ביססו את מעמדם התעסוקתי והחברתי, כשהם מגדלים את ילדיהם בסביבה המוכרת והעוטפת.

אלא שב־7 באוקטובר פרצה המלחמה וטרפה את הקלפים. ידידיה הוקפץ לשירות מילואים ממושך בגדוד של חטיבה 9. התעסוקה המבצעית התמקדה בגזרת הר דב המתוחה, שם שהה הצוות במשך חודשים ארוכים בתנאי שטח קשים. "הסכב הראשון היה ארוך מאוד, כארבעה חודשים רצופים", הוא משחזר. בהמשך ביצע סבבי מילואים נוספים, יצא לקורס צמ"ח ועבר לשרת בפלוגת צמ"ח בחזית הצפונית והדרומית.

הרעיון למעבר הגיע מתוך המשפחה הקרובה. אחיו של ידידיה, שהיה גם שכן קרוב בבית־אל, הוא הראשון שהעלה את ההצעה. חברה של גיסתו ריכזה את קבוצת המשפחות המיועדות

נוף הנשקף מפתח ביתם של ידידיה ורות מזרחי במושב זרעית שקט אבל מתוח. הרכסים הירוקים של הגליל העליון נושקים לגדר המערכת, והשקט הפסטורלי של ההר מהול דרך קבע בדריכות הביטחונית המאפיינת את קו העימות הצפוני. למי שעד לפני שנה חיו את החיים הנוחים ביישוב בית־אל, המעבר לנקודה הצפונית ביותר על המפה היה טלטלה עמוקה ששינתה את מסלול חייהם מקצה לקצה.

שני בני הזוג, כיום בני 30, הורים לארבעה ילדים, גדלו בבית־אל. הם התחתנו לפני שמונה שנים, מיד לאחר שחזרו של ידידיה מהשירות הצבאי. תחילה התגוררו בשילה בזמן שידידיה למד בישיבה בעלי, ולאחר כשנתיים חזרו לבית־אל כדי להתחיל בלימודים אקדמיים. הדרך המקצועית של השניים הייתה סלולה ויציבה. רות השלימה תואר ראשון בחינוך, אך בחרה לעשות הסבה מקצועית לתחום הסייעוד

פותרים דרך חדש

הפנים הזאת נתנה לנו את הביטחון שהיינו צריכים כדי לדעת שעשינו את הצעד הנכון, ושזרעית היא לא רק נקודה על המפה אלא בית חדש שאפשר לבנות בו עתיד."

יש חששות בקרב התושבים הוותיקים מפני החזרה בתשובה או ניסיון להשתלט על אופי המושב?

"היו בודדים עם קצת חששות כאלה בהתחלה, אבל הם הבינו מהר מאוד שהתקשורת אוהבת להפחיד", הוא מבהיר. "הם פגשו אנשים נעימים שבאו פשוט לגור, בלי שום כוונה לכפות אורח חיים. כיום יש חיבור מצוין ושיתוף פעולה הדוק: חברי הקבוצה משולבים בוועדות התשתיות, התרבות והחינוך לבקשת הוועד המקומי. עושים מנגלים יחד, הקרנו את גמר המונדיאל במשותף, ואם יש חילוקי דעות נקודתיים - יודעים להוריד להבות מיד". רות מחדדת את הגדרת המעבר: "אנחנו פשוט קבוצה שבאה ליישב את הצפון ולהתחבר לעם ישראל. בלי כפייה ובלי יומרות".

החיים במושב הסמוך ממש לגדר המערכת מציבים אתגר ביטחוני יומיומי. הפיצוצים מעבר לגבול והאזעקות הפכו לחלק מהשגרה, כשחלק מעמדות צה"ל הסמוכות אף ספגו פגיעות רחפנים. "לבומים מתרגלים, האזעקות קצת מציקות", אומר ידידיה, ורות מוסיפה כי בבתים רבים, כולל בביתם, אין ממ"דים, ובשל התרעות קצרות אין שעות להגיע למקלט ציבורי. בשיא מבצע "שאת

"באנו ליישב את הצפון ולהתחבר לעם ישראל, בלי כפייה ובלי יומרות". ידידיה ורות מזרחי

ידידיה מזרחי: "להישאר באזור הנוחות בבית-אל - פתאום זה הרגיש מאוד 'פארש'. אתה מסתכל מסביב ורואה התעוררות מטורפת. אתה רואה איך יישובים נבנים מחדש, איך אנשים עוזבים את השגרה שלהם כדי לחזק את גבולות המדינה. ואז אתה שואל את עצמך: איפה אתה בכל הסיפור הזה? האם אתה רק צופה מהצד, או שאתה חלק מהמהלך?"

הארי', כל הבית רעד והחשש מרחפנים היה מוחשי. למרות זאת, המושב לא פונה באופן גורף על ידי הממשלה, ובני הזוג נשארו במקום, למעט הפוגות קצרות וברקע לידה שהתקרבה.

יש תחושת פחד במגורים בקו החזיתי?

"כשאתה גר בזרעית, אתה מבין שבית-אל יותר מפחידה. בזרעית הבלון כבר התפוצץ והצבא נמצא באירוע ובמוכנות שיא. ביהודה ושומרון אתה מרגיש שאתה יושב על חבית חומר נפץ שטרם התפוצצה, ומקווה שגורמי הביטחון עושים את עבודתם מתחת לפני השטח".

המחירים האישיים, החשיבה על העתיד והמרחק הפיזי מהמרכז ומבני המשפחה אינם פשוטים. "הדלק עובד קשה", מחייך ידידיה. "המרחק מגדיל את המאמץ: יציאה מוקדמת מהעבודה, פקקים, הגעה מאוחרת לאירועים משפחתיים. המשפחות תומכות, אבל המרחק קשה גם להן".

למרות הקשיים, בני הזוג רואים את עתידם בזרעית לטווח הארוך. המושב נמצא בתהליך פיתוח: בימים אלו מתחילות עבודות תשתית להרחבה, רוב חברי הקבוצה, המונה תשע משפחות, כבר רכשו מגרשים לבניית בתם, ובחודשים הקרובים צפויות להגיע קראוילות לקליטת משפחות צעירות ובנים ממשיכים. "האנשים פה מדהימים ועם לב חם, ובזכות זה אנחנו מחזיקים מעמד", מסכמת רות. ידידיה מסיים בקריאה להצטרפות: "אנחנו מחפשים משפחות נוספות שיבואו לאכלס את הקראוילות. יש כאן גב חזק ממנהלת תנופה, מהחטיבה להתיישבות וממשרד ההתיישבות, שתמכו בנו גם תחת אש. זרעית צומחת, ואנחנו מזמינים עוד שותפים לדרך".

השניים. "גם הילדים היו רגילים למסגרות מסוימות, לחברים, לסביבה המוכרת. המחשבה על לחיות הרחק מהמשפחה המורחבת, מהסבים והסבתות ומהסיעה היומיומית הייתה לא פשוטה. שנינו עזבנו מקומות עבודה מצוינים שאהבנו מאוד. רות הייתה מרוצה מאוד בהדסה הר הצופים והיה לה טוב שם. לעזוב את הכול ולצעוד אל הלא נודע התעסקותי והחברתי - זה היה מהלך לא פשוט בכלל".

האזעקות הן חלק מהשגרה

פרט לחששות האישיים והמשפחתיים, ריחפה באוויר גם שאלת השילוב הקהילתי. מושב זרעית הוא מושב ותיק עם צביון ואופי חילוני-מסורתי, והגעתה של קבוצה חדשה עלולה לעורר חיכוכים בעקבות חשש משינוי הצביון המקומי. בני הזוג מזרחי ביצעו את הצעדים הראשונים בזהירות רבה, מתוך רצון ללמוד את השטח ולבנות אמון הדדי. "היו לנו לא מעט ספקות לגבי הדרך שבה יקבלו אותנו פה בזרעית, ואיך נסתדר עם חברי הקבוצה עצמה", הוא משחזר. "זה תהליך שנבנה בהדרגה. לא קפצנו למים ביום אחד. עשינו הרבה מפגשים מקדימים עם חברי הקבוצה, והגענו שוב ושוב לביקורים במושב עצמו עוד לפני שקיבלנו את ההחלטה הסופית".

במהלך הביקורים הללו נפגשו בני הזוג עם תושבי המושב הוותיקים ועם חברי הוועד המקומי. המפגשים הבלתי-אמצעיים הללו פוגשו את החששות. "נפגשנו עם האנשים פה, ישבנו לשיחות עם הוועד וראינו מיד שמדובר באנשים ממש לעניין", מתאר ידידיה את שלב הקליטה הראשוני. "הם קיבלו אותנו בסבר פנים יפות, בחום אמיתי ובפתיחות גדולה. קבלת

אהבתי את השגרה. אבל אז הגיעה המלחמה הזאת, והיא שינתה את כל סדר היום".

על אף שכבר תרם למדינה בשירות מילואים ממושך, החל להתעורר אצלם אי-שקט פנימי הולך וגובר. "להישאר באזור הנוחות בבית-אל, כשהכול קרוב, הכול נגיש והכול מוכר - פתאום זה הרגיש מאוד 'פארש'", מתאר ידידיה את הדילמה הפנימית שליוותה אותו באותם ימים. "אתה מסתכל מסביב ורואה התעוררות מטורפת בעם ישראל. אתה רואה איך יישובים נבנים מחדש, איך גרעינים התיישבותיים קמים בכל מקום, איך אנשים עוזבים את השגרה שלהם כדי לחזק את גבולות המדינה. ואז אתה שואל את עצמך את השאלה המתבקשת: איפה אתה בכל הסיפור הזה? האם אתה רק צופה מהצד, או שאתה חלק מהמהלך?"

השאלה הזאת לא הרפתה. הקול הפנימי הלך והתגבר עד שהפך למנוע שדחף את בני הזוג לקבל החלטה לא פשוטה: לומר 'כן' לשינוי, לצאת לדרך חדשה ולבחור בהתיישבות בזרעית. אלא שבין הרעיון האידיאליסטי ובין המציאות בשטח יש פער לא קטן. מעבר כזה אינו מסתכם רק בארזיות ארגונית ונסיעה צפונה. הוא דורש ויתור על יציבות תעסוקתית, פרדה ממעגלי התמיכה המשפחתיים והתמודדות עם שאלות חינוכיות כבדות משקל.

לפני המעבר היו בני הזוג משולבים היטב במערכות התעסוקתיות. רות עבדה במחלקת הילדים בבית החולים הדסה הר הצופים, וגם ידידיה החזיק במשרה יציבה. לעזוב משרות בטוחות כאלה לטובת מציאות לא נודעת בצפון המופגז והמתוח היה סיכון לא מבוטל. "זה לווה בהמון חששות", משתפים

מחליף דיסקט

ליחיאל גרינבלום לא היה חסר כלום כמהנדס תוכנה באינטל: תנאים נוחים, אתגר וחברה נעימה. אבל תקופת הקורונה ולאחר מכן המלחמה הולידו אצלו מחשבות חדשות שהביאו אותו להחלטה מפתיעה: לעזוב הכול לטובת התלמידים ומקצוע ההוראה // **בנימין שינברג**

להכשרה של אנשים עם רקע בהנדסה או בהייטק להוראת מתמטיקה לבגרות. אמרתי לעצמי: למה לא? בוא ננסה". את הלימודים הוא עשה במקביל לעבודה באינטל, כאשר המנהלים שלו אישרו לו לרדת ל-60 אחוזי משרה, וכעבור שנה הייתה לו תעודת הוראה ביד. "התוכנית הייתה לסיים תעודת הוראה ולחזור להייטק עד שאחליט שאני רוצה להיות מורה, אבל אז התברר לי שכדי לקבל רישיון הוראה צריך לעשות שנה של סטאז". מתוך אילון, הוא חיפש מקום והתחיל ללמוד בשיבת נועם בירושלים. "לימדתי בשליש משרה, משהו כמו שבע או שמונה שעות בשבוע, וגם זה עדיין במקביל ל-80 אחוזי משרה באינטל". השנה הזאת גרמה לו להתאהב. "התחלתי רק כדי שתהיה לי עוד אופציה לעתיד, אבל ראיתי שאני אוהב ללמוד".

במשך כמה שנים הוא המשיך ללמוד במקומות שונים, עדיין במקביל למשרה חלקית בהייטק, עד שהעומס נהיה כבד מדי. "הבנתי שאני צריך לקבל החלטה, אבל בשלב ההוא עוד לא הייתי מוכן להחליט שאני עובר להוראה במשרה מלאה. חששתי שאם לא אוהב את ההוראה לא אצליח לחזור להייטק או החלטתי לעשות הפוך, להתמקד שוב בהייטק עד שיימאס לי". הרעיון היה להפחית את העומס של העבודות המקבילות ולחזור לחיים רגועים יותר, "אבל אז הגיעה הקורונה. אני עושה מילואים בפיקוד העורף או גויסתי לשם, ובמשך חודשים רבים עסקתי בהסברה כחלק מהמאמץ הלאומי. גם זה היה במקביל לעבודה. התברר לי שלא אני מחליט על עצמי וקובע אם יהיו לי חיים רגועים ושקטים, ומישהו מלמעלה החליט בשבילי שאמשיך לעשות כמה דברים במקביל".

באופן כללי, לאורך כל הדרך הרגיש יחיאל יד מכוונת מלמעלה. "מצד אחד אני אדם שלוקח אחריות על הרבה דברים, מתכנן ומכוון הרבה דברים בחיים. מצד שני, הרבה פעמים קשה לי לקבל החלטות, אני דוחה החלטות ומעדיף להמשיך במצב הקיים והנוח. ואז מגיעים אנשים או אירועים שדוחפים אותי לקבל החלטות ולעשות שינויים, וההרגשה היא שיש מישהו שמכוון את האירועים מלמעלה".

לצד האתגרים הטכניים בעבודה, עם השנים החלו לנשב באינטל גם רוחות תרבותיות אחרות. "היו לנו התנגשויות בנושאים ערכיים, בעיקר עם אנשי מחלקת משאבי אנוש".

כמו מה למשל?

"זה יכול להיות סביב השאלה איך מציינים חגים באינטל. היה את כל הנושא של חודש הגאווה, שהלך והתגבר עם השנים. היו לנו דיונים רבים על זה עם משאבי אנוש. לא הייתי אומר שעזבתי בגלל הדברים האלה, אבל זה כן נתן איוז צביטה בלב ודחף אותי למחשבה האם זה באמת המקום שאני רוצה להיות בו". אחרי שנתיים הוא חזר ללמוד במשרה חלקית, עד אוקטובר 2023, ואז הגיעה המלחמה. "שוב גויסתי

לעבוד איתם".
לא הזכרת את הנושא הכלכלי. עבודה שהיא מתגמלת לא הייתה אחד הקריטריונים שלך?

"אין ספק שזה היה נוח, אבל לא בשביל זה הלכתי להייטק. תראה, זו לא חוכמה להגיד אחרי 22 שנה בהייטק שהתנאים זה לא מה שחשוב. זה בהחלט איפשר לי להיות חיים רגועים, לבנות בית ומשפחה ולא להיות עסוק בעול הפרנסה. גם הילדים נהנו מהדברים שבאו עם זה, אבל זה לא משהו שחיפשתי במיוחד".

בניגוד לתדמית הרווחת, גם שעות העבודה היו נוחות למדי. "עבדתי פחות או יותר תשע שעות ביום, לא כמו שאומרים שבהייטק עובדים עד מאוחר בלילה עם שעות נוספות מטורפות. השעות היו נוחות, התנאים היו טובים, אז אמרתי לעצמי: למה לא להמשיך ככה עד הפנסיה?"

"במלחמה גויסתי למילואים, וכמו רבים אחרים המלחמה עוררה בי הרבה מחשבות על מה אני עושה בחיים ואילו דברים חשובים לי. יצאתי לחל"ת כדי לעשות חושבים, ואז הודעתי למנהל שלי שאני לא רוצה לחזור. שאלתי את עצמי: האם זה באמת מה שאני רוצה? אני כל כך נהנה בהוראה, אז למה לא לעזוב את ההייטק ולעבור באופן מלא?"

בין התוכנה לכיתה

אבל אז הגיע המשבר הראשון. אחרי כעשר שנים כמהנדס ומוביל צוות, הוא לקח צעד קדימה. "בשלב מסוים הפכתי למנהל, ובמשך שנה ניהלתי קבוצת תוכנה. זאת הייתה קבוצה גדולה ומגוונת, אפילו גדולה מדי בשביל מנהל בשנה הראשונה". חוויית הניהול הייתה קשה. "העמיסו עליי קבוצה גדולה מדי, וגם העבודה מול מנהלים אחרים לא הייתה מוצלחת במיוחד. הרגשתי שאני לא מקבל תמיכה מהאנשים שציפיתי לקבל מהם תמיכה. היה לי משבר, אפילו על סף המשבר הנפשי, ואמרתי לעצמי: די, לא מתאים לי מה שאני עובר, אני רוצה משהו אחר". אינטל מבחינתם רצו לשמר אותו והעבירו אותו לתפקיד אחר, בצוות אחר ובלי אחריות ניהולית, אבל אצלו כבר נפתח הראש לכיוונים אחרים. "עלו לי מחשבות לעשות משהו אחר לגמרי. חשבתי על כל מיני דברים, חלקם אפילו קצת מוזרים, ואחד הדברים שעלו זה הוראה".

בדיוק אז נפתחה במכללת הרצוג תוכנית חדשה של הסבה מהייטק להוראה. "זו הייתה תוכנית מיוחדת

ד לפני כמה שנים זרמו חייו של יחיאל גרינבלום במסלול הקלאסי של עובד הייטק. גרינבלום, בן 50 מנווה דניאל, נשוי לשפרה ואבא לחמישה ילדים, הקטנה בכיתה י"ב. "למדתי בשיבת ההסדר הר עציון", הוא מתאר את תחילת הדרך, "ולאחר מכן הלכתי ללמוד פיזיקה ומדעי המחשב באוניברסיטה העברית". כבר בתור סטודנט הוא התחיל לעבוד. "בסוף שנה ב' באוניברסיטה היה יריד תעסוקה. זה היה בתקופת השיא של בועת הדוט-קום, היו אז המון משרות פנויות וחברות ההייטק ממש התחננו שאנשים יבואו". כך, בזמן שצעירים בגילו עובדים כמלצרים, הוא כבר קיבל משרת סטודנט בחברת אינטל. אחרי שנה, עדיין במקביל ללימודים, עבר למשרה מלאה. "עבדנו אז על תוכנה של כרטיסי תקשורת שאינטל פיתחה. אחרי כמה שנים הפכתי למוביל של צוות בתוך קבוצת הבדיקות".

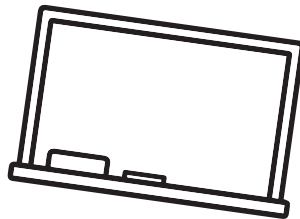
בתור חברה גדולה, אינטל מאפשרת לעובדים לעבור בין קבוצות שונות בתוכה וכך לגוון את העבודה. "אחרי כמה שנים עברתי לקבוצת פיתוח ואז ממש התחלתי לכתוב תוכנה". גם שם הוא הפך בתוך כמה שנים למוביל צוות ומנהל פרויקטים. אלו היו השנים היפות שלו בהייטק. "אחרי עשר שנים באינטל הרגשתי שטוב לי, לא רק מבחינת המשכורת והתנאים אלא מבחינת מה שאני רוצה לעשות בחיים. ראיתי את עצמי ממשיך לא רק בהייטק אלא אפילו באינטל עצמה עוד 40 שנה".

מה אהבת בעבודה?

"יש שלושה דברים שחשובים לי. דבר ראשון, לעבוד על משהו שאני מרגיש שיש לו משמעות. דבר שני, משהו שיש בו אתגר טכני. הרי אפשר לעבוד על משהו מאוד משמעותי אבל להיות מישהו שרק מבריג ברגים כל היום. הצלע השלישית של המשולש היא לעבוד עם אנשים טובים, כך שכיף לבוא בבוקר לעבודה".

יחיאל מספר שעבדו איתו אנשים טובים ואיכותיים. "כשהתחלתי לעבוד באינטל היינו מצליחים בקושי לגייס מניין למנחה, וזה משהו שהלך והשתפר עם השנים. לא רק ברמה הטכנית של יותר אנשים עם כיפה על הראש, אלא גם מבחינת הרמה הדתית. באו יותר אנשים עם רקע תורני שמה שחשוב להם בחיים זה לא רק התנאים או כל הדברים הכיפיים של ההייטק, וגם לא רק האתגר הטכני שיש בעבודה, אלא

אנשים שיש להם בחיים דברים משמעותיים אחרים". חשוב לו לציין שלא מדובר רק בחבר'ה הדתיים. "גם העובדים החילונים היו אנשים חכמים וערכיים שכיף

פּוֹתָחִים דֶּךְ חֲדָשׁ

להוראה?

"המעבר להוראה היה גם קצת כדי להוריד לחץ", הוא אומר ביושר. "בהייטק הייתה יותר הרגשה של לחץ, וגם העבודה היא במשרה מלאה יותר. בהוראה יש כמה חודשים של חופש, וגם במהלך השנה משרה מלאה היא רק 24 שעות פרונטליות בכיתה, אז יש יותר זמן פנוי במשך השבוע למשפחה או לפרויקטים אחרים". מצד שני, לוח הזמנים שלו נוקשה יותר. "בשעות שאני צריך להיות בבית הספר אני לא יכול לעשות דברים אחרים. בהייטק הייתה לי הרבה יותר גמישות, בין אם זה לבוא מאוחר בבוקר או סתם לקחת יום חופש".

בוא נדבר רגע על הפיל שבחדר: המעבר מהייטק להוראה כולל ירידה ניכרת במשכורת.

"נכון, זו באמת אחת השאלות הקשות". הוא מתאר איך הוא התמודד: "קודם כול, משרד החינוך הכירו לי בשנים שלי בהייטק בתור ותק בהוראה, וזה משמעותי מאוד במערכת שבה הדבר היחיד שקובע את המשכורת הוא הוותק", הוא אומר בביקורת גלויה על מבנה השכר וארגוני המורים. "ועדיין, גם אחרי הוותק, מורה מרוויח הרבה פחות מעובד הייטק".

אז איך עושים את המעבר הזה?

"צריך לשבת ולעשות תכנון פיננסי, זה תחום שלם שעוסק בהבנה איך כסף עושה עוד כסף. התחלתי לעבוד בהייטק בגיל 25 ועבדתי שם 20 שנה במשרה מלאה, אז ברוך ה' זה אומר שיש לי עוד 20 שנה עד הפנסיה, ובשנים האלה הכספים שצברתי גם לפנסיה וגם בחסכונות ממשיכים לעשות כסף. זה מה שמאפשר לי להיות מורה במשרה מלאה ברוגע ובלי לחפש דברים אחרים".

לצד זאת, הוא מציין שהפרנסה תמיד תלויה בסייעתא דשמיא. "חשוב לתכנן אבל לא לבנות הכול על התכנונים, כי בסוף כמו הרבה דברים, גם הפרנסה באה קודם כול מה'. הרגשתי את זה גם בשנים הטובות שהיו לי, וגם כשהיו קשיים כאלה ואחרים והוצאות לא צפויות. פרנסה זה משהו שצריך להתפלל עליו, זה בידי ה', ולא הכול בשליטתנו".

גם את זה הוא למד מההורים. "עליתי לארץ בגיל תשע עם ההורים שלי. הם עזבו חיים נוחים בארצות הברית בלי לדעת לתוך מה הם באים. בשנים הראשונות היה ממש לא פשוט, התנאים היו קשים, ובכל זאת הם עשו את השינוי. למדתי מהם שאפשר לעשות שינוי גם כשלא הכול ברור ולא יודעים בדיוק לאן הולכים, וגם אם זה כרוך בפגיעה כלכלית. עדיין, אם זה משהו חשוב בחיים אפשר לעשות אותו".

בשורה התחתונה, היית ממליץ לאנשים נוספים להיכנס לתחום החינוך?

"בוודאי", הוא אומר בלי להסס. בהקשר הזה הוא מזכיר את דבריו של הרב יעקב מדן, ראש ישיבת הר עציון, שמדבר כבר כמה שנים על חשיבות ההוראה. "לאחרונה הוא התחיל לקרוא לאנשים 'לעשות מילואים' בהוראה, לתת כמה שנים של עבודה בתחום לפני או אחרי קריירה אחרת". כמובן שזה לא מתאים לכל אחד. "לא כל מי שעבד בהייטק יכול בהכרח להיות מורה לפיזיקה או מתמטיקה. בכלל, אני לא אוהב את הגישה שאומרת 'אם אין לך משהו אחר בחיים לך תהיה מורה', זאת גישה לא נכונה בעיניי. אבל יש הרבה אנשים שיש להם את הכישרון הזה והם יכולים ללכת להוראה, ולהם אני בהחלט ממליץ".

שלי".

כשאני שואל במה ההורים שלו עסקו, מתברר שאת שני התחומים הוא קיבל מהבית. "אבא שלי עבד במחשבים כל השנים, הוא לימד אותי מגיל צעיר לעבוד עם מחשבים ומשם האהבה שלי לתחום. אמא שלי הייתה מורה, אבל לי היה ברור מגיל צעיר שאני לא רוצה להיות מורה. באיזשהו מקום גם זלזלתי במורים, בפרט כאלה שנהיו מורים כי לא היה להם משהו אחר לעשות. לאט לאט טיפחתי את ההערכה שלי למורים מוכשרים שעובדים קשה בהוראה. במקביל הבנתי שחסרים מורים טובים במערכת".

ליותר על משכורת בהייטק

מה ההבדלים העיקריים בין העבודה בהייטק

למילואים, וכמו רבים אחרים המלחמה עוררה בי הרבה מחשבות על מה אני עושה בחיים ואילו דברים חשובים לי". הוא יצא לחל"ת של כמה חודשים

כדי לעשות חושבים, ואז הודיע למנהל שלו שהוא לא רוצה לחזור. "שאלתי את עצמי: האם זה באמת מה שאני רוצה? אני כל כך נהנה בהוראה, אז למה לא לעזוב את ההייטק ולעבור באופן מלא?" כיום הוא מלמד כיתות י"א-י"ב לחמש יחידות במתמטיקה ובפיזיקה בישיבת גוש עציון לצעירים (גושל"צ) ונהנה מאוד מהעבודה החינוכית. "פרט ללימוד המקצוע, שבו אני מכשיר עוד דור להייטק, יש פה גם עבודה חינוכית. לא שיש הרבה זמן לשיחות אישיות בזמן השיעורים, אבל פה ושם כן עולים דברים, ואני מרגיש שגם בין השורות יש המון חינוך בשיעורים

צילום: מאיר אליפור

"התחלתי סטאז' רק כדי שתהיה לי עוד אופציה לעתיד, אבל ראיתי שאני אוהב ללמד". יחיאל גרינבלום

צילום: לירון מולדוב

מירי מיכאלי

42 אמא לשלושה תושבת רמת גן

אשת תקשורת, מגישת
המהדורה המרכזית של
ערוץ החדשות i24NEWS

אבא// משה מיכאלי, בן 86. במקצועו מהנדס ומאז עלייתו לארץ משווק משקאות. "מנהל עסק לתפארת, הולך לעבודה בכל בוקר וחוזר מאוחר בלילה. מסביר שהעשייה משאירה אותו צעיר. בעל חריצות והבנה שבאנו לעולם לפעול וליצור. צעיר ברוחו. ממש ללמוד ממנו".

אמא// דליה מיכאלי, בת 73. "במקצועה הייתה שיננית ואחות. מאוד פעילה, תמיד עסוקה. בשבילה הילדים הם הכול. אשת חסד, בשלנית מעולה ובמיוחד של אוכל גאורגי".

ציונות// גדלה להורים שעלו מגאורגיה. "ההורים שלי הם אנשים להעריץ. כווג נשוי הם החליטו להגיע לארץ מברית המועצות הקומוניסטית. זה היה חלום חייהם. הם עזבו חיים נוחים, אבל האהבה לארץ בערה בהם. גם אותנו הם חינו לאהבת המולדת".

תל-אביבית// גדלה בשכונת דיזנגוף בתל אביב. "עד היום אני אוהבת את הווייב של תל אביב, את האנרגיה, את החיות. בילדות גרתי בצנטרום של הצנטרום, אבל יחד עם זאת באתי מבית דתי והייתי בת לעולים - נתונים חריגים בשכונה שבה גדלתי. בשבתות היינו מטיילים בדיזנגוף והכול היה סגור, אפילו הכביש נסגר לתנועה. בתור ילדה אהבתי לרדת לטייל בשכונה כשהכביש פנוי. זה זיכרון ילדות מתוק. לצערי תל אביב של פעם זה לא מה שהיום".

מסורת// גדלה בבית שהפך לדתי יותר עם השנים. "יהדות גאורגיה הייתה יהדות ששימרה, בניגוד לקהילות אחרות בברית המועצות, חיי דת. הם הקפידו על שחיטה כשרה במרתף, ברית מילה בהחבא, חגים בהסתרה. הם עשו מזה שהם ידעו. כשהייתי ילדה קטנה אבא היה חוזר מבית הכנסת ועושה קידוש ואז היינו צופים ברבקה מיכאלי. אחרי שנכנסנו למסגרות דתיות ההורים שלי החליטו לקבל על עצמם שמירת שבת ומאז הבית הלך והתחזק".

כתבת צעירה// בגיל שמונה קיבלה מאחיה הבכור מוטי מתנה - מגוי לעיתון 'אותיות'. "זו מתנה ששינתה את מהלך חיי. בשנייה שהגיע העיתון גמעתי את כולו בשקיקה. ואז הגיע השלב שרציתי לכתוב בעצמי, כתבתי כתבה ושלחתי למערכת העיתון בדואר. במערכת קראו את הכתבה והציעו שאהיה כתבת צעירה של 'אותיות'".

ענקים// "התחלתי לכתוב לעיתון, וזכיתי שהיו לי שני עורכים מדהימים שליוו אותי במלאכת הכתיבה: במבי שלג וז'ל ואחריה אורי אורבך וז'ל. איזה סטנדרט גבוה של כתיבה ושל ערכים ושל הבנה של עיתונות. שתי דמויות ענקיות שזכיתי שיהיו העורכים הראשונים שלי. למדתי מהם כל כך הרבה. ככה למעשה החלה הקריירה העיתונאית שלי".

אולפנית// למדה באולפנית תל אביב. "הערכים שקיבלתי באולפנית היו עמוקים ומשמעותיים והם השתלבו עם הערכים שבאתי איתם מהבית, בית שבו האמונה התמימה הייתה עיקר העניין". הייתה פעילה בבני עקיבא, סניף תל אביב מרכז. "הייתי חניכה ומדריכה ומאוד נהניתי מהתקופה הזאת".

שירות לאומי// שנה ראשונה בגוש שגב בחינוך ואוכלוסיית רווחה, ושנה שנייה בסן פרנסיסקו. "הנתינה השפיעה עליי עמוקות, ובלי קלישאות, הרגשתי שאני תורמת לעם ישראל. בסן פרנסיסקו הייתי מורה בבית ספר יהודי של מהגרים רוסים שחשו תלושים. אנחנו השליחים הענקנו לילדים האלה מקום בעולם. רבים מהם עלו אחר כך לארץ או הקימו משפחות יהודיות לתפארת".

שלהם. זו הייתה חוויה נהדרת גם כי רותם וצביקה הם אנשים מתוקים, וגם כי מגיעים בארבע לפנות בוקר למערכת ויש משהו בשעות המוקדמות האלה שעוזר לך לבוא למסך אותנטית".

מסבירה// כשסיימה את עבודתה בתוכנית הבוקר הקימה יחד עם משה קלוגהפט את החברה 'ACTnews'. "לקחתי שנה הפסקה מהחדשות, וכך יצא שב-7 באוקטובר לא הייתי בחדשות. אני מרגישה שהקדוש ברוך הוא שמר עליי. מיד אחר כך הקמתי יחד עם משה קלוגהפט חמ"ל הסברה והתראיינתי בכלי תקשורת בקי-לאומיים. היה ריאיון שערכתי ברשת פוקס ניוז שהפך ויראלי. הגענו יחד לעשרות מיליוני צפיות לסרטונים שלנו".

בשורה// לפני שנתיים החלה בהגשת המהדורה המרכזית בערוץ i24NEWS. "בסופו של דבר חיידק החדשות חזק ממני, ובטח אחרי 7 באוקטובר הרגשתי צורך לחזור לעשייה. כשהגיעה ההצעה מי-24NEWS ידעתי שזה המקום בשבילי. היה לי חשוב להגיש מהדורת חדשות מאוזנת, להתמקד בעובדות עם חבורת כתבים שמייצגת את החברה הישראלית כולה. מדובר באנשים חדורי תחושת שליחות שרוצים להביא למסך עיתונות הכי מקצועית ומאוזנת שיש".

מגישה// "אני מאמינה שאפשר להגיש חדשות ברכות. המציאות היא כל כך מורכבת והחדשות כל כך קשות ממילא. אני תמיד מרגישה שאני מחזיקה איתי את הלא מובן מאליו: אני משדרת חדשות לעם ישראל בארץ ישראל, ומבחינתי זו זכות אדירה".

באירופה. היו המון פיגועים וזירות. נסעתי ממקום למקום ברחבי היבשת".

הגיבור// "באחת הפעמים התארחתי בקופנהגן שבדנמרק בסוף השבוע. הכרתי אנשים נחמדים בקהילה היהודית וגם את מאבטח בית הכנסת, דן און. שבוע לאחר מכן היה פיגוע ירי במקום. בבית הכנסת נערכה באותו הזמן חגיגת בת מצווה, ודן הי"ד הגיבור מנע בגופו את הכניסה של המחבלים למקום".

תוכנית בוקר// לפני תשע שנים עברה לקשת 12 והצטרפה לצוות התוכנית 'חדשות הבוקר' עם גיב רסקין. "אחרי שחזרתי מהשליחות זה היה מהלך מתבקש. עשיתי שם הרבה דברים מעניינים מבחינה מקצועית".

אנשים// במקביל שימשה כמגישה מחליפה בתוכנית 'אנשים'. "בתוכנית עשינו כתבות פרופיל על דמויות מעניינות. ראייתי הרבה אנשים מעניינים, אבל הריאיון עם מייסד עמותת 'מתנת חיים' הרב ישעיהו הבר וצ"ל הותיר בי רושם גדול. הוא הקדיש את ימיו ולילותיו למען הצלת חיים, וזה כל כך נגע בי. עמדתי לידו והרגשתי את האנרגיה. מרגש לחשוב כמה אנשים חיים היום בזכותו".

חדשות 13// לפני שש שנים עברה לחדשות 13. במשך כשנתיים הגישה את תוכנית 'העולם הבוקר' ברשת 13 לצידם של רותם ישראל וצביקה הדר. "תמיד היה לי חלום להגיש תוכנית בוקר, כי יש משהו קסום בללוות אנשים בתחילת היום

הטובים לתקשורת// בעלת תואר ראשון במדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב ובוגרת בית הספר לעיתונאות ותקשורת 'כותרת'. "אורי אורבך, העורך הראשון שלי, אמר 'הטובים לתקשורת', ומהמקום שאני הגעתי ממנו זה היה נראה דמיוני לחלוטין. אבל כל כך רציתי ואני אוהבת אתגרים. ההזדמנות הגיעה אליי דרך הצעה לעבוד במשרת סטודנטים להיות תחקירנית בערוץ 10, לסדרה על סכנות מפדופילים ברשת".

שליחות// "הייתי סטודנטית צעירה שרצתה לכבוש את העולם. לא הייתה לי שאיפה לשנות את פני התקשורת, כי אפילו לא יכולתי לדמיין דבר כזה, הגעתי יותר ממקום של עשיית צדק. בתחקיר הראשון חשפנו יותר מעשרה דפופילים, ומבחינתי מדובר היה בהצללת נפשות של ממש. כבר בתפקיד הקטן הראשון שלי הרגשתי שאני עושה משהו חשוב".

חדשות 10// לאחר עבודת התחקירות השתלבה ככתבת בחדשות 10 למשך שנתיים, ולתקופה קצרה ככתבת בריאות. בהמשך הוצבה בלונדון כשליחת חדשות 10 באירופה. "הייתי שליחה באירופה במשך שנתיים וחצי, ושם נולדה בתי הבכורה. זו הייתה חוויה עצומה ברמה החדשותית, נחשפתי למערכות התקשורת שם ולמדתי המון".

תקופה סוערת// סיקרה ודיווחה מהשטח על הפיגוע במשרדי 'שרלי הבדו', הפיגוע במרכול היהודי בפרץ והפיגוע בקופנהגן, משאל העם בסקוטלנד והברקזיט. "זו הייתה תקופה סוערת

במגרש הביתי

למה הלו"ז
מתעוררת בין שש לשבע "ומודה לקדוש ברוך הוא. מתעדכנת בחדשות הלילה, עוברת על העיתונים ומתכוננת למהדורה. משתדלת להכניס אימון בין לבין, לגוף ולנפש. לומדת אצל ד"ר יחיאל הררי ובשיעורי ימימה אצל אבי רוזנבלום. גם הנפש וההכרה צריכים אימון".

מ"מ Keinemusik ועד אברהם פריד. הכול הולך. רפואה ללב. אגב, גיליתי זמר חסידי חדש - אהרון הולדר. חפשו בספוטיפיי ותודו לי".

השבת שלי
"המתנה הכי גדולה. לא הייתי שורדת את המקצוע הקשוח הזה בלי הפאוזה המנטלית הזאת. מעין עולם הבא".

זמירות לופת
מרים פרץ. "לא בגלל המחיר הכבד והאובדן הבלתי נתפס, אלא בזכות מה שבחרה לעשות איתו. תזכורת לעוצמה שיש בעם הזה".

לפתיז אותי
"שלא נשכיל להבין שאם לא נחיה יחד, נמות יחד חלילה".

לשאלה
"אי אפשר להתחרות בתפילה של רבי אלימלך מליז'נסק: שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם".

כשלא היה צלילה
"אני בחדשות, זה החלום. אבל יום אחד, אולי בעוד שנים רבות, אוכל לכהן כשגרירה של המדינה האהובה הזאת".

הפנס // "לתקשורת יש כוח אדיר, והתפקיד שלי הוא בסך הכול להחזיק פנס. לא לומר לאנשים מה לחשוב, לא להגיד מה אני חושבת, אלא להחזיק את הפנס ולהאיר. אני מחליטה לאן לכוון אותו. יש פה המון טוב. במהדורה שלי אני משתדלת לכוון את הפנס גם לטוב, כי אחרת תמונת המציאות מעוותת".

רגישות // שידור חזרתם של החטופים אלי שרעבי, אור לוי ואוהד בן עמי נחקק בליבה. "בחיים לא חשבתי שאשדר תמונות שמזכירות שואה. התמונות שלהם שבים מהתופת כחושבים, חיוורים ומותשים טלטלו אותי. נשברתי ומיררתי בבכי. הייתי צריכה לאסוף את עצמי ולעלות לשידור. לאורך המלחמה היו הרבה רגעים קשים, אבל אני לא חושבת שהעבודה שלי היא לשמור על פאסן. בכיתי בשידור יותר מפעם אחת".

הנחת // שלושה. הבת היילי בת עשר, בניה בן שבע ויהונתן בן חמש. "הם הכול בשבילי. הילדים שלי הם המתנה הכי גדולה שיכולתי לקבל. האימהות היא הדבר הכי משמעותי בחיים שלי".

אחדות // חברה במיזם של שרון אדם 'מנהיגות לאחדות', תנועת 'גשר', 'נפגשים' ועוד. "הייתה תקופה ארוכה שבה ניסו לעקר מתוכן את המילה הזאת. ברור שיש בעם ישראל המון דעות, אבל חשוב מאוד, בטח אחרי 7 באוקטובר, איך אנחנו מדברים ונוהגים זה עם זה. המכנה המשותף של העם שלנו הוא רחב ואני אופטימית".

שנה טובה מתחילה

במגמה 2024

יותר ויותר משפחות בחרו בפרויקט מצפה רנה כיעד המגורים הבא שלהם ופותחות את השנה בשמחה. זה הזמן להצטרף לקהילה דתית לאומית איכותית ותוססת.

מחכים לכם לחתימה טובה!

מצפה רנה

שכונת המגורים החדשה של לוד

איכלוס שני בניינים ראשונים כבר בתשפ"ז!

דירות 3-6 חדרים ופנטהאוזים

החל מ- **299,000 ₪**
והיתרה בסמך למסירה | פטור ממדד

צמח
המרמון
מקבוצת עזריאלי

077-3635308

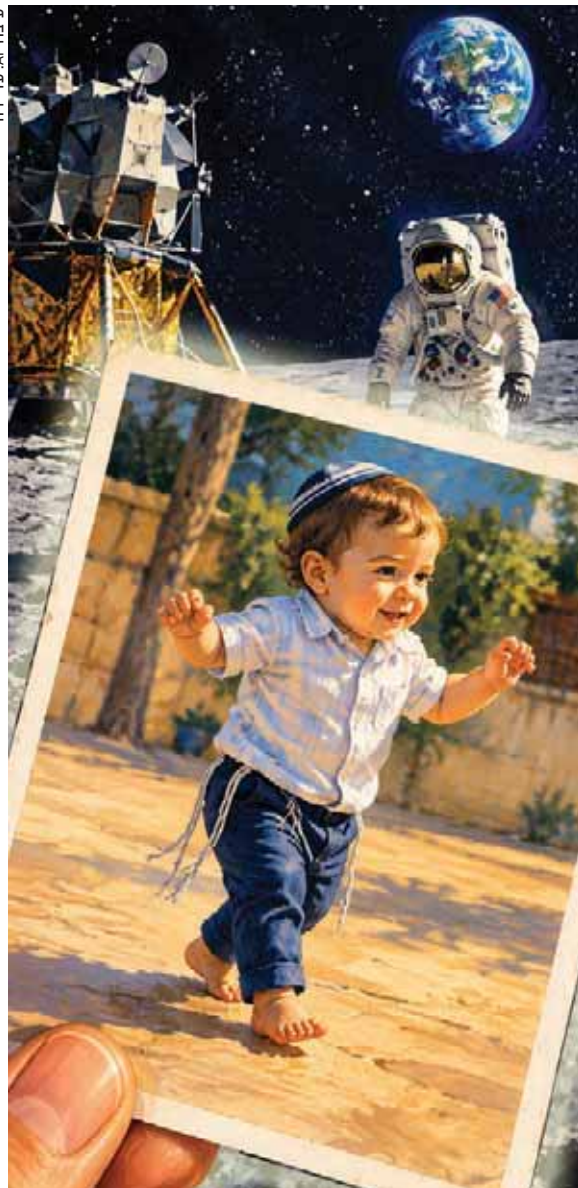
שיטת הצעד הראשון

הצעד הראשון בתחנת הרכבת, בוודאי שלא הייתה לו אפשרות לראות את פני העתיד. וכך היה עם בנג'מין פרנקלין, מחותמי החוקה האמריקנית, שמבט מתעניין שלו הפך לאמירה מכוונת בתולדות ארצות הברית: בסיום הוועידה החוקתית בפילדלפיה בשנת 1787 הוא הבחין בציור של שמש על כיסאו של הנשיא ג'ורג' וושינגטון. במשך הדיונים הוא התקשה להחליט אם זו שמש שוקעת או זורחת. רק כאשר החוקה הייתה מוכנה לחתימה, הוא אמר שעכשיו הוא שמח לדעת שזאת שמש זורחת ולא שוקעת, אמירה שהפכה לסמל לתקווה לעתידה של המדינה החדשה.

במהלך מסע החיים אנחנו עומדים פעמים רבות בדיוק מול פרדות שהן בעצם התחלות חדשות. אנחנו מסיימים עבודה ולא יודעים אם איבדנו את מקומנו או קיבלנו הזדמנות למקום טוב יותר ומתאים יותר למידתנו ולצמיחתנו. בזמן שדלת נסגרת, ייתכן מאוד שנגלה פתאום שנפתחת לנו דלת חדשה. כשאנחנו נפרדים מחלום ישן, ייתכן שדווקא כעת מתפנה לנו כוח לחלום אחר, גבוה יותר. כרופאת נשים, אני פוגשת את המעברים האלה שוב ושוב. רפואת נשים היא כמעט כולה רצף של התחלות ופרדות, בין אם זאת נערה שנכנסת לראשונה למרפאה, אישה שמקבלת בשורה על היריון חדש, זוג שמתחיל מסע של טיפולי פוריות, לידה שמסיימת את תקופת ההיריון ומתחילה את ההורות, ובהמשך החיים גם פרדות מתקופת הפוריות, מהמחזוריות ומיכולות גופניות מסוימות. אפילו הלידה עצמה, שהיא אולי ההתחלה הגדולה מכולן, היא גם פרדה. בתוך השמחה על התינוק שנולד, האישה נפרדת מן ההיריון שהיה חלק מגופה במשך חודשים. כל התחלה נושאת בתוכה גם סיום.

וזה נכון גם בבית. הצעדים הראשונים של הילדים והנכדים מרגשים כל כך דווקא מפני שהם מסמנים שינוי. כל כך הרבה רגעים קטנים הופכים עם השנים לאלבום חיים שלם: הביקור הראשון בטיפת חלב, הכניסה הראשונה לגן, לשיבה, לאולפנה, לשירות הלאומי, לצבא, לחופה. אנחנו מצלמים אותם מפני שאנחנו יודעים באופן אינטואיטיבי שמה שקרה עכשיו לא יחזור. הילד שכבר הלך את הצעד הראשון לא יחזור להיות אותו ילד שעמד קודם בהיסוס. אולי גם אנחנו צריכים ללמוד מהצעדים הראשונים והמהוססים של ילדינו ונכדינו. הם לא מחכים להיות מיטיבי לכת לפני שהם יוצאים לדרך, הם פשוט מנסים. הצעד הראשון הוא מה שמעניק את הביטחון לצעד השני.

לגדול בשנה שחלפה. בראש השנה אנחנו מביטים לאחור וגם קדימה. מאחורינו יש פרדות: מדברים שלא הספקנו, מאנשים סביבנו שאיבדנו, מתוכניות שלא התממשו, ואפילו מחלקים של עצמנו שכבר לא מתאימים למי שאנחנו היום. אנחנו מביטים לאחור על השנה שחלפה ומבינים שגדלנו בה, ועכשיו אנחנו ממשיכים. המהות של חשבון הנפש לקראת ראש השנה היא הסכמה לעשות עוד צעד. ילד קטן עומד באמצע החדר, משחרר את היד של אמא שהחזיקה בו, מהסס לרגע ואז מתקדם. הוא לא יודע מהו המרחק אל הדלת. הוא לא יודע כמה פעמים ייפול ויקום. הוא מבין אינטואיטיבית, במובן הפשוט ביותר, שכדאי לו לנסות. וגם אנחנו, לקראת השנה החדשה, עושים צעד אחד קדימה. ואז עוד אחד. חיים שלמים נבנים מצעדים ראשונים, קטנים ולעיתים מהוססים, שבדיעבד אנחנו מגלים שהם היו תחילתו של מסע שלם. ●

בחיים האמיתיים רוב ההתחלות הן לא דרמטיות. הן מתחילות בצעד קטן. לפעמים אפילו בצעד שהוא נסתר מעיני כול. הצעד הזה יכול ללבוש פנים רבות: כשאנחנו סוף סוף מקבלים החלטה להתקשר למישהו שלא דיברנו איתו זמן רב, כשאישה מתחילה להקדיש יותר תשומת לב לאימה הקשישה, כשאבא מחליט להיות נוכח יותר בחיי ילדיו, כשרופא מחליט להקשיב עוד דקה למטופלת לפני שהוא פותח את התיק הממוחשב. צעדים קטנים, מעשים גדולים.

ואם בצעדים עסקינן, הרפואה מכירה היטב את כוחם של צעדים. הליכה סדירה קשורה לשיפור תפקוד הלב והריאות, לבריאות המטבולית ולמצב הרוח. ההמלצה המוכרת היא הליכה של עשרת אלפים צעדים ביום, אבל לא חייבים להתחיל בתוכנית גרנדיוזית. במקום להתחיל מיד בעשרת אלפים צעדים, כדאי להתחיל בצעד הראשון. מחקרים בפסיכולוגיה ובהתנהגות מצביעים על כך ששינויים קטנים ועקביים נוטים להיות בני קיימא יותר מהחלטות קיצוניות שמנסות לשנות את כל החיים ביום אחד. המוח האנושי מסתגל טוב יותר לשינויים שאפשר לחזור עליהם ולבנות סביבם הרגל. וכך גם קבלה שאנחנו מקבלים על עצמנו בראש השנה לא חייבת להיות גרנדיוזית. היא מתחילה בצעדים קטנים, קבלות זעירות והדרגתיות.

כשלינקולן עלה לרכבת. ההיסטוריה מלאה באנשים שעשו את הצעד הראשון בלי לדעת לאן זה יוביל. התופעה הזאת בולטת בהיסטוריה של האומה האמריקאית, שאותה למדתי לפרטי פרטים בצעירותי. בשנת 1861 עלה אברהם לינקולן לרכבת בספרינגפילד, העיר שבה חי יותר מעשרים וחמש שנה, בדרכו לוושינגטון כדי להתחיל את תקופת נשיאותו. תושבי העיר הגיעו להיפרד ממנו, והוא עצמו לא ידע מתי ישוב, אם בכלל. בתוך חודשים ספורים פרצה מלחמת האזרחים, ולינקולן מצא את עצמו עומד בפני אחד המשברים הגדולים בתולדות ארצות הברית. באותו בוקר, כשעשה את

"אמא, הוא הולך!". בברכת ה"שנה טובה" ששלחתי במייל המשפחתי, אתגרתי את זיכרוני כדי לציין את כל מי שמתחיל התחלות חדשות: צעדים ראשונים של הילדים והנכדים, פעוטה שמתחילה לפגוש מטפלת חדשה (כשלא ברור למי הצעד קשה יותר, לה או לאימה), כמה וכמה עולים לכיתה א', מעברים לשיבה קטנה או תיכונית, לאולפנה, לשיבה גבוהה, לשירות הלאומי, למדרשה או לחופה. הרשימה מתארכת וההתרגשות גדולה.

ואני נזכרת באירוע מיוחד של צעדים ראשונים. הייתה זאת שעת לילה מאוחרת, קרוב לאחת אחר חצות. פתאום צלצל של טלפון. אני עונה חצי ישנה, ומעבר לקו אני שומעת את קולה הנרגש של בתי: "אמא! ה, הוא התחיל ללכת!". למרות העייפות והשעה, כשהנכד שלי עושה את צעדיו הראשונים, הלב שלי מיד מתעורר. אני מדמיינת את בתי עומדת מולו, מופתעת ונרגשת, והיא קולטת שהילד הקטן שלה מרגע זה כבר לא יהיה בדיוק אותו ילד שהיה לפני כמה דקות. צעד אחד, ועוד אחד, והנה נפתח בפניו עולם חדש. ואני לוחשת תפילה שימשיך הנכד לגדול ולצמוח בבריאות ובנחת, ושילך תמיד בדרכים ישרות ובטוחות.

צעד קטן-גדול.

אבל בחיים האמיתיים רוב ההתחלות הן לא דרמטיות. הן מתחילות בצעד קטן. לפעמים אפילו בצעד שהוא נסתר מעיני כול. הצעד הזה יכול ללבוש פנים רבות: כשאנחנו סוף סוף מקבלים החלטה להתקשר למישהו שלא דיברנו איתו זמן רב, כשאישה מתחילה להקדיש יותר תשומת לב לאימה הקשישה, כשאבא מחליט להיות נוכח יותר בחיי ילדיו, כשרופא מחליט להקשיב עוד דקה למטופלת לפני שהוא פותח את התיק הממוחשב. צעדים קטנים, מעשים גדולים.

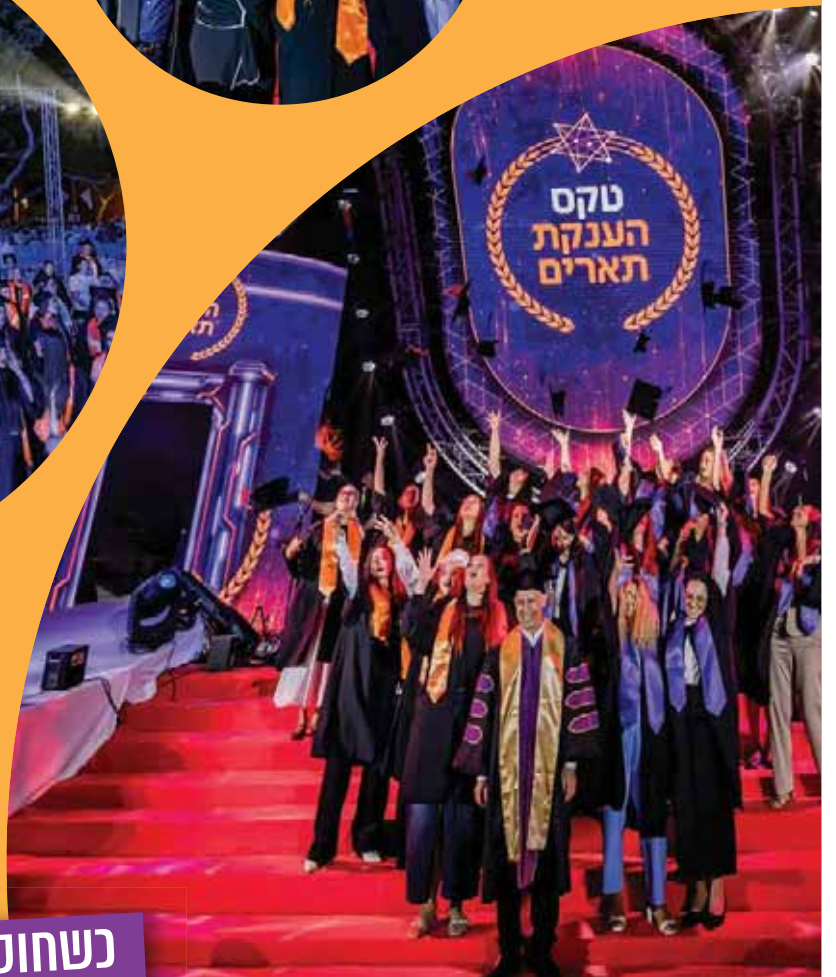
ואם בצעדים עסקינן, הרפואה מכירה היטב את כוחם של צעדים. הליכה סדירה קשורה לשיפור תפקוד הלב והריאות, לבריאות המטבולית ולמצב הרוח. ההמלצה המוכרת היא הליכה של עשרת אלפים צעדים ביום, אבל לא חייבים להתחיל בתוכנית גרנדיוזית. במקום להתחיל מיד בעשרת אלפים צעדים, כדאי להתחיל בצעד הראשון. מחקרים בפסיכולוגיה ובהתנהגות מצביעים על כך ששינויים קטנים ועקביים נוטים להיות בני קיימא יותר מהחלטות קיצוניות שמנסות לשנות את כל החיים ביום אחד. המוח האנושי מסתגל טוב יותר לשינויים שאפשר לחזור עליהם ולבנות סביבם הרגל. וכך גם קבלה שאנחנו מקבלים על עצמנו בראש השנה לא חייבת להיות גרנדיוזית. היא מתחילה בצעדים קטנים, קבלות זעירות והדרגתיות.

כשלינקולן עלה לרכבת.

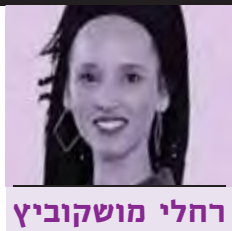
ההיסטוריה מלאה באנשים שעשו את הצעד הראשון בלי לדעת לאן זה יוביל. התופעה הזאת בולטת בהיסטוריה של האומה האמריקאית, שאותה למדתי לפרטי פרטים בצעירותי. בשנת 1861 עלה אברהם לינקולן לרכבת בספרינגפילד, העיר שבה חי יותר מעשרים וחמש שנה, בדרכו לוושינגטון כדי להתחיל את תקופת נשיאותו. תושבי העיר הגיעו להיפרד ממנו, והוא עצמו לא ידע מתי ישוב, אם בכלל. בתוך חודשים ספורים פרצה מלחמת האזרחים, ולינקולן מצא את עצמו עומד בפני אחד המשברים הגדולים בתולדות ארצות הברית. באותו בוקר, כשעשה את

האקדמית חמדת מברכת

את מקבלות ומקבלי התארים לשנת תשפ"ו ומאחלת ברכה והצלחה בעשייה החינוכית

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

רחלי מושקוביץ

הנה זה בא היום

האם אנחנו מאמינים בשכע שתביא איתה השנה החדשה? האם אנחנו מעכלים את הניסים שכבר קיבלנו בשנה החולפת? הלוואי שנצליח להרים מבט מתוך הרגע ולראות שיש פה גאולה

איור: Al

יותר, עוצמת השינוי והגאולה בעולם תהיה גדולה יותר. הנה עוד זוגות גרביים, וכיפה יפה לחגים, וגופיות צבאיות, ומחזור ליום כיפור, ועם כל פריט שהוא אורז אני מזכירה לעצמי - "אם אין אתם מאמינים". מתי דמיית שבעלך יתפלל תפילת יום כיפור ברכס גבוה בסוריה, מתי בכלל דמיית שעם ישראל ישלוט בסוריה, ובהרי לבנון, וברובה הגדול של רצועת עזה, ויצב יד ורגל במעוזי איראן ובמקומות שאסור לומר בקול? את מצליחה לראות שהדרך הארוכה הזאת היא תעלת לידה פלאית של עם?

לפעמים אין אתם מאמינים, כמו בני ישראל במצרים שמקבלים בשורת גאולה ממשה בכבודו ובעצמו והם לא פנויים לשמוע. תבוא מחר ואולי נקשיב, עכשיו צריך לאסוף תבן. לפעמים אנחנו כל כך עמוק בתוך הרגע והציר שאנחנו לא מצליחים לראות שהוא בכלל גאולה.

סימני דרך

"עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה", שיר שמאז ימי האולפנה העליזים הוא חלק מפסקול ההתבגרות שלי. אז העם הזה לא מפחד מדרך ארוכה, אבל היא ארוכה, וכשהדרך ארוכה צריך סימני דרך.

מול השולחן הערוך והחגיגי, אני מתפללת סימנים. זה החלק שאני הכי אוהבת בחג. וגם אם מסביב נשפך ומתלכלך, אני משתדלת להתכנס לבועת הגרעין הזאת שנקראת סימנים. כל סימן מכיוון את הלב, מארגן מחדש את התדר, ממקד וממפה עיקר וטפל, מהות וקליפה. דקות קצרות שמשפיעות על שנה שלמה.

בשבועיים האחרונים של אלול היו לי ברוך ה' הופעות וסדנאות ומפגשים עם קהל. ובכל פעם שהבטתי בנשים שעוצמות עיניים בשירה, בתפילה, בכתובה - הן הניחו סימנים לשנה חדשה. סימון שבילים, חיצים מפורסמים בגיר על המדרכה. עכשיו הכיוון הוא קדימה, כאן תזכרי שרצית לפנות, כאן תזכרי שאת רוצה השנה לעלות במדרגות האלה. סמני לך שביל.

איזו מתנה זו שאפשר להתחדש. להשיל את העור הישן והמאובק ולהצמיח אור חדש. בשביל חדש יש גם הרבה לא ידוע, ובדיוק כאן צריך סימנים. פיסות מתקוות של ברכות ואיחולים והמיית לב שהנחנו בבועה גרעינית שממנה נולדת שנה חדשה. יפה ושונה, ומבורכת מאוד.

מחכה בשער

בן השנתיים שלי למד להתרומם על קצות האצבעות ולפתוח דלתות. עד שהוא למד את הטקטיקה, הוא היה דופק ביד קטנה קפוצה על הדלת, שתיפתח. פעם אחת הייתי בחדר וכשפתחתי את הדלת מצאתי את הקטנצ'יק יושב וממתין ליד הסף, במין ודאות פנימית שבועד רגע יפתחו לו.

אני חושבת עליו כשאנחנו שרים "שערי שמייים פתח". לפעמים מרגישה כמו ילדה שעומדת מחוץ לשער השמיים ונוקשת ונוקשת, ואם הדלת מתמהמהת מלהיפתח אנחנו עומדים על הסף ומחכים ויודעים בוודאות פנימית שאבא שם, ממתין לנו. והוא - אבינו מלכנו - יפתח. בסוף השער ייפתח.

עם ריח ההתחלות כולן אני מתרגשת להתחיל כאן טור חדש, מתפללת שהמילים יגיעו ויגיעו, ויהיו ברכה. שנה טובה ומתוקה! ●

בשנים שמאז פרוץ המלחמה אנחנו עוברים ביום אחד היקף תהפוכות שמנאים לשבוע, ושנה בכלל נראית כמו נצח. אז למרות שנראה שעבר כאן נצח, זוכרים את ראש השנה הקודם? בדיוק לפני שנה עמדנו בתפילות החג והתפללנו בשברון לב על החטופים. מי יודע מה איתם, מה מצבם. מילות "ונתנה תוקף" נוקבות מאוד - "מי יחיה ומי ימות", ומה איתם? וליד השולחן כיסא ריק וזעקת לב. מי דמיין ששלושה שבועות אחר כך, מתוך התווה, מתוך השאול, בנס שמעל הטבע - השבויים שלנו ייחלצו בזה אחר זה מבור תחתיות אל החיים.

אורי שזורח עליכם

אנחנו עומדים בפתחה של שנה חדשה, והרוב הוא נעלם. מה יהיה בשנה הזאת, שנה נוספת בתוך מלחמה, איך היא תיראה, מה היא תביא איתה בפרטי ובכללי. ובתוך ענן השאלות אני נזכרת ברגעים המופלאים בהושענא רבה האחרון, עם שובם של החטופים, כשהישועה הופיעה מולנו בעודנו עומדים במטבח עם הבטטה והקולפן והסירים של ערב חג, משתאים מול המסך ומול תחיית המתים הזאת, לא מצליחים להניע בישולים ובעיקר לא מאמינים.

ועכשיו אנחנו מאמינים? אנחנו מאמינים שבשער הזה תבוא שנה מלאת ברכה וישועות וניסים וטוב גדול? אנחנו מאמינים שהשנה קול שופר גדול יישמע וקול מבשר יקרא? והשיר שמתנגן לי הוא "בשעה שמלך המשיח בא ועומד על גג בית המקדש, ומשמיע לישראל ואומר: ענווים הגיע זמן גאולתכם, ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזורח עליכם".

למה בעצם שלא נאמין כשנראה לנגד עינינו את גודל הרגע, הרי הוא כאן? אבל זה ככה. לפעמים בתוך גודל הרגע אנחנו נוכחים, רואים, ועדיין לא מאמינים. בזה במסך מול הודעה מרגשת, בבשורה הטובה, בתוצאות הבדיקה שמבשרת חיים או בכותרת שמנציחה עוד רגע היסטורי, ומתקשים להאמין.

ראו באורי שזורח עליכם. בלחן המוכר המילה האחרונה חסרה, אבל היא חשובה. עליכם. תעצרו רגע, תביטו זה בזה, תראו את האור שעליכם, של הנוסעים בדרך, הנושאים את הדרך, שמחזיקים כל כך הרבה זמן את תהפוכות הדרך. ראיתם כמה אור נגה מכם? הוא לא נפל מהשמיים, הוא לא הגיע מעצמו, הוא בקע מתוך המאמץ שלכם, העשייה שפועלת שותפות בידיים. הגאולה לא נופלת עליכם, אתם מחוללים אותה במו ידיכם.

אפרופו התפילות שהתפללנו אשתקד וקיבול תפילות, כשאמרנו "וכל הרשעה כולה כעשן תכלה", האמנו שכך נתבשר לאורך כל השנה על חיסול מחבלים בזה אחר זה? כל מחבל וארכי-מחבל, החל ממפקד נוח'בות ועד ח'אמינאי - כל חיסול כזה מטהר את העולם, הרוע מתבער, העולם מתבהר. וכשנעמוד השנה ונתפלל ונחזור על המילים העתיקות שנאמרות כבר אלפי שנים, הן יקבלו תוקף ממשי מאוד, עכשווי מאוד, ורלוונטי מאי פעם. זה מה שקורה פה בשנים האחרונות, העולם נטהר.

שנה רביעית במלחמה. זה נשמע לי יותר דמיוני מכל מה שידעתי לדמיין. לשם השוואה, מלחמת העולם הראשונה ארכה ארבע שנים, כן? אלה המושגים ששייכים למספרים האלה. ותוך כדי האריוזות של התרמיל הצבאי הפתוח לקראת סבב מילואים חדש, המילים של הרב קוק נותנות כוח, מרימות לי את הסנטר לאופק גדול ובהיר: ככל שהמלחמה ארוכה, עמוקה, גדולה בכמות ובמהות - כך מתעורר כוח משיח גדול

ללמוד בבית המדרש ולקבל תואר שני

נפתחת ההרשמה לשנת התשפ"ז (אחלואה ט"ז)

התוכנית בהובלת הרב ד"ר נעם סמט, הרב מנחם שחור וד"ר גלעד לנדאו

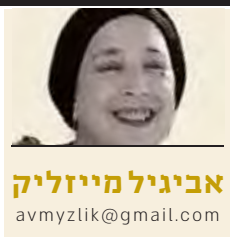
ימי שלישי אחה"צ בקמפוס היכל שלמה

שנת לימודים אחת בקמפוס, בין השעות 15:30 - 21:30

מלגות שכ"ל לזכאים

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 077-9915237 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

סלט רוביה עם טחינה

10-12 מנות סימנים

כאן בישול:
40 דקות

דרגת קושי:
קלה בלוס

את הסלט הטעים הזה אכלתי לראשונה אצל מרילין אילון, שפית נהדרת שאני מעריכה מאוד. הרוביה מתבשלת עד לריכוך, מתובלת בעדינות בלימון ועשבי תיבול. מניחים אותה על טחינה לבנה, שמשלימה את הסלט בטעמיה ומעשירה אותו. שירבו זכויותינו!

• כוס שזועית רוביה (שזועית לבנה עם "עין" שחורה במרכזה)	• מלח ופלפל	• מלח מחצ' לימון
• 2 שני שום כתוש	• מצט סוכר או דבש	• 2 שום כתוש
• מלח מליחון אחד	• 4 כפות בצל ירוק קצוץ	• 1/2 - 2/3 כוס מים
• 4 כפות שמן זית	• או כוסברה או פטרוזיליה	• מלח ופלפל
	לסחינה:	
	• 1/3 כוס טחינה זולמית	

מכינים את סלט הרוביה: מבשלים את הרוביה בסיר עם הרבה מים עד לריכוך, כ-40 דקות. מסננים ומצננים ומעבירים לקערה. מוסיפים את השום, הלימון, שמן הזית, מלח ופלפל, סוכר או דבש ועשבי תיבול. מערבבים היטב ומשרים במקרר בקופסה סגורה. ניתן לשמור כמה ימים.
מכינים את הטחינה: מעבדים את כל החומרים במעבד מזון או בקערה לטחינה אחידה. אם היא סמיכה מדי אפשר להוסיף עוד מים או לימון. שומרים במקרר.
הגשה: מסדרים את הטחינה על צלחת הגשה נאה, מניחים עליה בנדיבות מהרוביה ומגישים.

• 2 כפות דבש	למליח קרם וניל ודבש:
• 100 גרם חמאה או מרגרינה	• 2 גביעי קצפת פרווה או חלבית
• מצט מלח	• 2 כפות דבש
• 150 גרם שקדים מולבנים	• 2 כפות אבקת סוכר
פרוסים	• כפית תמצית וניל
לסירופ דבש:	• 2 כפות אינסטנט פודינג וניל
• 1/3 כוס דבש	
• 3/4 כוס מים	

מכינים את בצק השמרים: בקערת מיקסר עם וו ליש שמים קמח, שמרים, סוכר, חמאה או מרגרינה, מים, וניל, ביצים ומלח ולשים במשך 10-12 דקות עד שמתקבל בצק נעים, גמיש ולא דביק. אם הבצק דביק מדי אפשר להוסיף מעט קמח. מעבירים את הבצק למשטח עבודה, מעבדים אותו קלות בידיים ויוצרים צורת כדור. מניחים את כדור הבצק בתוך קערה, מכסים ומתפיחים כשעה עד להכפלת הנפח.

מעבירים את הבצק התפוח למשטח עבודה (אין צורך לקמח) ומוציאים ממנו את האוויר. משמנים היטב תבנית עגולה בקוטר 24 סנטימטרים ומעבירים את הבצק לתבנית. מעצבים את הבצק בעזרת הידיים בתוך התבנית כך שיכסה את התחתית בעיגול אחיד. מכסים ומתפיחים כחצי שעה, עד שהבצק כמעט מכפיל את נפחו.

מכינים את ציפוי השקדים: על אש בינונית במחבת רחבה מבשלים סוכר, דבש, חמאה או מרגרינה ומלח בישול קצר, רק עד שהחמאה והסוכר מתמוססים ומתקבלת תערובת אחידה. מוסיפים את השקדים הפרוסים ומערבבים בעדינות עד שהם מצופים בתערובת. מסירים מהאש ומצננים את תערובת השקדים לטמפרטורת החדר.

עיצוב ואפייה: מחממים תנור ל-170 מעלות. מניחים בעדינות את ציפוי השקדים על גבי הבצק התפוח בתבנית. אופים במשך 20-30 דקות או עד שהעוגה תפוחה ויציבה וציפוי השקדים מקבל גוון זהוב-שחום עמוק. מצננים לחלוטין בטמפרטורת החדר.

מכינים את סירופ הדבש: מחממים בסיר דבש ומים עד לרתיחה חזקה. מנמיכים את גובה הלהבה וממשיכים לבשל את הסירופ עוד 2-3 דקות. מכבים את האש ומצננים.

מכינים את קרם הוויגיל והדבש: בקערת מיקסר עם וו הקצפה מערבלים קצפת, דבש, אבקת סוכר, וניל ואינסטנט פודינג במהירות נמוכה-בינונית עד שמתקבל קרם אחיד ויציב.

מרכיבים את העוגה: חוצים את העוגה המצוננת במרכזה לשני חלקים, ומניחים את החלק התחתון על גבי צלחת הגשה. מברישים ומספוגים את החלק התחתון בשני שלישים מכמות הסירופ. מעבירים את קרם הוויגיל לשק זילוף עם צנתר חלק בקוטר 2 סנטימטרים, ומזלפים תלוליות קרם על החלק התחתון של העוגה. הופכים את החלק העליון של העוגה, מברישים את החלק הפנימי בסירופ, ובעדינות הופכים שוב ומניחים על גבי הקרם המזולף. מהדקים בעדינות רבה. אם חלק מהשקדים נפל, פשוט מניחים אותם בחזרה על העוגה.

מצננים במקרר במשך 4-5 שעות ואפשר גם יום שלם, עד להתייצבות מוחלטת, ומגישים קר.

עוגת עוקץ הדבורה

כ-12-14 מנות

כאן אפייה:
25 דקות

כאן התפחה:
שעה וחצי

דרגת קושי:
בינונית

זוהי עוגה קלאסית מרשימה ונהדרת, עוגה חגיגית במיוחד לקראת ראש השנה. קצת יותר מאתגרת מהרגיל, אך לגמרי שווה את המאמץ. שנזכה לשנה טובה ומתוקה במיוחד.

• 1/2 כוס מים	לבהק השמרים:
• 1 כפית תמצית וניל	• 2 1/2 כוסות קמח
• ביצה אחת	• 2 כפיות שמרים יבשים
• קורט מלח	• 1/4 כוס סוכר
לציפוי שקדים קראנצ'י:	• 80 גרם חמאה או מרגרינה
• 1/2 כוס סוכר	בטמפרטורת החדר

לראשונה בכינר גליל בריכה מחוממת גם בחורף! הבריכה מתחממת, החופשה משתדרגת

עכשיו אפשר להנות מחופשה משפחתית בצפון
בריכה מחוממת, סאונה, אירוח מפנק, קולינריה עשירה

≈ **בכשרות מהדרין** ≈

החורף שלכם מתחיל בכינר גליל
מהרו להזמין

להזמנות 04-6738822 * www.kinar.co.il

**לחומה
ומגדל**

**ממגדל
וחומה**

חתחילים בניסוח

יום ראשון, א' חוה"מ סוכות, ט"ז תשרי 27.9

יד מרדכי בשעה 14:00

נצא בשיירות מכל הארץ ונערך להתיישבות יהודית בעזה באופן מיידי

לא

'משקמים את עזה!'

לא

מדינה פלסטינית!

לא

'מועצת שלום!'

מיישבים את עזה!

לפרטים 3051*

**נערכים לשהייה
בשטח**

**הרשמה לשיירות
ולעדכונים**

